

Yon Mesaj Rejis Veyikil Motorize a voye pou Chofè Massachusetts yo

Chè Chofè,

Rejis Veyikil Motorize MassDOT la kontan pou l ba ou manyèl kondiktè ki ajou sa. Manyèl la se yon gid ki itil epi ki raple ou ke yon lisans se yon privilèj, e privilèj sa vini avèk responsablite pou w konprann epi swiv lwa yo, epitou pou w kenbe tèt ou ak lòt chofè yo an sekirite sou wout la.

Tanpri li règleman sikilasyon yo pou w ka prepare w pou lè w pral pase egzamen pèmi apranti w la ak Egzamen Pratik yo, epi pou w ka kondui, pedale, epi mache an sekirite pandan tout lavi w. Kèk pwèn enpòtan ki nan manyèl la:

REAL ID - Ou dwe genyen yon REAL ID, oswa yon lòt pyès idantite akseptab tankou yon paspò valab, ki ka pèmèt ou pran avyon nan Etazini. Gade nan paj 6 la pou plis enfòmasyon.

Entèdiksyon Aparèy Elektwonik Pandan W ap Kondui - Lwa Massachusetts la entèdi moun k ap kondui veyiki motorize yo sèvi ak nenpòt aparèy elektwonik, tankou telefòn, sof si yo sèvi ak aparèy la san men yo. Chofè yo pa gen dwa kenbe oswa itilize okenn aparèy elektwonik. Jèn chofè yo pa gen dwa sèvi ak okenn aparèy elektwonik, menm si se pa ak men yo y ap itilize l. Y ap bay amann ak lòt santans pou moun ki vyole lwa "san men" an. Gade nan paj 39 la pou plis enfòmasyon.

Vyolasyon ki fèt nan lòt eta - Vyolasyon woutye ki fèt nan lòt eta yo gen menm enpak sou dosye w la kòm si yo te fèt nan Massachusetts. Pa inyore yo. Si w pa peye oswa ou pa pote tèt ou bay lajistis pou yon vyolasyon ou fè, RMV ap pran desizyon kont ou lè li vin konnen evènman sa yo. Gade nan paj 58 la pou plis enfòmasyon.

Lwa « Move-Over » a - Ou dwe pran prekosyon epi diminye vitès ou yon fason ki rezonab e ki sekirize selon kondisyon wout la lè w ap pwoche bò kote yon veyikil ijans ki kanpe ak limyè ijans li ki limen. Gade nan paj 104 la pou plis enfòmasyon.

Li enpòtan pou w rete ajou sou chanjman ki fèt pou ogmante sekirite tout moun yo. Youn nan fason pou w rete konekte se chèche vèsyon ajou manyèl sa a sou entènèt la. Nou fyè pou n ofri Manyèl Kondiktè sa antan ke yon PDF ki totalman aksesib sou sit nou an, [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Anplis de Anglè, manyèl la disponib kounye a sou entènèt la nan 15 lang.

RMV ap kontinye sèvi w paske, ansanm, nou kenbe wout nou yo sekirize.

Pou dènye nouvèl RMV yo, swiv @MassRMV sou X (nouvo Twitter a).

Pou enfòmasyon sou anrejistreman veyikil, plak, tit pwopriyete, ak asirans, tanpri vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv)

Revize an Avril 2026

Kominote Massachusetts
Pataje Wout la
Yon Manyèl Itilizatè pou Wout Piblik yo

Pifò wout piblik yo, tankou wout ki nan vil, wout andeyò, wout prensipal, wout segondè, ak wout nan zòn rezidansyèl oswa riral yo, fèt pou nou tout itilize. "Nou" an gen ladan l pyeton, moun k ap kondui bekàn oswa moto, moun k ap monte nan machin oswa bis, ak moun k ap kondui machin komèsyal oswa trelè yo, oswa konbinezon veyikil sa yo. Gen kèk wout, tankou otowout entè eta ak otowout ekspres, ki fèt sèlman pou veyikil motorize ak trelè k ap kouri a gwo vitès yo. Gen lòt wout piblik ki fèt spesyalman pou vitès ki pi ba oswa pou veyikil ki pi lejè yo epi yo ka mete restriksyon sou kèk veyikil oswa entèdi yo. Wout piblik yo gen divès longè ak lajè ak divès karakteristik: sans inik, de (2) sans, plizyè vwa, vwa pou Veyikil ki gen Anpil Moun (HOV), separatè nan mitan, twotwa, vwa pou bekàn, ak ranpa ki di oswa ki mou.

Malgre pifò nan manyèl sa a bay enfòmasyon sou itilizasyon wout piblik yo pou veyikil motorize ak trelè, objektif RMV nan pwodiksyon li se fè tout itilizatè wout piblik yo konnen ke lari a ak wout piblik yo fèt pou nou tout, eksepte kote lalwa prevwa itilizasyon limite yo. Ou ka itilize bekàn oubyen mache an menm tan ak transpò piblik yo, kidonk toujou fè atansyon.

Tablo Kontni yo

Chapter 1 Jwenn Lisans Ou	1
Kiyès ki Bezwen yon Lisans Massachusetts?	2
Kiyès ki Kalifye pou yon Lisans Massachusetts?	3
Deskripsyon ak Klasifikasyon Lisans yo	6
REAL ID ak Kat Standa Massachusetts yo (Lisans/ID)	6
Klas Lisans	6
Dire Lisans lan	7
Restriksyon	8
Lwa sou Lisans Pou Jèn Chofè Yo	9
Kondisyon pou Jwenn yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL)	9
Restriksyon Lisans pou Jèn Chofè (JOL)	10
Egzijans pou Idantifikasyon	12
Nimewo Sekirite Sosyal ak Nimewo Lisans ou	13
Rekèt	14
Aplike pou yon Lisans	14
Jwenn yon Pèmi Apranti	15
Kondui ak Pèmi Apranti Ou	18
Pase Egzamen Pratik la	20
Resevwa Nouvo Lisans Ou	27
Konvèsyon ki Soti nan yon Lòt Jiridiksyon	27
Konvèsyon Lisans pou Jèn Chofè	27
Konvèsyon Pèmi Apranti	28
Konvèsyon ki soti sou Teritwa Etazini, Kanada, oswa Meksik	28
Enskripsyon pou Vòt	29
Endikatè Veteran	29
Pwogram Donasyon Ògàn ak Tisi	30
Frè pou Lisans/Kat	31
Chapter 2 Sekirite Anvan Tout Bagay	33
Sekirite pou Machin	34
Kit Sekirite pou Machin	35
Lwa sou Sekirite/Senti Sekirite	35
Kijan Senti Sekirite yo Fonksyone	36
Mit sou Senti Sekirite	37
Sekirite "Airbag"	38
Anndan Veyikil la	38
Lwa sou Konduit Distrè/ Itilizasyon Telefòn "San Itilize Men"	39
Kondui ak Pridans	41
Sante ak Kondisyon Fizik Ou	42
Tcheke Kondisyon Veyikil Ou a	42
Distans Sekirite Ozalantou Machin Ou	43
Frennen ak Kanpe	44
Itilize Klakson, Limyè Devan, ak Siyal Ijans Ou	45

Sistèm Asistans Avanse pou Chofè	46
Kondui Lannuit	46
Kondui ak Somèy	46
Kondui nan Lapli oswa nan Bwouya	47
Kondui an Ivè	48
Lwa pou Itilizatè Vilnerab ki sou Wout yo	49
Pyeton	49
Bekàn ak ti Moto	50
Motosiklèt	51
Sekirite Motosiklèt	52
Sekirite pou Bekàn Motorize yo (Ti Moto)	52
Sekirite pou Twotinèt Motorize	53
Sekirite pou Veyikil a Itilizasyon Limite yo	53
Sekirite pou Veyikil ki gen Vitès Ba	53
Lwa sou Sekirite Bekàn	54

Chapter 3 Kenbe Lisans Ou 55

Vyolasyon ak Penalite pou Veyikil Motorize yo	56
Vyolasyon Sivil sou Veyikil Motorize	56
Vyolasyon Kriminèl	57
Vyolasyon ki fèt Andeyò de Eta a	58
Aksidan kote ou responsab	58
Evènman ki ka fè w peye plis	59
Kou Refòmasyon pou Chofè	59
Dosye Konduit	60
Sispansyon oswa Revokasyon Lisans	61
Rezon pou Sispansyon Lisans	61
Tablo Sispansyon Lisans ki Obligatwa	62
Tablo Sispansyon pèmi apranti ki Obligatwa (Pou Jèn Chofè Sèlman (16 an edmi rive 18 an)	63
Tablo Sispansyon lisans ki Obligatwa (18 An ak pi Gran)	64
Tablo Ofans Kriminèl ak Sispansyon	66
Lè Lisans Ou Sispann oswa Revoke	67
Tablo Penalite pou Kondwi yon Veyikil anba Efè Alkòl oswa Dwòg	68
Tablo Peryòd Sispansyon Lisans lan pou Echèk nan Tès Chimik lan	69
Tablo Peryòd Sispansyon Lisans lan si w Refize Fè yon Tès Chimik	70
Alkòl, Dwòg, ak Konduit	71
Alkòl	71
Aparèy Entèblokaj Demaraj	73
Achte, Posede, oswa Transpòte Alkòl	74
Lisans/Kat Idantite ki Fo oswa ki Chanje	74
Dwòg Ilegal, Medikaman, ak Lòt Sibstans Kontwòle	74

Rezon ki fè yo pa renouvle lisans	75
Chapter 4 Règ Wout yo.	77
Danje Vitès	78
Limit Vitès	79
Sinyal Trafik	80
Sinyal pou Veyikil Motorize	80
Sinyal pou Pyeton	82
Panno Sikilasyon	83
Panno Arè ak Pwiorizasyon	86
Panno Règleman	86
Pano Avètisman	86
Panno Oryantasyon	86
Kwazman Wout Tren	86
Wout Konstriksyon/Antretyen (Zòn Travay)	87
Makè sou Wout la	89
Liy Blan Wout yo	89
Liy Jòn Wout yo	90
Mo ak Senbòl	90
Liy Arè, Liy Pwiorite, ak Pasaj Pyeton yo	91
Zòn Kanalizasyon	92
Gad Woutye	92
Vwa, Kafou, ak Viraj	93
Sinyalman	93
Itilizasyon Vwa yo	93
Kondui sou Otowout	94
Kafou	96
Viraj	97
Fè Bak	99
Règleman sou Dwa de Pasaj	99
Aksidan Koutwazi	102
Règ pou Double	102
Respè sou Wout la/Pataje Wout la	104
Pakin	109
Règleman Pakin	110
Lòt Règleman Divès sou Wout la	111
Règleman pou Pyeton	112
Lwa pou Siklis ak Chofè yo lè gen Siklis	112
Danje Pòt Machin ki Ouvri pou Siklis yo	116
Bwat Bekàn yo	116
Vwa Separe pou Siklis yo	117
Sitiyasyon Kolizyon Bekàn ki Kouran	117

Chapter 5 Sitiyasyon Konduit Spesyal yo	119
Veyikil Ijans k ap Pase	120
Veyikil Ijans ak Antretyen ki Kanpe	120
Règleman Jeneral si yon Polisye Kanpe w	121
Sitiyasyon Ijans nan Konduit	123
Aksidan Trafik	128
Si w Patisipe nan yon Aksidan	129
Aksidan kote chofè a kouri (Kite yon Sèn Aksidan San Idantifye Tèt Ou)	130
Si Ou Temwen yon Aksidan	131
Rapòte yon Aksidan	131
Konduit Entèlijan epi Ekonomize - Konsèy pou "Konduit Vèt"	132

*Dokiman sa a pibliye pa Rejis Veyikil Motorize a (RMV), Kominote Massachusetts, pou benefis rezidan ak vizitè yo. Malgre li gen anpil enfòmasyon sou politik RMV yo ak lwa eta a, li enpòtan pou note ke se **pa** yon dokiman jiridik li ye. Nou fè tout efò pou prezante enfòmasyon ki pi presi, san erè, epi ki ajou. Epoutan, politik ak frè RMV yo chanje detanzantan, menm jan ak lwa ki gouvènè veyikil motorize yo.*

RMV ap fè tout efò pou l pibliye enfòmasyon sou chanjman nan frè yo, règleman yo, pwosedi yo, oswa lwa yo ki mansyone nan Mònyèl Kondiktè sa a, ki ka afekte kapasite w pou w jwenn yon Pèmi Apranti, yon Lisans, oswa yon Kat Idantite. Chanjman ki konsène yo ap afiche sou sit RMV a nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Si w pa gen aksè ak yon òdinatè, ou ka rele Sant Kontak RMV a nan 857-368-8000 (ki soti nan kòd zòn Massachusetts la 339/617/781/857 oswa ki soti andeyò de Massachusetts) oswa 800-858-3926 (ki soti nan tout lòt kòd zòn Massachusetts yo). Oubyen, ou ka rele 877-RMV-TTDD si ou soud oswa ou gen difikilte pou w tande.

Rejis Veyikil Motorize Massachusetts (RMV) la chanje anpil depi kreyasyon li an 1903. Kounye a, gen prèske senk (5) milyon chofè ki gen lisans nan eta nou an. E jounen jodi a, Ajans lan angaje l pou l ogmante efikasite ak amelyore satisfaksyon kliyan yo atravè teknoloji ak inisiativ inovatè.

Teknoloji enfòmatrik avanse yo kontinye gen yon gwo enpak sou sèvis kliyantèl la. Atravè sit RMV a (Mass.Gov/RMV) ou ka kòmanse fè kèk tranzaksyon pou lisans/kat idantite epi fè tranzaksyon pou w ka pran yon randevou pou Egzamen Pratik yo, peye frè pou Egzamen Pratik/lisans ou, renouvle yon anrejistremen, renouvle yon lisans oswa yon Kat idantite Massachusetts, kòmande yon plak espesyal, peye yon amann sikilasyon, kòmande yon kopi lisans/kat, kòmande yon kopi tit pwopriyete, chanje adrès ou, verifye si yo bay yon sètifika edikasyon pou chofè, tcheke stat yo anrejistremen oswa yon tit pwopriyete, chanje stat donè ogan ou, oswa anile yon plak. Ou ka telechaje fòmilè tou, gade *Mànnyèl kondiktè* sa a, epi aprann dènye "règleman wout yo." Sou Entènèt la, RMV envite w tou pou w poze kesyon epi ofri sigjesyon pou amelyore sèvis RMV yo.

RMV ap kontinye eksplòre lòt mwayen pou l amelyore relasyon li avèk ou, tankou atravè patenarya nou ak AAA, ki pèmèt manm AAA yo fè kèk tranzaksyon RMV nan filyal AAA yo.

Kijan pou Itilize Mònnyèl sa a

Pou *nouvo chofè* yo, Mònnyèl sa a se yon gid itil pou konprann pwosesis pou jwenn lisans lan epi pou etidye règleman wout yo. Pou *chofè ki gen eksperyans* yo, Mònnyèl sa a ofri plis pase pwosedi pou jwenn yon pèmi apranti. Li bay enfòmasyon ki gen anpil valè sou règleman RMV yo, chanjman nan lwa sou konduit yo, ak konsèy pou kondui an sekirite. Kenbe Mònnyèl sa a nan machin ou epi konsilte l chak fwa ou gen yon kesyon.

Jwenn Lisans Ou

Si w se yon rezidan Massachusetts (menm si ou pa rezidan), ou dwe gen yon lisans ki valab pou w kondui yon veyikil motorize sou nenpòt wout piblik, otowout, oswa nenpòt lòt chimen ki aksesib ak piblik la.

Atravè Rejis Veyikil Motorize a (RMV), Kominote Massachusetts la bay rezidan Massachusetts yo senk (5) klas lisans ki gen divès privilèj ak restriksyon. Lisans Klas A, B, ak C, yo rele lisans komèsyal (CDLs), yo pèmèt ou kondui gwo veyikil, tankou kamyon ak bis. Lisans Klas D a, ki se sa yo itilize pi souvan, se pou Machin, vòn, ak ti kamyon. Lisans Klas M nan pèmèt ou kondui moto.

CHAPIT 1

Kiyès ki Bezwen yon Lisans Massachusetts?

Tout rezidan Massachusetts dwe genyen yon lisans Massachusetts ki valab pou yo ka kondui yon veyikil motorize nan Massachusetts.

Rezidan ki soti nan Lòt Eta/Lòt Peyi

Rezidan Etazini ki soti nan Lòt Eta: Yon rezidan Etazini ki gen omwen 16 an e ki rete andeyò de Massachusetts, ka kondui nan Massachusetts avèk yon lisans valab ki soti nan eta/teritwa kote li rete a. Règleman sa a aplike pou vizitè ak vwayajè ki gen lisans ki soti nan lòt eta ak teritwa Etazini, epitou pou rezidan eta ki toupre yo ki travay nan Massachusetts.

Rezidan ki soti nan Lòt Peyi: Lwa Massachusetts (Chapit 90, Seksyon 10) la pèmèt kèk chofè ki gen lisans ki valab nan lòt peyi kondui veyikil motorize ki anrejistre kòrèkteman nan Massachusetts yo. Peyi ki te bay lisans lan dwe aplike nòm pou konduit veyikil motorize ki ekivalan ak sa Massachusetts bay yo (jan RMV detèmine sa).

Si w se yon vizitè ki soti nan yon lòt peyi, ou ka kondui Machin nan Massachusetts si w gen plis pase 16 an epi w gen yon lisans ki valab (ki pa sispann oswa anile) ke peyi w te ba ou pou w kondui menm tip de veyikil sa yo. Si lisans etranje a pa enprime an Anglè oswa li pa gen tradiksyon an Anglè pou enfòmasyon enpòtan ki sou lisans lan, lè sa w ap bezwen fè yon tradiksyon an Anglè.

Kit ou gen yon lisans Ameriken oswa yon lisans etranje, ou dwe gen lisans kondui ou ki valab e ki soti nan yon lòt eta oswa yon lòt peyi nan men w lè w ap kondui nan Massachusetts. Si yo mande yon tradiksyon an Anglè pou yon lisans etranje, ou dwe gen tradiksyon sa a disponib tou ansanm ak lisans etranje a. Yon vyolasyon Seksyon 10 la se yon vyolasyon kriminel e pou premye ofans lan, yo ka ba w yon amann \$500.

Lè w ap demenaje nan Massachusetts: Si w vin yon rezidan Massachusetts, ou dwe chèche jwenn yon lisans Massachusetts pou w ka kontinye kondui. Pa gen okenn peryòd limit.

Règleman Lisans pou Militè yo

Si w nan sèvis militè aktif la epi w vle kondui nan Massachusetts, ou dwe gen yon lisans ki valab ki soti nan eta kote w rete a. Si w se yon rezidan pèmanan nan Kominote a, ou dwe gen yon lisans Massachusetts ki valab. Men eksepsyon yo:

- Si w fèk retounen Etazini soti nan yon sèvis militè aktif ou sot bay nan yon lòt peyi epi ou gen yon lisans ki soti nan branch Fòs Lane ki baze nan lòt peyi a, ou ka kondui ak lisans sa a nan Massachusetts pandan 45 jou.
- Si ou gen yon lisans Massachusetts ki ekspire pandan ou te nan sèvis militè aktif la, ou ka itilize lisans sa a pou w kondui yon veyikil pandan 60 jou aprè yo fin libere ou ak onè nan sèvis militè a. Si ou chwazi

itilize opsyon sa a, ou dwe pote lisans ki ekspire a ansanm ak prè liberasyon ou nan lame a sou ou lè w ap kondui.

Kesyon?

Sant Kontak RMV: 857-368-8000

(soti nan kòd zòn MA 339/617/781/857 oswa soti andeyò de MA)

800-858-3926 (soti nan tout lòt kòd zòn MA yo)

Moun ki soud ak moun ki gen pwoblèm pou tandè yo ka rele gratis nan 877-RMV-TTDD (1-877-768-8833).

Orè Sant Kontak la: Lendi–Vandredi 9 a.m.–5 p.m.

Oubyen vizite: [Mass.Gov/AsktheRMV](https://www.mass.gov/AsktheRMV)

Kiyès ki Kalifye pou yon Lisans Massachusetts?

Nenpòt moun ki rezidan Massachusetts, ki gen omwen 16 an, epi ki pa janm gen lisans li oswa dwa konduit li ki anile, ka aplike pou kòmanse pwosesis pou jwenn yon Lisans Klas D oswa Klas M avèk yon rezèvasyon nan nenpòt Sant Sèvis RMV.

Lisans Massachusetts yo sèlman valab pou Rezidan Massachusetts yo

Daprè lalwa, sèlman yon rezidan Massachusetts ka gen yon lisans oswa yon kat idantite Massachusetts (eksepte yon kat idantite ki pèmèt ou bwè alkòl). Yo pa ka bay yon moun k ap fè biznis oswa yon touris ki soti nan yon lòt eta oswa nan lòt peyi ki pap menm fè anpil tan, oswa pou moun ki pa rezidan ki gen pwopriyete oswa k ap viv tanporèman nan Massachusetts men ki gen rezidans legal yo andeyò de eta a lisans. Pou w jwenn yon lisans, ou dwe ranpli tout egzijans lalwa mete sou lisans yo, sa gen ladan l egzijans pou w se yon rezidan legal nan Massachusetts.

Lalwa Massachusetts egzije ke moun ki kondane pou ofans seksyèl yo anrejistre nan depatman polis lokal yo. Pou plis enfòmasyon, rele 1-800-93-MEGAN.

Egzijans Laj

Okenn moun ki poko gen 16 an pa gen dwa kondui nan Massachusetts. Sa se vre menm si ou gen yon lisans (oswa yon pèmi apranti) ki soti nan yon eta oswa yon teritwa Ameriken oswa yon lòt peyi ki pèmèt yon moun ki poko gen 16 an kondui yon machin.

- Pou aplike pou yon pèmi apranti Klas D (machin) oswa Klas M (moto), ou dwe gen omwen 16 an.
- Ou ka jwenn yon pèmi apranti ak 16 an, men ou pa ka gen yon lisans Klas D oswa Klas M jiskaske ou gen omwen 16 an edmi, epi pèmi w lan pa dwe gen okenn pwoblèm pandan sis (6) mwa ki sot pase yo, epi ou dwe konplete yon pwogram fòmasyon sou edikasyon woutye ke RMV apwouve.

Nòt: Ou dwe gen omwen 18 an pou w aplike pou yon Lisans Komèsyal (Klas A, B, oswa C).

Konsantman Paran/Gad Legal

Kliyan k ap aplike pou pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite ki poko gen 18 an (minè) yo dwe jwenn konsantman sou papyè nan men yon paran, yon gad legal, yon travayè sosyal, oswa direktè yon pansyon. Pou yon pèmi apranti, oswa yon kat idantite, yon moun ka bay konsantman li sou papyè lè li siyen dèyè fòmilè aplikasyon pèmi apranti / lisans / kat idantite a.

Si moun k ap siyen dèyè fòmilè aplikasyon an se pa yon paran, fòk yo prezante dokiman ki pwouve stati gadyen moun sa a nan moman aplikasyon pou pèmi apranti / kat idantite a epi, pou lisans lan, nan moman Egzamen Pratik a. **Bay yon fo siyati ka lakoz sispansyon oswa anilasyon lisans lan.**

Règleman sou Foto Idantite a

Tout moun k ap aplike pou yon pèmi apranti, yon lisans, yon kat idantite, yon kat pou bwè alkòl, oswa yon plak pou andikap dwe fè foto yo nan sistèm RMV a.

Sa fèt pou asire ke imaj ki sou dokiman yo te bay la ak sa ki nan baz done RMV a se vrè imaj moun ki te bay RMV enfòmasyon idantifikasyon yo lè l t ap aplike pou dokiman an. Se pou ede ajan fòs lòd yo idantifye moun ki sou dokiman an kòrèkteman tou.

Imaj yo pran an dwe yon foto kote aplikan an ap gade dwat devan. Tout trè vizaj aplikan an dwe vizib (pa egzanp: je, nen, bouch, machwè, elatriye). Foto a dwe bay yon vizyon klè sou tout figi aplikan an. Yon kouvèti pou figi ki solid oswa ki transparan (echap, vwal, linèt vè/linèt solèy, linèt pwoteksyon, mas chirijikal oswa mas pou pousyè, elatriye) pa akseptab. Linèt vè, kit se linèt pou w li oswa linèt yo preskri w, pa akseptab, menm si yo toujou nan je aplikan an. Yon chapo oswa nenpòt lòt kouvèti pou tèt ou pa akseptab, men si yon moun mete l pou rezon medikal oswa relijye, yo ka aksepte li a kondisyon ke li pa bare okenn karakteristik sou vizaj aplikan an. Plim vizaj natirèl ak perik ka akseptab, a kondisyon ke efè jeneral la pa kache vrè aparans figi moun nan oswa karakteristik vizaj yo. Tatou pèmanan ki sou vizaj yo akseptab, men tatou tanporè yo pa akseptab. Kas Bluetooth pa akseptab.

Egzijans pou Tès Vizyèl

Tès vizyèl yo se yon pati nesèsè pou asire ke w kapab kondui yon veyikil an sekirite. Yon anplwaye RMV ap fè w pase yon tès lè w ap aplike pou yon pèmi apranti oswa yon lisans. Y ap teste presizyon vizyèl ou, vizyon koulè w, ak vizyon periferik ou. Si w abitye mete lantiy kontak oswa linèt korektif pou w ka wè lwen, ebyen, ou dwe mete yo pandan tès la.

Pou w kalifye pou yon lisans Klas D oswa M, vizyon w dwe omwen 20/40 nan je ki pi bon an (presi) epi omwen 120 degre vizyon periferik orizontal (nan tou de (2) je yo) pou yon lisans konplè. Si presizyon vizyèl ou ant 20/50 ak 20/70 nan je ki pi bon an, ou ka kalifye pou yon lisans pou w kondui lajounen sèlman. Si w echwe tès vizyèl la, si w refize fè egzamen an, oswa si w pa kapab fè egzamen an, ou ka soumèt yon sètifika vizyèl RMV (VSC) orijinal ke oftalmològ ou a oswa optometris ou a te ranpli. RMV ka aksepte Sètifika Vizyèl sa a olye de fè w pase egzamen an pou demontre ke ou konfòm ak nòm vizyèl minimòm yo pou jwenn yon lisans.

Ou ka telechaje Sètifika Vizyèl la sou sit RMV a ([Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/RMV)) oswa pase pran yon kopi nan yon kabinè optik.

Pou jwenn enfòmasyon sou lòt kalifikasyon vizyèl ak fizik ki nesèsè pou genyen yon lisans Massachusetts, oswa pou plis enfòmasyon konsènan pwosedi volontè pou rapòte kondisyon medikal yo, tanpri rele Depatman Afè Medikal la nan 857-368-8020. Ou ka vizite paj wèb "Medical Standards" la tou (<https://www.mass.gov/info-details/medical-standards-for-passenger-class-d-and-motorcycle-class-m-drivers-licenses>).

Verifikasyon Dosye Konduit

Lè w ap aplike pou yon pèmi apranti oswa yon lisans, oswa w ap renouvle yon lisans, w ap oblije bay yon lis eta kote w te gen lisans deja pandan dis (10) dènye ane ki sot pase yo, ansanm ak tout nimewo lisans lòt eta ou te genyen yo. Sistèm enfòmasyon RMV a ap verifye non w, dat nesans ou, Nimewo Sekirite Sosyal ou, ak tout nimewo lòt lisans ou te genyen nan lòt eta yo avèk Sistèm Endikatè pou Chofè ki gen Pwoblèm yo (PDPS), ki stoke enfòmasyon sou sispansyon ak anilasyon lisans pou chofè nan tout 50 eta yo. Si dosye w la koresponn ak PDPS, yo pap pèmèt ou kontinye pwosesis aplikasyon an jiskaske tout sispansyon oswa kondanasyon ki soti nan lòt eta yo rezoud.

Ou pa ka gen lisans nan plizyè eta. Massachusetts fè pati pwogram State-to-State la, ki verifye lisans ki valab yo ak kat idantite lòt eta ki nan pwogram nan te bay. Pwogram State-to-State la ap anile nenpòt lòt lisans oswa kat idantite lòt eta ki nan pwogram nan te ba ou lè Massachusetts fin ba ou lisans oswa yon Kat Idantite a (eksepte yon Kat pou w bwè Alkòl).

REAL ID ak Kat Standa Massachusetts yo (Lisans/ID)

Ou dwe chwazi ant yon Lisans oswa yon Kat idantite REAL ID Massachusetts, oswa yon lisans oubyen yon Kat idantite standa Massachusetts. W ap peye menm pri a pou tou de (2) kalite kat yo (gade seksyon *Frè Lisans/Kat la*).

Sa Ou Bezwen Pou w Vwayaje

Ou bezwen yon REAL ID, oswa yon lòt ID akseptab tankou yon paspò valab, pou w pran avyon anndan Etazini oswa pou w rantre nan kèk bilding federal.

Yon Kat REAL ID ke Massachusetts bay konfòm ak lwa federal REAL ID 2005 lan. Yo ka itilize kalite lisans oswa Kat idantite sa a pou jwenn aksè nan kèk etablisman federal epi pou w vwayaje anndan Etazini. Si w gen yon paspò oswa yon lòt kat idantite ki akseptab, ou ka pa janm bezwen yon REAL ID. Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou REAL ID nan [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id).

Yon Kat Standa Massachusetts ka yon lisans oswa yon Kat Idantite. Yon Lisans Standa Massachusetts ofri menm privilèj pou kondui ak yon Lisans REAL ID Massachusetts. Epoutan, li PA yon fòm idantifikasyon ki akseptab pou rezon federal ki mansyone pi wo a.

Si ou gen yon Kat Standa Massachusetts, w ap bezwen montre yon paspò oswa yon lòt fòm idantifikasyon federal akseptab pou monte nan yon vòl domestik oswa pou w jwenn aksè nan kèk etablisman federal. Administrasyon Sekirite Transpò a pibliye yon lis lòt fòm idantifikasyon sou tsa.gov/travel/security-screening/identification.

Tout egzijans pou lisans (laj, kondisyon fizik, ak egzamen ekri ak Egzamen Pratik) yo se menm pou tou de (2) kalite kat yo. Egzijans pou dokiman ak aplikasyon yo diferan pou de (2) kalite kat yo. Yo gen yon aparans diferan tou, ak mak ak mo diferan ki enprime sou devan kat yo. Vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou plis enfòmasyon.

Ou dwe genyen yon sèl lisans oswa Kat Idantite alafwa.

Klas Lisans

Tablo ki sou pwochen paj la rezime tip de lisans Massachusetts yo. Yo konsidere lisans ou an kòm yon fòm idantifikasyon prensipal, ki montre prèv idantite, rezidans, laj, ak siyati w.

Anplis de enfòmasyon pèsònèl ou yo, yon lisans oswa yon kat idantite RMV ba ou genyen yon imaj foto w ak siyati w, ki anrejistre sou òdinatè santral RMV a.

Lisans Massachusetts yo

Klas Lisans	Veyikil Otorize
A	Nenpòt konbinezon veyikil ki gen yon pwa total konbine (GCWR) ki egal ak 26,001 liv oswa plis, a kondisyon ke pwa total remòk la (yo) depase 10,000 liv. (Moun ki gen yon lisans Klas A ka, avèk nenpòt apwobasyon apwopriye, kondui tout veyikil nan Klas B, C, ak D.)
B	Nenpòt veyikil ki gen yon pwa total (GVWR) ki se 26,001 liv oswa plis, oswa nenpòt veyikil konsa k ap trennen yon lòt veyikil ki pa peze plis pase 10,000 liv GVWR. (Moun ki gen yon lisans Klas B ka, avèk apwobasyon apwopriye, kondui tout veyikil ki nan Klas C ak D.)
C	Nenpòt veyikil oswa konbinezon veyikil ki pa satisfè definisyon Klas A oswa Klas B a, men ki swa fèt pou transpòte 16 pasaje oswa plis, chofè a enkli, oswa ki dwe gen plakèt pou materyèl danjere dapre 49 CFR 172.500 oswa nenpòt lòt règleman federal la. (Moun ki gen yon lisans Klas C ka kondui tout veyikil ki nan Klas D yo.)
D	Nenpòt veyikil oswa konbinezon veyikil ki pa satisfè definisyon Klas A, Klas B, Klas C, oswa Klas M yo. (An jeneral se pou Machin tankou machin prive, SUV, oswa vàn).
M	Nenpòt veyikil motorize ki defini kòm yon moto nan M.G.L. c. 90, § 1.

Pou jwenn enfòmasyon sou restriksyon oswa apwobasyon pou veyikil komèsyal (Klas A, B, oswa C) yo, gade Màyèl CDL la sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Pou jwenn enfòmasyon sou lisans moto (Klas M) yo, gade Màyèl Moto a sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Dire Lisans lan

Yon lisans Massachusetts valab pou yon maksimòm de senk (5) an e an jeneral li ekspire nan jou fèt ou.

Yo ka bay yon Lisans oswa yon kat REAL ID pou yon peryòd ki pa plis ke senk (5) an si prezans legal yon aplikan (jan Depatman Sekirite Enteryè Etazini an etabli l la) se pou yon peryòd ki pi kout. Peryòd

minimòm akseptab pou prezans legal la se 12 mwa. Epoutan, yon aplikan ki ka pwouve ke li satisfè peryòd 12 mwa sa a ka resevwa yon Lisans oswa yon kat REAL ID menm si li pap ret fè tout peryòd la. Frè lisans lan ap pwopòsyonèl ak tan w ap fè a si li pi piti ke senk (5) an epi lisans lan pap ekspire nan jou nesans ou.

Yon Lisans Standa ap toujou valab pou senk (5) an.

Ou ka renouvle lisans ou oswa kat idantite w apati de en (1) an anvan dat ekspirasyon li.

Yo bay lisans vètikal ak kat idantite ki make "Mwens ke 21" ekri sou yo yo bay nenpòt moun ki pran oswa renouvle yon lisans oswa yon kat idantite pandan li poko gen 21 an. Si w renouvle lisans ou oswa kat idantite w anvan 21yèm anivèsè ou, w ap resevwa yon lisans vètikal oswa yon kat idantite. Lisans oswa kat idantite sa a ap rete valab jiskaske li ekspire, menm aprè w fin gen 21 an. Ou ka jwenn yon lisans orizontal aprè 21yèm anivèsè ou.

Restriksyon

Restriksyon se limit yo mete sou privilèj konduit ou. Yo ka ba ou lisans lan ak plizyè restriksyon, ki make ak lèt kode ki devan ak dèyè lisans lan.

Lis Restriksyon yo

RMV ka aplike nenpòt nan restriksyon sa yo sou yon lisans:

- 2** Jounal Medikal / Glisoz Obligatwa
- A** Itilize Sèlman ak yon Enstriktè Konduit Sètifye
- B** Lantiy korektif
- C** Èd Mekanik
- D** Pwotèz / Èd Medikal Pèsonèl
- E** Transmisyon Otomatik pou CMV
- G** Lajounen Sèlman
- H** Sèlman pou Travay
- I** Lisans Jèn Chofè (JOL) Sèlman / Lòt
- J** Lòt
- K** Lisans komèsyal (CDL) - Anndan Eta a Sèlman
- L** Lisans komèsyal (CDL) - Veyikil ki pa gen Fren a Lè
- M** Lisans komèsyal (CDL) - Eksepte Bis Klas A
- N** Lisans komèsyal (CDL) - Eksepte Bis Klas A ak B
- O** Lisans komèsyal (CDL) - Eksepte Traktè/Trelè
- P** Pa gen Pasaje nan Bis CMV a
- Q** Transmisyon Otomatik Klas D

R	Lantiy Teleskopik Biyoptik
S	Prèw Nivo Sik ki nan San
T	Anti demaraj
U	Moto 3 Wou
V	Varyans Medikal
W	Egzanpsyon Medikal Entè eta
X	Lisans komèsyal (CDL) - Pa gen Chay nan tank CMV yo
Y	Limite pou 14 Pasaje Sèlman
Z	Lisans komèsyal (CDL) - Fren a lè olye de Idwolik

Restriksyon Medikal

Sèvis Medikal, ki revize aplikasyon lisans moun ki genyen kondisyon fizik oswa mantal ki ka afekte kapasite konduit yo, ka mete restriksyon sou konduit ou ki gen rapò ak kondisyon medikal ou kounye a. Pa egzanp, si w pase tèz vizyon pou lisans lan ak yon linèt oswa yon lantiy kontak, y ap ba ou lisans ou an ak yon restriksyon "Lantiy Korektif" (lèt B) epi ou dwe mete lantiy korektif ou yo lè w ap konduit. Si w bezwen yon aparèy mekanik oswa yon pwotèz (ekipman adaptatif) pou w konduit yon veyikil, Sèvis Medikal la ap bay lisans ou an ak yon restriksyon. Yo egzamine aplikasyon pou lisans yo grenn pa grenn, epi yo ka mande w pou w bay yon lèt ki soti nan men doktè w la pou w jwenn otorizasyon medikal oswa pou yon ekipman spesyal ki gen rapò ak konduit.

Restriksyon pou Jèn Chofè

Restriksyon pou Jèn Chofè a (kòd lèt I) sou lisans tout chofè ki poko gen 18 an. Pou yon deskripsyon konplè sou Lwa Jèn Chofè a ak restriksyon konduit pou chofè ki poko gen 18 an yo, gade seksyon *Lwa sou Lisans pou Jèn Chofè* yo ki anba a.

Lwa sou Lisans Pou Jèn Chofè Yo

Nenpòt chofè machin oswa moto ki gen yon laj ant 16 an edmi ak 18 an konsidere kòm yon Jèn Chofè. Lwa sou Jèn Chofè a gen plizyè egzijans ak restriksyon ki afekte anpil fason yon moun ki gen yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL) konduit yon veyikil. Objektif prensipal lwa a se pou bay nouvo chofè yo opòtinite pou yo devlope bon konpetans nan konduit pandan y ap sipèvize yo, pandan y ap evite distraksyon posib ki soti nan zanmi ki poko gen 18 an ki prezan pandan chofè a ap konduit.

Kondisyon pou Jwenn yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL)

Yon aplikan pou yon lisans ki gen ant 16 an edmi ak 18 an dwe satisfè plizyè kondisyon pou jwenn yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL):

- Genyen yon pèmi apranti ki valab depi omwen sis (6) mwa youn dèyè

lòt anvan li pase Egzamen Pratik la. (Nenpòt sispansyon ap anile pèmi an epi sis (6) mwa yo ap rekòmanse konte depi nan kòmansman lè sispansyon an te fini an.)

- Kenbe yon dosye konduit pwòp pandan omwen sis (6) mwa youn dèyè lòt anvan w pase Egzamen Pratik la.
- Konplete avèk siksè yon pwogram edikasyon ak fòmasyon pou chofè ke RMV apwouve, ki gen ladan l 30 èd tan leson nan klas; 12 èd tan fòmasyon nan machin nan, dèyè volan an; ak sis (6) èd tan eksperyans nan machin nan ap obsève lòt etidyan.
- Konplete 40 èd tan konduit sipèvize anplis, dèyè volan jan sa endike nan yon deklarasyon sètifye ke yon paran oswa yon gadyen legal bay. RMV ap aksepte 30 èd tan konduit sipèvize pa yon paran oswa yon gadyen legal si aplikan an te konplete yon pwogram devlopman konpetans pou konduit.
- Yon paran oswa yon gadyen legal dwe patisipe nan de (2) èd tan fòmasyon sou edikasyon pou chofè (sof si li te patisipe nan youn deja nan senk (5) dènye ane ki sot pase yo).
- Pase yon egzamen final pou yo ka anrejistre sètifika edikasyon pou chofè a elektwonikman nan RMV.

Restriksyon Lisans pou Jèn Chofè (JOL)

Restriksyon sa yo aplike pou tout Jèn Chofè:

- Ou pa gen dwa konduit yon machin pandan sis (6) premye mwa aprè ou fin resevwa Lisans pou Jèn Chofè (JOL) ou a si gen nenpòt moun ki **poko gen 18 an** nan machin nan (ki pa ou menm oswa yon manm fanmi ou), sof si ou akonpaye pa yon moun ki gen omwen 21 an, ki gen omwen en (1) an eksperyans nan konduit, ki gen yon lisans valab ki soti nan Massachusetts oswa yon lòt eta, epi ki chita bò kote w.

Règleman Jeneral: Yo retire restriksyon ki aplike pou ou antan ke yon moun ki gen Lisans pou Jèn Chofè (JOL) e ki poko gen 18 an lè ou fin konplete peryòd sis (6) mwa a (oswa peryòd ki aplike pou ou a) oswa lè ou vin gen 18 an, kèlkeswa sa k rive anvan.

Peryòd sis (6) mwa restriksyon an ap sispann konte, tanporèman, pandan nenpòt sispansyon. Lè Lisans pou Jèn Chofè (JOL) ou a retabli, w ap toujou konplete rès peryòd sis (6) mwa restriksyon ki te anvan peryòd sispansyon an, sof si ou gentan gen 18 an.

Gade Chapit Twa (3) pou w wè yon lis penalite ak frè w ap gen pou w peye si w vyole nenpòt nan restriksyon sa yo.

- Antan ke moun ki gen yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL), ou pa gen dwa konduit yon machin ant 12:30 a.m. ak 5:00 a.m. sof si youn nan paran w yo oswa gadyen legal ou akonpaye w. Si yo jwenn ou ap konduit yon machin an vyolasyon restriksyon sa a, yo ka akize w kòm yon moun ki

ap kondui san lisans. Sa a se yon vyolasyon kriminèl.

Nòt: Lwa a di ke ant 12:30 a.m. ak 1:00 a.m. epi ant 4:00 a.m. ak 5:00 a.m., dispozisyon lwa a ap aplike pa ajans lapolis yo sèlman lè yo kenbe yon Jèn Chofè k ap fè yon vyolasyon lwa sou veyikil motorize a oswa yon lòt ofans. Yo rele sa "aplikasyon segondè." Epoutan, li toujou ilegal pou ou kondui nan lè sa yo san yon paran pa prezan nan machin nan.

- Si ou vyole restriksyon sou kantite pasaje a oswa restriksyon pou lannuit lan, Yo ap sispann lisans ou pou 60 jou pou premye ofans lan, 180 jou pou dezyèm ofans lan, epi pou yon ane pou ofans ki vin aprè yo. Pou yon dezyèm oswa yon lòt enfraksyon ki vin aprè, y ap egzije w tou pou w konplete yon Fòmasyon sou Atitid pou Chofè. Lwa a egzije pou RMV enpoze sispansyon sa a anplis de nenpòt lòt penalite, amann, sispansyon, anilasyon, oswa egzijans yo te ba ou an rapò ak yon vyolasyon ou te komèt nan moman w t ap vyole restriksyon sou kantite pasaje oswa restriksyon pou lannuit lan.
- Ou pa gen dwa kondui yon veyikil ki egzije yon **lisans komèsyal** (CDL).
- Lisans ou ap sispann pou yon ane si w gen mwens pase 18 an lè w komèt kèk ofans sou wout la epi alkòl oswa dwòg te enplike (180 jou si w gen ant 18 ak 21 an), **anplis de nenpòt penalite yon tribinal oswa yon lòt lwa enpoze.** (Pou plis detay, gade seksyon Sispansyon oswa Revokasyon Lisans nan Chapit Twa (3) a.)
- Ou pap gen dwa jwenn yon lisans konplè jiskaske ou fin ranpli peryòd sispansyon yo te enpoze w pandan w t ap kondui ak yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL) epi jiskaske ou gen 18 an.
- W ap fè fas ak yon peryòd sispansyon adisyonèl ki se en (1) an pou yon premye ofans kous machin, epi twa (3) zan pou menm ofans lan yon dezyèm fwa. Pou premye ofans vitès ou, y ap sispann ou pou 90 jou; pou menm ofans lan yon dezyèm fwa, y ap sispann ou pou en (1) an.
- **Chofè ki poko gen 18 an pa gen dwa itilize okenn aparèy elektwonik mobil pou okenn rezon pandan y ap kondui yon veyikil.** Sèl eksepsyon an se pou rapòte yon ijans. Gade seksyon *Lwa sou Konduit Distrè/ Itilizasyon Telefòn San w pa itilize men* nan Chapit De (2) a pou plis enfòmasyon.

Egzijans pou Idantifikasyon

Lwa federal REAL ID a etabli nòm minimòm ke eta yo dwe suiv lè y ap emèt ak pwodui lisans ak kat idantite. Gouvènman federal la egzije pou moun yo prezante yon lisans oswa yon kat idantite ki make REAL ID, oswa yon lòt fòm idantifikasyon gouvènman federal la aksepte, pou yo ka monte nan yon vòl domestik oswa rantrè nan kèk etablisman federal. Vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou jwenn enfòmasyon ajou sou REAL ID nan Massachusetts.

Pou w aplike pou yon pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite, ou dwe prezante dokiman idantifikasyon ou. Dokiman sa yo ap diferan pou Kat REAL ID ak Kat Standa Massachusetts yo.

Tout moun k ap aplike pou yon Lisans ak yon Kat Idantite Massachusetts dwe prezante dokiman sa yo:

Lisans/Kat Idantite REAL ID (valab pou rezon federal)	Lisans/Kat Idantite Standa (pa valab pou rezon federal)
• 1 dokiman ki pwouve prezans legal ou Etazini. • 2 dokiman ki pwouve rezidans ou nan Massachusetts. • 1 dokiman ki pwouve Nimewo Sekirite Sosyal ou OSWA yon Avi Refiz pou Nimewo Sekirite Sosyal ou avèk yon Paspò ki pa Ameriken, Viza, ak I-94.	• Tou depan de dokiman ou prezante yo, 1 oswa 2 dokiman ki pwouve idantite w / dat nesans ou • 1 dokiman ki pwouve rezidans ou nan Massachusetts • Egzijans Nimewo Sekirite Sosyal ou (YOUN nan sa ki annaprè yo) • Yon Nimewo Sekirite Sosyal ki valab elektwonikman • Yon Avis Refiz Nimewo Sekirite Sosyal ou avèk yon Paspò ki pa Ameriken, Viza, ak I-94 • Yon <i>deklarasyon kòm garanti pou Moun ki pa gen Nimewo Sekirite Sosyal</i> - yo sèlman otorize sa pou kèk kliyan ki bay dokiman spesifik, e sèlman pou Lisans Standa (PA pou Kat idantite Massachusetts la)

Dokiman idantifikasyon yo dwe soti nan *lis Dokiman Idantifikasyon Akseptab la* (gade nan [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id)) epi yo dwe satisfè RMV. Ou ka bezwen bay idantifikasyon ki nesèsè pou chak kalite dokiman w ap aplike pou li, menm si ou deja gen yon pèmi apranti, yon lisans, oswa yon kat idantite Massachusetts.

Tout dokiman yo dwe orijinal sof si yo endike otreman. Yo pap aksepte fotokopi. Dokiman ki plastifye pa akseptab.

Ekonomize tan epi kòmanse aplikasyon w lan sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Ranpli tout enfòmasyon yo nan aplikasyon an epi endike ki dokiman w ap pote yo pou w ka fasilite reyisit tranzaksyon w lan.

Nòt 1: Diplomat etranje ak lòt gouvènman etranje ofisyèl yo, manm fanmi yo, ak asistan/anplwaye pèsonèl yo ki gen yon lisans Depatman Deta Ameriken pa elijib pou jwenn yon lisans Massachusetts.

Nòt 2: Si viza w la gen lòt fòmilè ki akonpaye l, tankou F1 ak F2 oswa M1 ak M2, epi toulède mande yon I-20, fòk ou soumèt fòmilè sa a tou.

Egzijans pou idantifikasyon yo ka chanje nenpòt ki lè. Vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou jwenn enfòmasyon ki pi ajou yo.

Rejis la ap kòmanse verifikasyon elektwonik pou pifò dokiman idantifikasyon yo avèk baz done nasyonal ak leta yo. Pwosesis sa a bay RMV repons sou validite yo nan kèk segond pou pifò ka yo. Epoutan, kèk verifikasyon ap mande plis tan pou rechèch oswa yo ka sibi yon revizyon Mònyèl. Sa pa vle di tranzaksyon w lan refize. Sa vle di senpleman enfòmasyon pou verifye a pa disponib tousuit e li mande plis tan. An jeneral, ka sa yo rezoud nan twa (3) a senk (5) jou ouvrab, men nan kèk okazyon ra, sa ka pran jiska ven (20) jou. Reprezantan Sèvis Kliyan w lan ap ba w plis enstriksyon.

Nimewo Sekirite Sosyal ak Nimewo Lisans ou

Ou dwe ranpli kondisyon Nimewo Sekirite Sosyal (SSN) la pou w aplike pou nenpòt pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite, sa gen ladan l ranplasman oswa renouvèlman. Lè w soumèt yon aplikasyon, Rejis la ap eseye valide SSN ou bay la kont dosye òdinatè Administrasyon Sekirite Sosyal la (SSA). Si w pa gen yon SSN, ou ka mande yon aplikasyon pou youn lè w rele 1-800-772-1213 oswa lè w vizite [SSA.Gov/ssnumber](https://ssa.gov/ssnumber).

Si w te aplike pou yon SSN nan SSA epi yo te refize w, ou dwe bay Avi Refiz la sou papye (ki pa gen plis pase 60 jou) SSA a te ba ou a ansanm ak tout sa ki annaprè yo:

- Prè viza ou kounye a
- Yon Fich I-94 Arive ak Depa (swa yon vèsyon sou papye ki soti nan Sèvis Ladwàn ak Pwoteksyon Fwontyè Etazini oswa yon kopi enprime de yon vèsyon elektwonik ou telechaje sou sit yo a: [CBP.Gov/i94](https://www.cbp.gov/i94))
- Paspò ou genyen kounye a ki pa Ameriken an

Si ou pa gen yon SSN epi ou pa ka aplike pou youn, ou ka bay yon *deklarasyon kòm garanti pou Moun ki pa gen Nimewo Sekirite Sosyal* epi aplike pou yon Lisans Standa (gade [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou plis enfòmasyon).

Pou jwenn enfòmasyon sou fason pou jwenn yon SSN, rele 1-800-772-1213. Pou jwenn yon ranplasman SSN, vizite [SSA.Gov](https://www.ssa.gov)

Rekèt

Si yo refize aplikasyon pou pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite ou a, ou gen dwa fè yon rekèt nan dis (10) jou aprè ou fin resevwa yon refi sou papye nan men RMV. Nenpòt tan anplis revizyon enfòmèl la mande pap pwolonje peryòd dis (10) jou a. Ou ka fè yon rekèt fòmèl sèlman devan Komisyon Rekèt sou Règleman Responsablite ak Obligasyon yo nan adrès ki anba a, avèk yon chèk oswa yon manda postal pou \$50.

Board of Appeal on Motor Vehicle Liability, Policies and Bonds Division of Insurance

One Federal St., Suite 700 • Boston, MA 02110
617-521-7794 • [State.Ma.US/DOI](https://www.state.ma.us/DOI)

Pou w jwenn yon fòmèl sou entènèt la pou w fè rekèt kont yon desizyon RMV bay Komisyon Apèl Divizyon Asirans lan, ale sou [State.Ma.US/DOI](https://www.state.ma.us/DOI) epi make "appeal form" nan bwat rechèch la.

Aplike pou yon Lisans

Ou dwe jwenn yon pèmi apranti anvan ou ka aplike pou nenpòt lisans. Pou jwenn yon pèmi apranti, ou dwe ranpli yon fòmèl aplikasyon, prezante yon pyès idantite, peye yon frè, pase yon egzamen vizyèl, epi pase yon egzamen pèmi apranti. Pèmi apranti ou a pa tounen yon lisans toutotan ou poko pase Egzamen Pratik la epi ou poko peye tout frè lisans yo. Si pèmi apranti ou a ekspire, ou dwe repase egzamen pèmi apranti a epi peye frè ki nesèyè yo.

Si ou se yon nouvo rezidan Massachusetts epi ou gen yon lisans ki soti nan yon lòt eta, ou ka elijib pou w konvèti lisans ou an san ou pa fè tès. Pou jwenn enfòmasyon sou konvèsyon lisans ak règleman sou lisans etranje, vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/RMV).

Ekonomize tan epi kòmanse aplikasyon w lan sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Ranpli tout enfòmasyon ki nan aplikasyon an epi endike dokiman w ap pote yo pou w ka fasilite reyisit tranzaksyon w lan.

Asire w ke ou vizite sit ofisyèl RMV a: [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Gen plizyè sit lòt konpayi ki sanble ak li ki pretann yo ofri sèvis ak enfòmasyon RMV, men yo ka fè w peye frè anplis epi enfòmasyon pèsònèl ak finansye w yo ka pa an sekirite avèk yo.

Jwenn yon Pèmi Apranti

Ou dwe gen omwen 16 an pou w aplike pou yon pèmi apranti Klas D oswa M. Egzamen pèmi apranti ou dwe pran an ap teste konpreyansyon w sou lwa veyikil motorize Massachusetts yo ak pratik konduit sekirize yo. Yon pèmi apranti ba ou pèmasyon pou w kondui (ak akonpayman yon chofè ki gen lisans ki gen omwen 21 an) pandan w ap pratike konpetans ou epi w ap prepare w pou Egzamen Pratik ou a. Yon pèmi pa valab pou pi plis ke (2) zan.

Lè w ap aplike pou yon pèmi apranti, ou ka peye davans frè lisans ou ak frè Egzamen Pratik la nan moman sa a. Ou ka itilize tranzaksyon "Peye Frè Egzamen Pratik a ak/oswa Frè Lisans lan" lan tou sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou peye frè sa yo anvan oswa aprè ou fin pase Egzamen Pratik la. Si w fin peye frè yo, y ap voye lisans ou a ba ou otomatikman, epi ou pap bezwen ale nan yon Sant Sèvis RMV aprè ou fin pase Egzamen Pratik la.

Pou w jwenn pèmi apranti ou a, swiv etap sa yo:

1. Etidye tout enfòmasyon ki nan Mònyèl sa a.
2. Ranpli yon aplikasyon pou pèmi apranti, fè yon rezèvasyon pou w vizite yon Sant Sèvis RMV, epi depoze aplikasyon an nan sant sèvis la. Ou ka ranpli aplikasyon sa a sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou w ekonomize tan lè w ap vizite yon sant sèvis. Si w gen mwens ke 18 an, ou dwe fè paran w oswa gadyen w siyen aplikasyon w lan.
Lè w ap konplete aplikasyon an, y ap mande w pou w deklare si w gen yon kondisyon fizik, mantal, oswa medikal oswa si w ap pran nenpòt medikaman ki ka afekte kapasite w pou w kondui yon veyikil.
3. Ranpli tout egzijans idantifikasyon RMV yo (vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou plis enfòmasyon).
4. Peye yon frè egzamen pèmi apranti \$30, ki kouvri depans egzamen w lan.
5. Fè pran foto w ak siyati w elektwonikman.
6. Pase yon tès vizyèl nan sant sèvis la oswa soumèt yon sètifika tès vizyèl RMV ki soti nan men pwofesyonèl medikal ou a.

7. Pase yon egzamen pèmi ki baze sou enfòmasyon ki nan Màyèl sa a. Ou ka pran egzamen pèmi yo nan sant sèvis la lè w depoze aplikasyon w lan. Yo disponib tou sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) lè w fin depoze aplikasyon w lan. Si w pase egzamen an sou entènèt men ou pa ka enprime pèmi an, ou ka rele Sant Kontak RMV a nan 857-368-8110. RMV ap enprime l epi l ap voye l ba ou pa lapòs nan senk (5) a sèt (7) jou ouvab.

Yon pèmi apranti se yon dokiman ki bay privilèj kondui anba kondisyon. Dokiman sa a pa fèt pou sèvi kòm yon dokiman idantifikasyon pou vwayaj. Sa vle di pifò konpayi avyon, bato kwazyè, elatriye, pap aksepte l kòm yon pyès idantite ak foto leta bay pou w vwayaje.

Pwosedi pou Egzamen Pèmi Apranti a

Chak egzamen pèmi aprantisaj gen 25 kesyon a chwa miltip. Sijè yo abòde nan egzamen an gen ladan move itilizasyon alkòl, sispansyon, ak vyolasyon JOL, ansanm ak règ wout yo ak idantifye siy wout yo. Pou w pase egzamen an, ou dwe reponn 18 kesyon kòrèkteman nan tan 25 minit yo ba ou a.

Sant Sèvis Konplè RMV yo gen stasyon tès otomatik (ATS), ki se ekran videyo ki fasil pou itilize ki sèvi ak yon pwogram òdinatè pou bay kesyon egzamen pèmi apranti a vizyèlman. Egzamen pèmi apranti a disponib nan plizyè lang (pou yon pèmi Klas D oswa M) atravè ATS la ak sou entènèt la. Ou gen anviwon yon minit pou w reponn chak kesyon. Ou ka pran egzamen pèmi apranti yo sou entènèt la tou nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) aprè ou fin vizite yon sant sèvis.

Ou dwe etidye sa ki nan Màyèl sa a pou w ka pase egzamen pèmi apranti a.

Ou pa gen dwa itilize Màyèl Kondiktè yo ak lòt materyèl referans pandan egzamen pèmi apranti a, epi yo pa otorize li nan zòn egzamen an. Epitou, ou pa gen dwa mete oswa itilize okenn aparèy elektwonik (ki gen ladan l aparèy optik elektwonik), kèlkeswa pou rezon w ap itilize l. Ou pa ka itilize oswa mete aparèy odyo oswa kas, sof si se pou pran yon egzamen odyo. Ou pa gen dwa mete chapo (sof si se pou rezon medikal oswa relijye).

Lè w itilize yon Màyèl Kondiktè, yon lòt materyèl referans, oswa yon aparèy elektwonik pandan egzamen pèmi apranti a, yo konsidere sa tankou yon magouy.

Si yo kenbe w ap pran poul oswa ap eseye pran poul nan yon egzamen, w ap echwe epi y ap fè yon ankèt pi fon sou ou. Si yo jwenn ou responsab pou magouy, yo pap otorize w pou w gen okenn kalite lisans oswa pèmi apranti pandan 60 jou.

Tès nan Lang Etranje

Si Anglè pa premye lang ou, yo ka mande w pou w pran egzamen pèmi apranti a nan yon lang etranje. Kounye a, RMV ofri egzamen pèmi apranti Klas D ak M yo nan plizyè lang diferan. Egzamen pèmi apranti Klas A, B, ak C yo disponib an Anglè sèlman.

Egzamen pèmi apranti Klas D ak M yo disponib nan lang sa yo:

Albanyen • Lang Siy Ameriken (ASL) • Arab • Amenyen • Bimàn • Kanbòdjen (Khmer) • Kreyòl Kapvèdyen • Chinwa (senplifye) • Chinwa (tradisyonèl) • Fasi • Fransè • Alman • Grèk • Gujarati • Kreyòl Ayisyen • Endi • Ongwa • Italyen • Japonè • Kizwayili • Koreyen • Laotyen • Nepalè • Pachto • Polonè • Pòtigè (Brezil) • Ris • Serbo-Kwowat (Laten) • Somali • Espanyòl • Tagalog/Filipino • Tay • Tik • Ikrenyen • Oudou • Vyetnamyen

Egzamen Odyo yo

Egzamen odyo yo disponib atravè ATS la ak pou egzamen sou entènèt yo. Karakteristik sa a pèmèt ou tande yon vwa otomatik ki li kesyon tès yo ak repons posib yo atravè yon kas. Egzamen odyo yo disponib nan tout lang ki site pi wo yo pou egzamen Klas D ak M yo, epi an Anglè sèlman pou egzamen CDL yo (dapre règleman federal la). Limitasyon tan pou egzamen odyo Klas D ak M yo se 25 minit.

Nenpòt moun ka chwazi pran yon egzamen odyo. Ou pa bezwen pran randevou alavans pou egzamen an, epi ou pa bezwen prezante okenn dokiman anplis pou w kalifye.

Si ou vle itilize opsyon odyo a pou egzamen ou an, ou dwe mache ak yon kas sou ou nan Sant Sèvis RMV a. Chak ATS gen yon divizè anba machin nan ki gen yon koneksyon inivèsèl pou kas yo.

Amenajman pou Egzamen yo

Si ou gen yon andikap mantal oswa fizik ki ta anpeche ou pran yon egzamen standa, ou ka mande yon amenajman rezonab, ki ta ka gen ladan l:

- Plis tan
- Lektè - Yon anplwaye RMV ke yo chwazi ap li kesyon egzamen yo ba ou byen fò, yo rele sa tou egzamen vèbal endividyèl.

Pou w mande yon amenajman rezonab, rele 857-368-8105 epi kite yon mesaj ki gen ladan l non w, nimewo telefòn ou, detay sou demann ou an, ak sant sèvis kote ou ta renmen pran egzamen w lan. Aprè sa, RMV ap kontakte w konsènan demann ou an.

Yo ka mande w pou w bay dokiman ki apiye nesosite pou yon amenajman pou egzamen ki gen rapò ak andikap ou mande a. Dokiman ki apwopriye a depann de nati andikap la ak amenajman spesifik pou egzamen ou mande a. RMV ap fè w konnen si demann ou an te apwouve.

Pou w jwenn enfòmasyon ajou sou sèvis entèprèt oswa tradiksyon pou egzamen lang etranje yo, vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Amenajman pou Moun ki Soud ak Moun ki Gen Difikilte pou Tande

Pou w mande yon entèprèt ASL, rele 857-368-8105 epi kite yon mesaj ki gen ladan non w, nimewo telefòn ou, ak sant sèvis kote ou ta renmen pase egzamen an. RMV ap kontakte w pou w pran yon randevou pou egzamen an epi mande entèprèt la.

Kondui ak Pèmi Apranti Ou

Ou dwe pote pèmi apranti sou ou chak fwa w ap kondui jiskaske w jwenn yon Lisans pou Jèn Chofè oswa yon lisans konplè.

Yon pèmi apranti Klas D pèmèt ou kondui yon machin avèk limitasyon sa yo:

- Ou dwe gen yon chofè ki gen lisans avèk ou ki chita sou chèz pasaj a bò kote w, ki gen omwen 21 an, ki gen yon lisans valab ki soti Massachusetts oswa yon lòt eta, epi ki gen omwen en (1) an eksperyans nan kondui.
- Si w gen mwens pase 18 an, ou pa gen dwa kondui ant 12:00 a.m. ak 5:00 a.m. sof si yon paran oswa yon gadyen legal ki gen yon lisans valab epi ki gen omwen en (1) an eksperyans nan kondui akonpaye w.

Yon pèmi apranti Klas M pèmèt ou kondui yon moto avèk limitasyon sa yo:

- Ou pa gen dwa pote pasaj.
- Ou ka kondui sèlman pandan lajounen (ant lè solèy la leve ak lè solèy la kouche).
- Ou dwe mete yon kas ki respekte standa US DOT yo.
- Ou dwe mete linèt je, linèt pwoteksyon, oswa yon pwoteksyon pou vizaj ou sof si moto w ap kondui a gen yon vit devan oswa yon Vè pwoteksyon.

Avèk yon pèmi apranti Klas D oswa Klas M, ou ka kondui veyikil motorize nan yon lòt eta toutotan ou pa vyole lwa eta sa a.

Gade Chapit Twa (3) pou yon lis penalite ak frè w ap gen pou peye si w vyole nenpòt nan restriksyon sa yo.

Edikasyon sou Konduit

RMV egzije pou chofè ki poko gen 18 an yo pran leson konduit pwofesyonèl nan yon lekòl segondè lokal oswa yon lekòl konduit. Fòmasyon pwofesyonèl sou konduit ka ede w vin yon chofè ki pi konpetan e ki gen plis konesans, epi li ka ogmante chans ou pou w pase Egzamen Pratik Klas D oswa Klas M nan sou premye esèy ou. Yon lòt avantaj lè w aprann konduit nan yon lekòl ki gen lisans, se ke ou ka itilize yon veyikil lekòl la pou Egzamen Pratik ou a epi yon enstriktè lekòl la kòm moun k ap sipèvize egzamen w lan.

Tout lekòl konduit pwofesyonèl nan Massachusetts, ki enkli lekòl segondè piblik ak prive yo, dwe gen lisans epi RMV dwe ap siveye yo. Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Ou ka jwenn enfòmasyon sou leson konduit tou lè w kontakte lekòl segondè ki nan zòn ou an.

Si w gen dout sou kalifikasyon yon lekòl konduit, mande pou yo ba w wè sètifika lisans lan, sa RMV bay la.

Pou w aplike pou yon lisans Klas D oswa M lè w gen ant 16 an edmi ak 18 an, ou dwe konplete yon pwogram edikasyon sou konduit, pase yon egzamen final, epi gen yon sètifika edikasyon sou konduit ki anrejistre elektwonikman nan RMV, ki soti nan yon lekòl konduit ki gen lisans oswa yon pwogram lekòl segondè ke RMV apwouve. Depi ou fin ranpli egzijans sa l ap disponib nan dosye RMV ou an lè w ap pase Egzamen Pratik la. Ou dwe konplete tou 40 èd tan konduit sipèvize (30 èd tan si ou te konplete yon pwogram pou devlopman konpetans konduit ou), epi paran ou oswa gadyen ou dwe patisipe pandan de (2) èd tan nan edikasyon konduit la (sof si li te patisipe nan youn deja nan senk (5) dènye ane yo).

**Driver Education Certificate Department, Registry of Motor Vehicles
P.O. Box 55889, Boston, MA 02205-5889**

Si w fèk demenaje nan Massachusetts epi ou te deja konplete yon pwogram edikasyon pou konduit nan yon lòt eta, ou dwe konplete yon *Aplikasyon pou Konvèti Sètifika Edikasyon pou Konduit sa ki soti nan Lòt Eta a* (ki disponib sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv)) epi suiv enstriksyon ki sou aplikasyon an. Y ap fè verifikasyon ak eta ki te bay sètifika edikasyon woutye w la okòmansman. Si egzijans lòt eta a satisfè oswa depase egzijans Massachusetts yo, y ap anrejistre yon nouvo sètifika edikasyon woutye elektwonikman nan RMV. Lè sa fin fèt, ou ka pran randevou pou Egzamen Pratik ou a.

Pou w konvèti yon sètifika edikasyon pou konduit ki soti nan yon lòt eta, pwogram ou te konplete a dwe satisfè oswa depase egzijans minimòm Massachusetts pou enstriksyon teyorik ak pratik yo. Si w gen nenpòt kesyon, rele RMV nan 857-368-8110.

Pase Egzamen Pratik la

Pwochen etap pou w jwenn lisans Massachusetts lan se pase yon egzamen pratik ak yon egzaminatè RMV. Kit w ap aplike pou premye fwa oswa w ap konvèti yon lisans ki mande yon egzamen pratik, ou dwe gen yon pèmi apranti ki nan bon kategori a pou w ka pran yon randevou pou egzamen an. Yo dekri pwosedi pou egzamen an nan paj ki vin aprè yo.

Si w ap pran yon lisans moto, oswa w ap ajoute yon opsyon pou w kondui moto sou lisans Massachusetts ou a, ou pa oblije fè egzamen pratik la si w te fin konplete avèk siksè Pwogram Edikasyon pou Moto Massachusetts la (MREP), sa RMV apwouve a.

Pou yon lisans Klas D, w ap ka fè pa plis ke sis (6) egzamen pratik nan 12 mwa. Pou yon lisans Klas M, si w echwe nan de (2) egzamen pratik, ou dwe enskri epi fini avèk siksè nan yon kou pou moun ki fèk kòmanse aprann kondui moto anvan ou ka pran yon lòt egzamen.

Pran randevou pou yon egzamen pratik

Pi bon fason pou w pran, anile, oswa chanje dat egzamen pratik ou a se sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Ou ka rele Sant Kontak RMV a tou. Pa gen okenn frè anplis si w anile oswa chanje dat egzamen an 72 èd tan davans.

Si w pran randevou pou egzamen pratik ou a atravè yon lekòl konduit pwofesyonèl, tanpri verifye ke lekòl la sètifye pa RMV. Ou ka jwenn yon lis lekòl konduit ki sètifye sou entènèt nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Enstriktè konduit yo ka sponsorize yon egzamen pratik sèlman si lekòl yo a sètifye. Pou jwenn enfòmasyon ki ajou sou sèvis entèpret oswa tradiksyon pou egzamen pratik yo, vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Pou jwenn enfòmasyon sou egzamen pratik pou veyikil ki gen aparèy anti demaraj yo, gade seksyon *Aparèy Anti Demaraj la nan Chapit Twa* (3).

Si w echwe nan egzamen pratik la oswa ou pa vin pase egzamen ou te genyen an, ou dwe tann omwen 14 jou anvan ou pran yon lòt egzamen.

Yo pran egzamen pratik yo youn aprè lòt; ou dwe la a lè egzamen w lan. Si w anreta pou randevou w la, yo pap pase w egzamen an epi w ap oblije peye frè egzamen pratik la ankò.

Ou dwe peye tout frè yo anvan ou chwazi yon lòt dat pou egzamen an.

Pwogram Edikasyon pou Moto Massachusetts yo

Pwogram Edikasyon pou Moto Massachusetts (MREP) la fèt pou diminye kantite lanmò ak blesi ki gen rapò ak moto yo, nan ogmante disponiblite fòmasyon Fondasyon Sekirite pou Moto (MSF) ki apwouve pou moun k ap kondui moto, epi pou ogmante sansibilizasyon ak edikasyon pou moun k ap kondui moto yo ansanm ak lòt chofè yo. Si w reyisi konplete yon fòmasyon MREP, ou pap bezwen pase yon egzamen pratik Klas M RMV.

Si w gen mwens ke 18 an, ou dwe suiv kou bazik MREP pou chofè moto yo pou w ka jwenn yon lisans Klas M. Ou dwe genyen yon sètifika edikasyon pou konduit tou.

Pou w jwenn enfòmasyon sou fòmasyon chofè moto pou moun ki fèk kòmanse ak moun ki gen eksperyans yo, rele 857-368-2903 oswa vizite Mass.Gov/RMV.

RMV gen yon Manyèl pou Moto. Manyèl sa a konsantre sèlman sou moto epi li disponib sou entènèt la nan Mass.Gov/RMV. Etidye Manyèl sa a si ou vle jwenn yon pèmi apranti Klas M oswa ajoute yon klas moto sou pèmi Klas D ou a.

Règleman sou Anilasyon ak Frè

Y ap anile egzamen pratik yo otomatikman lè Gouvènè a deklare yon eta dijans. Si Gouvènè a deklare yon ijans nan yon rejyon an patikilye, se sèlman egzamen pratik ki nan rejyon sa a y ap anile.

Moun k ap fèw pase egzamen pratik la ka anile egzamen an tou lè yo wè tan an pa bon. Pou w konnen si yo anile egzamen ou an, tanpri vizite Mass.Gov/RMV pou w wè si w gen notifikasyon oswa rele Sant Kontak RMV a. Nan nenpòt nan ka ki anwo yo, ou ka pran yon nouvo randevou pou egzamen an san okenn frè anplis. Epoutan, yo *pral* fè w peye frè egzamen an si ou...

- Echwe egzamen an
- Pa pare pou egzamen an
- Paka pase egzamen an paske egzaminatè a konsidere ke machin ou an pa an eta pou sa
- Pa vini ak yon moun ki kalifye ki pou ede w
- Pa vin pase egzamen an oswa ou anreta
- Anile oswa chanje dat egzamen an nan mwens ke 72 èd tan davans

Egzamen Pratik ke yo Refize

Egzaminatè yo ka pa kite w pase egzamen an pou rezon sa yo:

- Ou menm oswa moun k ap akonpaye w la montre siy alkòl oswa lòt sibstans ki ka afekte kapasite w
- Gen yon sant alkòl oswa kanabis ki soti sou ou oswa moun k ap akonpaye w la, kit se nan rad ou oswa anndan machin nan
- Gen minè, ti bebe, oswa bèt ki prezan nan machin nan epi yo pa ka ret san siveyans nan Sant Sèvis la. Bèt ki enstrui pou bay sèvis yo ka ret nan machin nan, men bèt ki la pou sipò emosyonèl yo pa kapab.

Kijan pou w Prepare w pou Egzamen Pratik la

Klike sou lyen sa a pou w prepare w pou egzamen pratik ou a:
www.mass.gov/guides/road-test-information

Nan jou w ap pran egzamen pratik Klas D ou a, ou dwe ranpli plizyè kondisyon:

1. Gen yon fòmilè aplikasyon pou egzamen pratik ki ranpli, epi fè paran w oswa gadyen w lan ranpli seksyon konsantman paran an si w gen mwens ke 18 an.

Lè w ap ranpli fòmilè aplikasyon pou egzamen pratik la, w ap oblije deklare si w gen yon malèz fizik, mantal, oswa medikal, oswa si w ap pran nenpòt medikaman ki ta ka afekte kapasite w pou w kondui yon veyikil. Si se ka w, anvan w pase egzamen an, ou dwe soumèt yon sètifika medikal ki soti nan men doktè w la. Egzaminatè a ap revize aplikasyon w lan epi swa l ap apwouve l oswa l ap voye l bay Sèvis Medikal pou yo fè evalyasyon ki apwopriye a.

2. Genyen pèmi apranti ou a ki enprime.
3. Vini ak yon moun ki kalifye (gade seksyon *Egzijans pou akonpayman an*). Moun nan dwe genyen lisans valab li avè l.
Nòt: Ou pa bezwen yon moun pou yon egzamen Klas M nan.
4. Vini ak yon veyikil ki akseptab, ki byen ekipe, e ki anrejistre legalman (ak sètifika anrejistremman an) pou w itilize nan egzamen ou an (gade seksyon *Egzijans pou Veyikil la*).

Si w gen mwens pase 18 an, ou dwe gen yon dosye konduit ki pwòp pandan sis mwa youn dèyè lòt anvan dat ou aplike pou tès la. Ou pap kapab fè tès la si ou...

- **Te fè nenpòt bagay sou wout la ke yo te fèw peye (pa egzanp, aksidan kote ou te koupab, vyolasyon trafik) dapre lwa Massachusetts oswa lwa youn lòt eta**
- **Yo te sispann pèmi w paske ou te komèt vyolasyon ki gen rapò ak dwòg oswa alkòl sou yon veyikil**
- **Yo te kondane w poutèt ou te vyole nenpòt lwa ki gen rapò ak dwòg oswa alkòl nan Massachusetts oswa youn lòt eta**

Nòt: Menm si ou te gen yon dosye konduit pwòp pandan sis mwa youn aprè lòt anvan ou te pran randevou pou egzamen an, si RMV resevwa yon avi sou yon evènman ki t ap lakòz peryòd sis mwa konduit pwòp sa kanpe ant dat ou te pran randevou a ak dat egzamen an, yo pap pèmèt ou fè egzamen an nan dat yo te fikse a. Ou dwe fè yon nouvo dosye konduit pwòp pou omwen sis mwa ankò, sof si w gen 18 an anvan peryòd sa a fini.

Pou yon egzamen Klas M, ou dwe pote pèmi apranti ou ki enprime a, yon fòmilè aplikasyon pou lisans ki ranpli, ak yon moto ki byen ekipe epi ki anrejistre legalman, men ou pa oblije vini ak yon sipèvizè. Si w gen mwens ke 18 an, ou pa elijib pou yon egzamen pratik Klas M RMV epi ou dwe konplete kou bazik pou chofè MREP a pou w jwenn yon lisans Klas M.

Egzijans pou Sipèvizè a

Pou yon lisans Klas D, ki gen ladan yon Lisans pou Jèn Chofè (JOL), ou bezwen yon sipèvizè pou egzamen ou an, menm si ou gen yon lisans etranje ki valab. Lè w rive nan kote egzamen an ap fèt la, ou dwe akonpaye pa yon chofè ki gen lisans ki...

- Gen omwen 21 an
- Gen omwen yon ane eksperyans antan ke chofè
- Gen yon lisans valab ki soti nan eta kote li abite. Moun ki gen lisans etranje pa kalifye pou yo vin sipèvizè.

Chofè yo pa gen dwa sipèvizè plis pase twa (3) aplikan diferan nan yon peryòd en (1) an san apwobasyon Pwogram egzamen pratik RMV a.

Si w pa vini ak yon sipèvizè, yo pap kite w pase egzamen Klas D a.

Egzijans pou Machin yo

Pou egzaminatè a aksepte l, veyikil ou pote pou egzamen an dwe ranpli tout egzijans ki nan seksyon sa a.

An jeneral, veyikil ou itilize pou egzamen Klas D ou a dwe an sekirite epi an bon eta pou l fonksyone. Ou dwe montre egzaminatè a papye anrejistremant veyikil ou a epi veyikil la dwe byen enspekte. Y ap anile egzamen ou an si egzaminatè a panse ke machin ou an pa an sekirite. Anplis de sekirite, machin ou an dwe gen karakteristik sa yo:

- Ase plas pou egzaminatè a ka chita bò kote w epi pou sipèvizè ou a ka chita sou chèz ki deyè chofè a. Ou pa gen dwa itilize yon machin ki pa gen yon chèz pou sipèvizè ou a. Sipèvizè yo pa gen dwa chita nan deyè yon pikòp ki gen plas pou de (2) pasaje sèlman.
- Yon fren brek ki aksesib pou egzaminatè a ka kanpe machin nan si gen yon ijans. Fren brek lan ka Manyèl oswa elektrik (peze oswa rale yon bouton). Se egzaminatè a ki pou detèmine si fren brek la ap aksesib pou li nan yon ijans. Pou ede asire ke aksè ak fren an pap yon pwoblèm, ou ta dwe vini ak yon veyikil ki gen fren brek ki nan mitan machin nan pou egzamen an. Si w gen nenpòt kesyon sou si yon veyikil akseptab, ou ta dwe mennen l kote egzamen an te pwograme a nan jou ouvrab anvan egzamen an.

Si yo anpeche w pase egzamen pratik la sèlman paske egzaminatè a detèmine li pa t ka jwenn aksè ak sistèm frenaj la, yo pap fè w peye frè pou egzamen sa a ki te pwograme a.

Veyikil pou lesan konduit yo dwe gen yon dezyèm fren sèvis pou enstriktè oswa egzaminatè yo epi yo dwe afiche siy ki apwopriye yo.

Fren brek yo dwe fonksyone kòrèkteman epi egzaminatè a ap teste yo anvan egzamen an. Règleman Massachusetts 540 CMR 4.04 (4) la egzijè pou yo teste fren pakin yo lè yo peze vitès la rive ant 1,200 ak 1,300 RPM pandan veyikil la nan pi piti vitès li. Egzaminatè a pap

pèmèt egzamen an kontinye si fren brek la pa fonksyone jan lalwa egzije sa.

Nan kèk gwo veyikil, tankou kèk mini vàn, fren brek la twò lwen egzaminatè a pou l ka rive jwenn li fasilman nan yon ijans. Veyikil sa yo pa apwopriye pou egzamen pratik la epi egzaminatè a ka rejte yo.

- Si machin w ap itilize pou egzamen w lan anrejistre nan yon lòt eta, ou dwe montre egzaminatè a yon prèv kouvèti asirans ki egal ak limit minimòm Massachusetts yo, ki se \$25,000/\$50,000 pou blesi nan kò yo ak \$30,000 pou domaj nan pwopriyete yo.
Yon kontra asirans oswa yon sètifika ki gen limit kouvèti yo sou li sèvi kòm prèv asirans pou yon veyikil.
- Si w ap lwe veyikil w ap itilize pou egzamen w lan, ou dwe montre egzaminatè w la kontra lokasyon w lan ak yon lèt ki soti nan konpayi lokasyon an, sou papyè antèt yo, ki otorize ou menm ak enstriktè ou a pou itilize veyikil la pou yon egzamen pratik pou lisans. Ou pa oblije bay enfòmasyon sa a pou veyikil w ap woule sou kontra.

Yo pa ka itilize yon veyikil pou yon egzamen si youn nan kawotchou li yo ranplase pa yon kawotchou rezèv (rezève pou itilizasyon limite).

Règleman egzamen an pou Veyikil ki gen Plak "Dealer, Farm, ak Repair" yo

Ou pa ka pase yon egzamen nan yon Machin ki gen yon plak "dealer" sof si ou ka pwouve, pou satisfaksyon egzaminatè a, ke ou se vandè a, oswa yon manm pwòch vandè a, oswa yon vandè ki ap travay nan biznis lan. Yo ka itilize yon veyikil ki gen yon plak "farm", si egzaminatè a dakò, men sèlman si kandida a ka pwouve, pou satisfaksyon egzaminatè a, ke li se yon manm fanmi oswa yon anplwaye fèmme a. Si veyikil la gen yon plak "farm", li pa ka yon Machin, men li ka yon pikòp ki gen yon chèz dèyè ki akseptab pou yon moun k ap siveye w. Yo pap kite w pase egzamen an nan yon veyikil ki gen yon plak "repair".

Pwosedi egzamen an pou Machin yo

Videyo egzamen yo disponib nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) nan seksyon egzamen pratik la. Videyo sa yo ap ede w prepare w pou egzamen an epi montre w sa pou w atann pandan egzamen an.

Ou dwe rive apeprè 15 minit anvan randevou egzamen w lan. Si w anreta, ou ka pa kapab pase egzamen an.

Anvan egzamen an, egzaminatè RMV a pral enspekte machin ou an pou asire l ke li byen anrejistre, ke tout ekipman yo an bon eta, epi ke machin nan gen yon chèz ki an sekirite, ki apwopriye, epi ki pwòp pou egzaminatè a, ak yon aksè fasil ak fren an.

Pandan egzamen Klas D ou a, ou dwe pwouve ou gen konpetans ak kapasite ki nesèsè pou w kondui pifò Machin, ti kamyon, vàn, ak SUV.

Majorite nouvo machin yo ekipe ak "kapasite spesyalize", tankou sansè pou lèw ap fè bak, kamera pou lèw ap fè bak, pakin paralèl otomatik, ak fonksyonman endepandan ki gide pa yon GPS. Kapasite sa yo ede anpil chofè ak kèk konpetans nan konduit, pakin, oswa fè bak. Ou p ap bezwen dezaktive aparèy sa yo. Epoutan, y ap teste konpetans ak kapasite w pou w kondui san w pa sèlman konte sou aparèy spesyalize sa yo. Si gen ekipman adaptatif ki nesèsè pou kondui i enstale nan machin nan pou yon kondisyon medikal lejitim, oswa si w bezwen itilize yon aparèy spesyalize, y ap ajoute yon restriksyon "èd mekanik/lojisyèl" sou lisans ou an.

Après egzaminatè a fin enspekte epi apwouve machin nan, egzamen pratik la ap kòmanse. Se sèlman ou menm, egzaminatè a, ak moun k ap sipèvize w la ki gen dwa nan machin nan pandan egzamen an. Egzaminatè a ap chita nan chèz ki bò kote w la; moun k ap sipèvize w la dwe chita sou chèz ki dèyè w la. **Ou pa gen dwa gen timoun oswa bèt avèk ou.** Bèt ki enstri pou bay sèvis ka nan machin nan, men bèt ki la pou sipò emosyonèl yo pa kapab. Yo ka pèmèt yon entèprèt lang nan machin nan tou. Ou menm ak moun k ap sipèvize w/entèprèt ou a pa gen dwa pale ansanm sof si egzaminatè a otorize sa.

Objektif egzaminatè a se obsève pèfòmans konduit ou. Pandan yon egzamen pratik, ou dwe pare pou w montre kapasite w pou...

- Fè siy ak men
- Stat machin nan
- Kouri epi kanpe machin nan
- Fè pakin an paralèl
- Fè machin nan fè bak apeprè 50 pye
- Vire a goch - a dwat
- Kouri, kanpe, epi vire machin nan sou yon mòn
- Kase tèt tounen nan lari a (vire an twa (3) pwen)
- Antre ak sòti nan kafou
- Rekonèt epi obeye siy wout, limyè ak siyal, ansanm ak lòt règ sikilasyon yo
- Gen bon sans de konduit

Anplis de jije konpetans jeneral ou nan kondui, egzaminatè a ap note kijan ou suiv bon pwosedi konduit yo, tankou si ou...

- Byen pozisyonè w pou w kondui, ak tou de (2) men ou ki toujou byen plase sou volan an
- Kondui nan bon liy lan epi ou gade byen epi ou bay siyal kòrèkteman anvan ou chanje liy
- Ou kenbe ase distans ant veyikil ou a ak sa ki devan ou a
- Ou toujou kondui nan yon vitès ki an sekirite pou respekte limit vitès yo ak kondisyon sikilasyon ki varye yo

- Bay dwa de pasaj la kòrèkteman
- An jeneral okouran de aksyon ou yo epi sitou sa lòt chofè yo ap fè

RMV gen yon Manyèl pou Moto. Manyèl sa a konsantre sèlman sou moto epi li disponib sèlman sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Gade l pou w jwenn enfòmasyon enpòtan ou bezwen pou w jwenn yon lisans moto epi pou w vin yon chofè ki pi an sekirite.

Egzamen pou Moun ki Soud ak Moun ki Gen Pwoblèm pou Tande

Si w soud oswa ou gen pwoblèm pou w tande, ou ka pran yon randevou pou yon egzamen lè w rele 1-877-RMV-TTDD (1-877-768-8833). Dekri demann ou an, kote ou ta renmen pase egzamen ou an, epi mete nimewo telefòn ou, adrès kote w rete, ak adrès imèl ou. Depatman Lisans Konduit la ap kontakte w aprè sa pou w pran randevou pou egzamen w lan. Lè yo fin planifye randevou a, y ap kontakte Depatman pou Moun ki Soud ak Moun ki Gen Difikilte pou Tande yo pou fè aranjman pou yon entèprèt.

Anvan egzamen an kòmanse, egzaminatè a ap eksplike w eleman ki nan egzamen an ak fason pou kominike byen pandan egzamen an. W ap resevwa, ansanm ak entèprèt la, yon deskripsyon alekri de egzamen an ak eleman yo mande pou w revize anvan w kòmanse egzamen an.

Si w gen nenpòt kesyon pandan egzamen an, w ap kapab raze w sou bò wout la (lè sa an sekirite) epi kominike ak egzaminatè a.

Pou jwenn enfòmasyon ajou sou sèvis entèpret oswa tradiksyon pou egzamen pratik yo, vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Rezon Komen ki ka fè w echwe yon egzamen pratik

- Ou t ap kondui yon fason ki te ka lakòz yon aksidan oswa yon fason egzaminatè a te konsidere kòm danjere.
- Ou te vyole yon lwa, yon règ, oswa yon règleman sou machin.
- Ou te demontre yon mank eksperyans nan kondui yon machin an sekirite.
- Ou te refize suiv oswa ou te kondui kont enstriksyon egzaminatè a.
- Ou pa t konnen siy men yo (gade paj 93).
- Se ou ki te responsab yon aksidan ak yon lòt veyikil, yon pyeton, oswa yon objè.

Nòt: RMV gen yon politik zewo tolerans pou konpòtman vyolan oswa abi de kandida pou egzamen an ak moun k ap sipèvize yo.

Resevwa Nouvo Lisans Ou

Pou w evite ale nan yon Sant Sèvis RMV aprè ou fin pase egzamen ou an, ou ka swa peye frè egzamen ou an ak frè lisans ou an lè w ap pran randevou pou egzamen an, oswa ou ka peye sou entènèt nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) lè w itilize opsyon "Peye Frè Egzamen ak/oswa Lisans" ou an.

Si w pase egzamen pratik ou a, ou te deja peye pou lisans ou, epi ou pa gen okenn obligasyon ki poko fin ranbouse, egzaminatè a ap valide pèmi apranti ou a epi l ap vin tounen yon lisans tanporè, ki valab pou jiska 60 jou (sof si pèmi a ekspire anvan sa). RMV ap fabrike nouvo lisans pèmanan ou an ki gen foto w epi l ap voye l ba ou pa lapòs. Si w gen plis pase 20 an, men ou toujou gen yon foto nan dosye a depi lè w te gen mwens pase 20 an, w ap bezwen fè yon rezèvasyon pou w ale nan yon sant sèvis pou w jwenn lisans ou an.

Si w pase egzamen pratik la epi w pa t peye lisans ou davans, nan yon delè 60 jou, ou dwe swa peye sou entènèt la oswa fè yon rezèvasyon pou w pote pèmi an avèk rezilta egzamen ki endike a nan yon sant sèvis. Epoutan, tanpri sonje ke si ou peye sou entènèt la epi ou pa vizite yon sant sèvis, ou pap resevwa yon lisans tanporè. (Nòt: Si ou pa peye nan 60 jou aprè ou fin pase egzamen ou an, yo ka mande w pou w repase egzamen an sou depans pa w.)

Si lisans pèmanan ou an pa rive nan lapòs nan yon delè 30 jou, tanpri rele Sant Kontak RMV a.

Chak lè w ap kondui yon veyikil motorize nan Massachusetts, lalwa egzije pou w gen yon lisans ki valab nan pòch ou oswa nan yon kote ki fasil pou w jwenn anndan veyikil ou a.

Yo fabrike lisans Massachusetts yo yon kote ki an sekirite epi jeneralman yo voye yo ba ou pa lapòs nan yon delè 10 a 14 jou ouvrab aprè w fin vizite Sant Sèvis RMV a.

Nan sant sèvis la, w ap resevwa yon resi ki sèvi kòm yon lisans tanporè epi ki pwouve ou gen dwa kondui pandan y ap fabrike lisans pèmanan w lan. Resi a pa valab pou idantifikasyon. Sa vle di pifò konpayi avyon, bato kwazyè, elatriye, pap aksepte l kòm yon pyès idantite ak foto leta bay pou vwayaje.

Konvèsyon ki Soti nan yon Lòt Jiridiksyon

Konvèsyon Lisans pou Jèn Chofè

Konvèsyon Lisans pou Jèn Chofè a mande pou w bay yon kopi sètifye de dosye konduit ou a ki soti nan eta w ap kite a, anplis de satisfè egzijans idantifikasyon RMV yo (vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou plis enfòmasyon). Ou dwe genyen tou yon sètifika edikasyon sou konduit Massachusetts ki anrejistre elektwonikman nan RMV (gade seksyon *Edikasyon sou Konduit la*) epi ou dwe fè 40 èd tan konduit sipèvize anplis (30 èd tan si ou te

konplete yon pwogram pou devlopman konpetans konduit) jan sa endike nan yon deklarasyon sètifye yon paran oswa yon gadyen bay.

W ap soumèt anba tout dispozisyon lwa Lisans pou Jèn Chofè (JOL) Massachusetts la (Gade seksyon *Lwa sou Lisans pou Jèn Chofè a*). Sèl eksepsyon an se peryòd tan w ap soumèt anba restriksyon pasaje a, ki depan de dosye konduit ou. Si dosye w la endike ou te gen yon pèmi valab pandan sis mwa konplè, san okenn sispansyon oswa anilasyon, ou pap soumèt anba restriksyon pasaje a.

Pou w konvèti yon sètifika edikasyon konduit ki soti nan yon lòt eta, pwogram ou te konplete a dwe satisfè oswa depase egzijans minimòm Massachusetts yo pou fòmasyon teyori ak pratik yo. Si w gen nenpòt kesyon, rele Sant Kontak RMV a.

Konvèsyon Pèmi Apranti

Pèmi Apranti Klas D ak M yo ka konvèti an yon pèmi ekivalan ke Massachusetts bay si w satisfè egzijans idantifikasyon RMV yo (vizite [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id) pou plis enfòmasyon). Pou w kalifye pou konvèsyon an, ou dwe prezante pèmi lòt eta a aktyèl la, ke yo te bay sa gen mwens pase de (2) zan. Ou dwe bay yon dosye konduit sètifye tou (ki pa gen plis pase 30 jou).

Si w gen mwens pase 18 an, paran w oswa gadyen w dwe siyen aplikasyon pou pèmi an. Ou pap oblije pran egzamen pèmi apranti a; epoutan, w ap bezwen peye frè ki aplikab la. Y ap chanje dat sou pèmi ki konvèti a pou l reflekte dat yo te bay premye pèmi a, yon fason pou w ka ranpli kondisyon sis mwa eksperyans pou aplikan ki gen mwens pase 18 an yo. Pèmi RMV bay la ap ekspire nan de (2) zan apati de dat yo mete pou li a, oswa, pou aplikan REAL ID yo, nan fen peryòd yo otorize w nan Etazini an (kèlkeswa sa k rive anvan an).

Konvèsyon ki soti sou Teritwa Etazini, Kanada, oswa Meksik

Lè w ap konvèti yon pèmi apranti oswa yon lisans ki soti nan youn nan 14 Teritwa Etazini yo, Kanada, oswa Meksik, ou dwe satisfè egzijans idantifikasyon RMV yo. Ou dwe soumèt yon dosye konduit sètifye orijinal ki soti nan teritwa oswa peyi kote w soti a. Dosye konduit yo pa dwe gen plis pase 30 jou. Gade [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou règleman sou tradiksyon dokiman ki nan lang etranje yo.

Yo mande yon dosye konduit sètifye orijinal ki soti nan 14 Teritwa Etazini yo, Kanada, ak Meksik paske dosye konduit jiridiksyon sa yo pa disponib pou RMV a revize elektwonikman atravè Sistèm Endikatè Chofè ki gen Pwoblèm yo (Problem Driver Pointer System).

14 Tèritwa Etazini yo se sa ki annapre yo:
American Samoa • Baker Island • Guam • Howland Island • Jarvis Island • Johnston Atoll • Kingman Reef • Midway Islands • Navassa Island • Northern Mariana Islands • Palmyra Atoll • Puerto Rico • U.S. Virgin Islands • Wake Islands

Sous - The Worldfact Book (U.S. CIA-2004)

N ap aksepte yon sètifika nesans Pòtoriken pou idantifikasyon sèlman si li te fèt nan dat ki te 1ye Jiyè 2010 oswa aprè. Pou plis enfòmasyon sou lwa sètifika nesans Pòtoriken an, vizite [sit Administrasyon Afè Federal Pòtoriko a](#).

Enskripsyon pou Vòt

Si ou se yon sitwayen ameriken epi ou gen dwa legal pou w vote, y ap voye enfòmasyon ou yo bay biwo elektoral ki konsène a lè w ap fè yon tranzaksyon pou pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite ou a. Y ap itilize enfòmasyon sa yo pou enskri w pou vote oswa pou mete ajou enskripsyon elektè aktyèl ou a.

Ou pral resevwa yon resi ak enfòmasyon sou elektè pa lapòs nan men ofisyèl eleksyon yo. Kourye sa a ap gen ladan l enfòmasyon sou fason pou w enskri nan yon pati politik. L ap pèmèt ou refize enskri pou w vote tou.

Ou dwe yon sitwayen ameriken epi gen omwen 16 an pou w ka enskri pou w vote.

Ou dwe gen omwen 18 an pou w gen dwa vote.

Si w anrejistre pou w vote epi w chanje adrès ou, y ap voye enfòmasyon ou yo anvan tout bagay bay Rejis Santral Votan Sekretè Deta a, epi aprè sa bay biwo elektoral lokal ou a, ki pral voye yon avi konfimasyon ba ou pa lapòs.

Pou plis enfòmasyon sou enskripsyon pou vote oswa sou pwosesis eleksyon an, rele Liy Eleksyon Eta a nan 1-800-462-VOTE oswa 617-727-2828.

Endikatè Veteran

Si ou se yon veteran Lame Etazini an e yo te onore ou lè yo te dechaje w la, ou ka chwazi pou yo enprime mo "Veteran" sou lisans ou oswa kat idantite w la. Ou ka ajoute Endikatè Veteran an lè w ap aplike pou, renouvle, oswa kòmande yon kopi pèmi apranti, lisans, oswa kat idantite. Pa gen okenn frè anplis pou Endikatè Veteran an. Si lisans ou oswa kat idantite ou pa elijib pou renouvèlman, ou ka jwenn yon doub gratis ki gen

Endikaté Veteran an. Frè nòmal pou lòt tranzaksyon yo ap aplike. Fòk ou prezante youn nan dokiman sa yo an pèsòn kòm prèv ke ou te resevwa yon demisyon onorab, avèk yon rezèvasyon nan yon Sant Sèvis RMV:

- Yon DD-214 ki endike demisyon onorab
- Yon DD-215 ki endike demisyon onorab
- Yon fòmilè demisyon onorab

Enfòmasyon ki sou fòmilè a dwe tape sou machin (pa ekri ala men).

Pwogram Donasyon Ògàn ak Tisi

Chak jou, gen 17 moun Etazini ki mouri pandan y ap tann pou yo fè yo yon transplantasyon ògàn. Kounye a, gen plis pase 120,000 pasyan an total k ap tann pou yon transplantasyon ògàn Etazini. Plizyè milye lòt moun ap tann pou transplantasyon tisi ki ka amelyore lavi yo.

Lè w aplike pou yon lisans oswa yon kat idantite Massachusetts, w ap gen opòtinite pou w vin yon donè ògàn ak tisi. Lè w anrejistre kòm yon donè ògàn ak tisi nan RMV, y ap mete w nan Rejis Donè Massachusetts la, sa ki se yon konsantman legal pou donasyon. Epoutan, ou dwe pataje desizyon w pou w fè don an ak fanmi w epi zanmi w tou, pou yo konnen desizyon w pran pou w vin yon donè ògàn ak tisi.

Ou ka enskri kòm yon donè ògàn, oswa chanje stati donè ògàn ou, nenpòt ki lè sou [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Menm si ou se yon donè ki enskri kounye a, ou toujou bezwen mete yon "wi" sou kesyon youn nan fòmilè renouvèlman lisans oswa kat idantite a pou w ka rete nan rejis donè a.

Si w gen nenpòt kesyon, tanpri kontakte youn nan òganizasyon donè ògàn ki nan lis anba a.

Pou plis enfòmasyon sou don ògàn ak tisi:

Vizite [neds.org](https://www.neds.org) or [unos.org](https://www.unos.org)

Rele New England Organ Bank nan 1-800-446-6362

Rele LifeChoice Donor Services nan 1-800-874-5215

Lè w renouvle lisans ou oswa kat idantite w sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv), oswa lè w kòmande yon kopi lisans oswa kat idantite, w ap gen chwa pou w bay \$2 pou Fon Enskripsyon Donè Ògàn ak Tisi a. \$2 sa yo ap ajoute sou frè renouvèlman an oswa frè kopi a.

Nòt: Lwa egzije RMV pou bay kèk enfòmasyon ki ap pèmèt òganizasyon rekòt ògàn gouvènman federal la deziyen idantifye donè ògàn ak tisi yo, ak lòt bank je ak tisi san bi likratif ki anrejistre nan nivo federal k ap sèvi Kominote a.

FAQs sou Donè Ògàn yo (gade [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou plis FAQs)

- K. Kisa senbòl kè a sou lisans/ID mwen an reprezante?
- R. Li endike ke ou nan Rejis Donè Massachusetts la epi ou te bay konsantman w pou don ògàn/tisi.
- K. Èske m ka yon donè ògàn/tisi si m pa gen senbòl kè a sou lisans/ID mwen an?
- R. Wi. Ou ka enskri kòm yon donè ògàn/tisi nenpòt ki lè sou [Mass. Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).
Ou pa bezwen pran yon nouvo lisans/kat. Lisans/kat ou a pap gen senbòl kè a, men non w ap nan baz done Rejis Donè a. Lè li lè pou w pran yon nouvo lisans/kat, y ap enprime senbòl kè a sou li.
- K. Kisa Rejis Donè Massachusetts la ye?
- R. Rejis Donè a se yon baz done ki gen non tout moun ki enskri pou yo vin donatè ògàn ak tisi nan RMV. Baz done a tcheke (atravè òdinatè) lè sa nesesè. Sa elimine bezwen pou chèche yon kat donatè oswa yon lisans ki ta ka pèdi oswa anfouraye.
- K. Èske w bezwen mache ak yon kat donè ansanm ak lisans ou an (anplis de senbòl kè a)?
- R. Non, ou pa bezwen pote yon kat donè si ou gen senbòl kè a sou lisans ou. Senbòl kè a endike ke ou nan Rejis Donè Massachusetts la epi ou te bay konsantman pou don ògàn/tisi. Yo tcheke Rejis Donè a chak fwa yon moun vin yon kandida potansyèl pou don.
- K. Èske fanmi m ap gen pou peye yon bagay si m bay ògàn/tisi?
- R. Don ògàn ak tisi a gratis. Fanmi yon donatè pa gen anyen pou peye.

Frè pou Lisans/Kat

Frè egzamen pèmi apranti a - \$30.00

Frè egzamen pèmi apranti a kouvri depans pou trete aplikasyon w lan ak pou fè egzamen pèmi apranti ou a. Si w echwe egzamen an oswa si

pèmi w lan ekspire, y ap fè w peye frè sa a ankò pou yon lòt egzamen.

Frè egzamen pratik la - \$35.00

RMV bay yon frè fiks pou nenpòt aplikasyon pou lisans. Frè sa a kouvri depans pou trete aplikasyon w lan ak pou pran yon randevou pou egzamen pratik la. Si w echwe egzamen an, si w pa prezante w pou egzamen an, si egzaminatè a rejte w, oswa si w anile randevou w la san w pa bay omwen 72 èd tan avni, y ap toujou chaje w frè \$35 a, e ou dwe peye l anvan yo ka pran yon nouvo randevou pou egzamen an. Pou plis detay sou egzamen pratik la, gade seksyon *Pase Egzamen Pratik la*.

Frè pou delivre/renouvle lisans - Klas D - \$50.00

Frè pou delivre/renouvle lisans - Klas M - \$50.00

RMV bay yon frè pou lisans yon fason pou li ka delivre yon lisans Klas D oswa Klas M ki sekirize kont falsifikasyon. Frè pou lisans ki delivre pou mwens pase senk (5) an ap pwopòsyonèl selon dire delivrans lan.

Lisans doub oswa lisans ki gen koreksyon - \$25.00

RMV bay yon frè pou nenpòt chanjman ki lakòz yo refè yon lisans.

Frè konvèsyon pou lisans ki soti nan lòt eta

Klas A* - \$140.00

Klas B* - \$140.00

Klas C* - \$140.00

Klas D* - \$115.00

*Pou ajoute privilèj moto a (Klas M) nan nenpòt nan klas lisans sa yo, ou dwe peye yon frè adisyonèl \$3.00 pa ane. Privilèj Klas M nan ap ekspire an menm tan ak lisans ki egziste deja a. Si lisans ou an elijib pou renouvèlman lè w ajoute privilèj Klas M nan, li ka pi bon pou ou renouvle lisans lan an menm tan.

Klas M sèlman - \$115.00

Konvèsyon pèmi apranti Klas D oswa M - \$30.00

Tout frè yo ka chanje nenpòt ki lè. Okenn frè pou lisans yo pa ranbousab.

Veteran andikape yo pa peye okenn frè pou tranzaksyon lisans si yo gen plak Veteran andikape oswa si yo kalifye pou plak Veteran andikape nan men Sèvis Medikal la.

Sekirite Anvan Tout Bagay

Aksidan machin se premye kòz lanmò timoun ak jèn moun Etazini. Anviwon youn (1) sou twa (3) Ameriken ap blese oswa mouri nan yon aksidan machin.

Youn (1) sou twa (3).

Gen anpil chans pou w fè yon aksidan machin yon lè nan lavi w. Sa pa gen rapò ak jan ou kondi. Ou pa janm ka prevwa ki lè yon aksidan ka rive.

Konpòtman w kòm chofè afekte non sèlman sekirite w, men tou sekirite pasaje w yo, lòt chofè yo, pyeton yo, siklis yo, ak tout lòt moun ki sou wout la. Pwoteje lòt moun lè w kondi an sekirite epi evite konpòtman neglijan.

Yon bon antretyen pou veyikil ou ak enspeksyon regilye enpòtan tou pou w ka kondi an sekirite.

Chapit sa a esplike lwa sou sekirite nan veyikil mototize yo. Li bay konsèy tou sou fason pou w evite gwo pwoblèm.

CHAPIT 2

Sekirite pou Machin

Machin, tankou vòn ak pikòp, dwe gen ekipman sekirite ki an bon eta. Chak Machin dwe genyen tout sa ki annapre yo:

- Yon senti sekirite ki mache byen e ki pa andomaje pou chofè a ak tout pasaje yo
- Miwa
- Yon klakson
- Yon sistèm pou bloke demaraj motè a
- Esui glas
- Yon bouch monflè
- Yon fren pye ak yon fren brek
- Yon fenèt bò chofè a ki fonksyone, ki ka monte desann
- Limyè devan ak limyè fren
- Siyal direksyon

Chak Machin dwe genyen limyè pou kondui nan fènwa. Yo dwe gen de (2) limyè blan devan an ak de (2) limyè wouj dèyè a ki apwouve, ak siyal direksyon. Veyikil la dwe genyen twa (3) limyè dèyè a pou endike lè li kanpe (fren) ki wouj ak yon ti limyè blan anlè plak lisans dèyè a.

Patwouy Asistans Otowout (HAP) la bay èd pou chofè ki anpàn yo. Se Divizyon Otowout MassDOT la ki opere li epi se MAPFRE | Commerce Insurance ki sponsorize li.

Pou plis enfòmasyon, vizite [MassDOT.State.MA.US/Highway/TrafficTravelResources/EmergencyRoadsideAssistance.aspx](https://www.mass.gov/info-details/traffic-travel-resources-emergency-roadside-assistance)

Si limyè siyal yo oswa limyè fren machin ou an pa bon ankò, ou dwe fè repare yo tousuit. Annatandan yo fin repare yo, ou dwe fè siy ak men lè w ap vire oswa ralanti (*gade paj 93 pou dyagram siy ak men yo*).

Chak veyikil dwe pase yon enspeksyon sekirite ak emisyon chak ane.

Yon Machin ka genyen yon limyè pwojektè ki ka sèvi sèlman pou w ka li ansèy yo oswa kòm yon limyè ijans si limyè devan yo pa mache. Yon limyè pwojektè ka klere ak yon wotè ki egal ak de (2) pye, epi yon distans 30 pye sou wout la.

Limyè ijans (limyè k ap limen etèn, k ap vire, k ap balanse, oswa limyè estroboskopik) pa otorize sou yon veyikil sof si w gen yon pèmi ki soti nan men RMV.

Gen kèk ekipman ak chanjman nan machin ou an ki ilegal.

Li otorize pou w mete tentaj sou vit Machin yo, men gen restriksyon. Ou ka tente vit sou kote ak dèyè yo jiska 35 pousan. Li ilegal pou w mete yon tentaj sou vit devan an.

Kit Sekirite pou Machin

Lè w gen atik esansyèl yo nan machin ou, sa ap fè vwayaj ou pase pi byen. Li rekòmande pou w pote atik sa yo nan machin ou:

- Vès Sekirite Reflektif
- Triyang Avètisman Reflektif oswa Flèch LED
- Bwat Premye Swen
- Zouti pou Kraze Vè
- Twal blan ak wouj pou mare nan machin ou lè l anpàn

Nan Massachusetts, tanperati a frèt epi gen glas pandan sezon ivè. Chofè yo ta dwe ekipe machin yo ak kawotchou ivè, yon zouti pou grate glas, yon kab pou demare, ak rad cho anplis.

Pou asire w ke ou ka jwenn aksè fasil ak rapid nan twous sekou w la pandan yon ijans, li enpòtan anpil pou w mete l yon kote ki aksesib anndan machin nan. Mete twous sekou a yon kote chofè a oswa pasaje yo ka rive jwenn li fasil, tankou nan bwat gan an, anba chèz pasaje a, oswa nan yon espas depo ki fèt pou sa anndan veyikil la.

Lwa sou Sekirite/Senti Sekirite

An 2023, prèske 11,000 moun ki pa t mare senti sekirite yo te mouri nan aksidan Etazini.

Lè yo byen mare yo, senti sekirite yo diminye chans pou w mouri oswa blese grav nan yon aksidan ak anviwon 50 pousan.

Lalwa Massachusetts egzije pou chak moun nan yon Machin (ki gen ladan l vàn ak ti kamyon ki peze mwens pase 18,000 liv yo) mete senti sekirite oswa chita sou yon chèz sekirize pou timoun.

- Yo ka bay nenpòt chofè ki pa mete senti sekirite yon amann \$25. Nenpòt pasaje ki gen 16 an oswa plis ki pa mete senti sekirite ka resevwa yon amann \$25.
- Yo ka bay yon chofè yon amann \$25 tou pou chak pasaje ki gen laj 12, 13, 14, oswa 15 an ki pa mete senti sekirite.

Ou ka resevwa yon amann pou lwa senti sekirite a sèlman lè yo kanpe w pou yon vyolasyon trafik. Moun sa yo pa bezwen mete senti sekirite:

- Chofè k ap kondi Machin ki te fabrike anvan Jiyè 1966
- Chofè taksi, machin sou kontra, traktè, bis, ak kamyon ki gen yon pwa total ki egal ak 18,000 liv oswa plis (Epoutan, chofè kèk veyikil komèsyal motorize bezwen mete senti sekirite.)
- Pasaje nan veyikil ijans ak chofè veyikil lapolis ak ponpye
- Yon anplwaye Sèvis Postal Etazini (U.S. Postal Service) k ap kondui yon veyikil pandan l ap travay
- Yon moun ki fizikman pa kapab mete senti sekirite akòz de yon andikap. Yon doktè dwe sètifye moun sa a gen andikap sa a li di a.

Yon èbag fonksyone pi byen lè w mete senti sekirite w.

Yon aksidan ka rive nenpòt ki lè. Pi bon fason pou w pwoteje tèt ou se toujou mete senti sekirite w. Senti sekirite sove lavi ni chofè ni pasajè.

Sistèm Sekirite pou Timoun ki Pasaje

Ti bebe ak timoun piti yo dwe chita nan chèz sekirize ki fèt pou timoun ke gouvènman federal la apwouve jiskaske yo...

- 1. Gen omwen uit (8) an **oswa**
- 2. Gen omwen senkann sèt (57) pous wotè

Timoun ki gen omwen uit (8) an oswa ki gen omwen senkann sèt (57) pous wotè yo dwe mete senti sekirite. Fòk yo itilize senti sekirite yo kòrèkteman. Yo ka ba ou yon amann \$25 si w pa respekte lwa sa a.

Siy ki pwoteje timoun nan dwe gen yon etikèt ki di ke li satisfè nòm ki nesèsè yo (Nòm Federal Sekirite pou Veyikil Motorize Depatman Transpò Etazini Nim. 213 oswa nòm ki nan 49 C.F.R. 571.213 la). Siy lan dwe toujou kole sou yon veyikil motorize oswa kole ak yon senti sekirite oswa yon sistèm atachman.

Pa janm mete yon chèz sekirite pou timoun ki devan dèyè nan plas pasajè devan an si machin ou an gen yon "èbag" pou plas sa a.

Chèz dèyè yo se meyè chèz pou yon timoun chita. Pi prezizeman chèz ki nan mitan an. Chèz pou ti bebe yo dwe devan dèyè.

Pou w jwenn yon bon Teknisyen pou ede w ranje yon chèz sekirite pou timoun, rele 1-877-392-5956 oswa ale sou [Mass.Gov/Highwaysafety](https://www.mass.gov/highwaysafety).

Sèvi ak wotè ak pwa pitit ou a pou w chwazi chèz sekirite ki apwopriye li a. Chak chèz diferan. Tcheke enstriksyon manifakti a pou limit wotè ak pwa egzak yo.

Gid sou Chèz Sekirite pou Timoun	
Chèz pou ti bebe	jiska 20 liv
Chèz konvètib pou timoun	20–40 liv
Chèz bouste	40–80 liv

Kijan Senti Sekirite yo Fonksyone

Senti sekirite yo ede w ret an plas, oswa pou w pa soti nan machin ou an lè gen yon aksidan. Li pi bon pou w mete ni senti ki pase nan ren an, ni senti ki pase sou zepòl la.

Nan yon aksidan, yon senti sekirite ka ede nan plizyè fason.

- **Anpeche w frape vit devan an, radyo a, volan an, oswa lòt pati di ki nan machin nan, oswa lòt pasaje ki nan machin nan.**

Machin ou an ap kanpe sèk si li fè yon kolizyon frontal. Si w pa mete senti sekirite, kò w ap kontinye deplase jiskaske li frape yon bagay ki di, tankou vit devan an. Senti sekirite w la ap anpeche w frape vit devan an oswa lòt pasaje yo.

- **Anpeche w soti deyò nan machin nan.** Senti nan ren ak nan zepòl yo kenbe w pwoteje anndan machin ou an. Sa fè chans ou genyen pou w siviv yon aksidan vin senk (5) fwa siperyè.

- **Ede w rete chita epi kenbe kontwòl machin nan.** Lè w mete senti sekirite, ou ka rete deyò volan an epi evite yon aksidan ki pi grav. Senti sekirite a ap ede w ret an plas sou chèz la.

Bon fason pou w mete yon senti sekirite.

Move fason pou w pa mete yon senti sekirite.

Frape vit devan an ak 30 milyaj pa è se tankou w ap sot tonbe nan twazyèm etaj yon bilding pou w ateri sou asfalt la.

Yon senti sekirite nan ren an dwe ret anba, sere, epi plat sou anch yo. Li pa dwe tòde. Yon senti sekirite pou epòl la dwe pase sou epòl la ak sou pwatrin nan. Yon senti sekirite pa dwe janm pase anba bra a oswa sou figi a oswa kou a.

Mit sou Senti Sekirite

Senti sekirite sove lavi epi anpeche blesi nan yon aksidan. Istwa sou "danje" oswa "deranjman" senti sekirite yo pa vre ditou.

“M ap bloke anndan machin nan si m gen senti sekirite sou mwen nan yon aksidan.”

Machin pa pran dife oswa koule nan dlo souvan. Si sa rive, lè w gen senti sekirite sou ou, sa ede w pou w pa frape tèt ou epi pèdi konesans. Si w rete konsyan, ou ka dekonekte senti sekirite w la epi soti. Menm si machin nan tèt anba, sa pran mwens pase yon segonn pou w dekonekte senti w la.

“Machin mwen an gen "airbag", donk mwen pa bezwen mete senti sekirite.”

Yon "airbag" fèt pou travay ak senti sekirite, pa pou ranplase yo. Ou toujou bezwen mete senti sekirite lè w ap kondui. Airbag devan yo fèt sèlman pou kolizyon epi yo pa pwoteje w nan aksidan sou kote oswa pa deyò.

“Mwen ap fè yon ti distans sèlman. Mwen pa bezwen mete senti sekirite m.”

Pifò aksidan machin rive nan mwens pase 25 milya de lakay ou. Uit (8) sou dis (10) aksidan rive nan yon vitès de 40 milyaj pa è oswa mwens. Pa pran chans. Mete senti sekirite w toujou.

“Mwen jis prale nan magazen an. M pa bezwen mete timoun yo nan chèz sekirize pou timoun nan.”

Aksidan machin se kòz lanmò timoun ki pi fasil pou anpeche. Pifò timoun ki mouri nan aksidan machin t ap viv si yo te byen mete yo nan chèz sekirite pou timoun yo. Pran yon minit anplis pou mete pitit ou yo nan chèz yo anvan w kondui.

Timoun ak ti bèt yo souvan mouri oswa blese lè granmoun ki pa mete senti sekirite frape yo pandan yon aksidan.

Sekirite "Airbag"

Lè yo itilize yo ansanm ak senti sekirite ki nan ren ak zepòl la, "airbag" yo trè efikas pou sove lavi granmoun. Ou dwe suiv pwosedi sa yo pou airbag yo.

- *Timoun yo dèyè a.* Tibebe ki nan chèz sekirize ki devan dèyè yo pa dwe janm chita sou chèz devan yon veyikil ki gen airbag bò pasaje a. Timoun yo toujou pi an sekirite lè y ap vwayaje nan chèz dèyè a.
- *Chèz sekirite pou timoun.* Tibebe ak timoun piti ta dwe toujou chita nan chèz sekirite ki apwopriye pou laj yo ak gwosè yo. Pou plis enfòmasyon, gade seksyon *Lwa sou Sekirite Timoun* ki te anvan nan chapit sa a.
- *"Airbag" pa ranplase senti sekirite.* Ou ta dwe toujou mete ni senti nan ren, ni senti nan zepòl. Pou plis enfòmasyon, gade seksyon *Lwa sou Senti Sekirite ak Kijan Senti Sekirite Fonksyone* nan chapit sa a.
- *Avanse chèz devan yo pi dèyè.* Ou ta dwe avanse chèz chofè a ak chèz pasaje ki bò kot chofè a dèyè parapò ak devan machin nan. Sa pi sekirize epi li fè konduit la pi fasil.

Konsèy sa yo ap ede ou menm **ak pitit ou yo** siviv yon aksidan.

Anndan Veyikil la

Nan veyikil ou a, anyen pa dwe anpeche w wè, reyaji, oswa kondui.

Objè ki ka distrè w

Ou pa dwe gen anyen anndan machin ou ki ka anpeche w kondui an sekirite. Anyen anndan machin ou, sou sistèm son an, sou vit devan w lan, oswa ki pandye nan retwovizè w la pa dwe bloke vi ou gen sou wout ki devan w lan oswa nan retwovizè w yo. Asire w ke pa gen anyen ki ka woule anba pye w epi bloke pedal ou yo (akeleratè a, klòtch la, ak fren an).

Telefòn Selilè/Aparèy Elektwonik Mobil

Pou jwenn enfòmasyon sou itilizasyon telefòn mobil (selilè) ak lòt aparèy elektwonik mobil, gade seksyon *Itilizasyon Telefòn Mobil (Selilè) San ou pa itilize Men an* ki anba a.

Kas

Li ilegal pou w mete yon kas radyo, kas telefòn, oswa nenpòt lòt aparèy ki gen fil oswa ki san fil ki limite atansyon w sou anviwònman an pandan w ap kondui a. Si w gen 18 an oswa plis, ou ka itilize yon kas pou yon telefòn selilè.

Bri Fò

Evite bri ki fò nan machin ou an pou w ka tande sirèn machin ijans yo.

Televizyon

Nenpòt televizyon ki enstale nan yon veyikil dwe chèche devan an epi chofè a pa dwe ka wè l. Yon chofè pa dwe kite yon ekran televizyon distrè l, menm lè l ap gade sou kote deyò veyikil la.

Dèyè Pikòp la

Timoun ki poko gen 12 zan pa gen dwa monte nan dèyè pikòp la (gen kèk eksepsyon ki limite anpil, epi pa janm lè w ap vwayaje pi vit pase senk (5) milyaj pa è).

Lwa sou Konduit Distrè/ Itilizasyon Telefòn "San Itilize Men"

Itilizasyon aparèy elektwonik mobil ou kenbe nan men ou (tankou telefòn selilè) pandan w ap kondui entèdi nan Massachusetts (Chapit 90, Seksyon 13B ak Chapit 122 nan Lwa 2019 yo). An 2023, kondui ak distraksyon te lakòz 3,275 lanmò.

Chofè ki gen 18 an ak plis

Chofè ki gen 18 an ak plis ka **sèlman** itilize aparèy elektwonik mobil yo an mòd "san men" pandan y ap kondui. Sa vle di aparèy la pa dwe nan men yo, yo pa ka touche li eksepte pou aktive mòd "san men" an, epi yo dwe enstale oswa mete li sou vit devan an, sistèm son an, oswa konsòl santral la epi li pa dwe deranje konduit yo.

Sèlman lè machin nan kanpe epi li pa nan yon liy sikilasyon piblik ou gen dwa itilize yon aparèy pòtab. Ou pa gen dwa itilize l lè limyè wouj oswa siy stop la limen. PA kanpe sou bò yon wout oswa otowout ki gen anpil sikilasyon pou itilize yon aparèy elektwonik mobil.

Yo **pa ka** itilize aparèy elektwonik mobil pou ekri, voye, oswa li yon mesaj elektwonik (sa gen ladan mesaj tèks, imèl, mesaj enstantane, oswa konekte sou Entènèt) pandan y ap kondui. Yo ka itilize aparèy GPS (sa gen ladan telefòn selilè) si aparèy la fikse, swa tanporèman oswa pèmananman, nan veyikil la pou bay asistans navigasyon.

Chofè ki gen mwens ke 18 an

Chofè ki gen mwens ke 18 an yo pa ka itilize okenn aparèy elektwonik mobil pandan y ap kondui. Sèl eksepsyon an se pou rapòte yon ijans.

Kisa ki yon Aparèy Elektwonik Mobil?

Lalwa defini yon "**aparèy elektwonik mobil**" kòm nenpòt ekipman elektwonik pòtab oswa ou ka kenbe nan men w ki kapab pèmèt komunikasyon done ant 2 moun oswa plis, sa gen ladan, san limitasyon, yon telefòn mobil, yon aparèy mesaj tèks, yon bipè, yon asistan dijital pèsònèl, yon òdinatè pòtab, yon ekipman elektwonik ki kapab jwe yon jwèt oswa yon DVD, ekipman kote yo pran oswa transmèt foto dijital oswa nenpòt konbinezon nan sa yo, oswa ekipman ki kapab resevwa emisyon televizyon vizyèlman; epoutan, aparèy elektwonik mobil lan pa dwe gen ladan l okenn ekipman odyo oswa okenn ekipman ki enstale, oswa fikse, swa tanporè oswa pèmanan, nan yon veyikil ak entansyon pou bay asistans navigasyon oswa ijans pou moun k ap kondui veyikil sa a oswa divètisman videyo pou pasaje ki nan chèz dèyè veyikil sa a.

Pèn pou Vyolasyon Lwa a

Pèn yo bay lèw ap itilize yon aparèy elektwonik mobil nan men w pandan w ap kondui:

- 1ye enfraksyon - \$100 amann
- 2yèm enfraksyon - \$250 amann, plis obligasyon pou konplete yon pwogram edikatif sou konduit distrè
- 3yèm enfraksyon ak sa ki vini aprè yo - \$500 amann, plis yon frè siplemantè sou asirans lan epi obligasyon pou w konplete yon pwogram sou konduit distrè

Operasyon Neglijan ak Blesi ke Itilizasyon Telefòn nan Koze

Se yon krim pou w blese yon moun oswa andomaje yon pwopriyete a koz de yon konduit neglijan. Si w fè aksidan paske w t ap itilize yon aparèy elektwonik mobil, w ap fè fas ak akizasyon kriminèl epi w ap pèdi lisans ou.

Nòt: Règleman federal yo limite itilizasyon telefòn selilè (mobil) ak men yo pandan w ap kondui yon veyikil komèsyal.

Konsèy pou Evite Itilize Telefòn Selilè (Mobil) Pandan w ap Kondui

- Etèn notifikasyon aplikasyon yo.
- Mete telefòn ou sou mòd silans.
- Mete telefòn ou sou chèz dèyè a.
- Raze sou kote nan yon kote ki sekirize (PA sou bò yon wout ki gen anpil sikilasyon oswa yon otowout) si w bezwen itilize telefòn ou.

Kondui ak Pridans

Menm chofè ki gen eksperyans fè erè. Yon lè, w ap gen pou w fè fas ak ekipman ki anpàn, move tan, chofè ki pa konn kondui, pyeton ou pa ka predi, ak chofè ki pa respekte lwa sikilasyon yo.

Pou w prepare w pou evènman ou pa ka predi sa yo, ou ta dwe toujou **kondui ak pridans**.

- Toujou asire w ke ou byen wè devan ak toutotou machin ou an.
- Rete vijilan epi prepare w ak sa ki pa previ yo.
- Kenbe je w sou wout la. Lè w retire je w sou wout la menm pou yon ti moman pou w gade yon pasaje oswa yon objè anndan machin nan, sa ka danjere anpil.
- Kenbe distans ant machin ou an ak lòt yo pou si w bezwen chanje bò sanzatan pou w evite fè aksidan. Fòk ou konnen kiyès ki bò kote w ak dèyè w, pa sèlman devan w.
- Kondui nan bon vitès la epi konnen ki lè pou w ralanti ak kanpe.
- Toujou mete senti sekirite w.
- Pa kondui si w te bwè, ou te pran medikaman, oswa ou fatige anpil.
- Kenbe machin ou an bon eta.
- Respekte règ wout yo epi bay dwa pasaj lè sa apwopriye.

Toujou gade devan w ak toutotou w, epi tcheke retwovizè w yo souvan. Fè atansyon ak kondisyon wout la avèk danje ki ka genyen devan w, sou kote w, ak dèyè w.

- Gade tout sa k devan w. Veye machin k ap kanpe epi veye moun k ap antre oswa soti nan machin ki stasyon yo. Fè anpil atansyon ak pyeton oswa siklis ki sou wout la avèk ou.
- Atann ou ak erè lòt chofè yo ka fè.
- Veye limyè dèyè machin ki devan ou yo.
- Fè anpil atansyon ak pasaj pou pyeton yo. Pa konte sou siyal trafik yo. Lòt chofè, siklis, ak pyeton ka pa respekte siyal trafik yo.
- Toujou fè anpil atansyon lè w ap pase bò espas yo fè pou timoun jwe, lekòl, ak sant komèsyal. Pafwa ou konn pa wè timoun, pyeton, ak siklis yo.
- Fè atansyon pou w konnen ke pyeton, siklis, ak lòt chofè yo ka pa tandè w. Sa enpòtan sitou nan pasaj pou pyeton yo ak nan pakin yo. Youn sou chak senk (5) moun ki gen laj pou kondui se yon moun ki soud oswa ki gen pwoblèm pou tandè.
- Sonje ke dwa pasaj se yon bagay ou bay. Yon gwo pati nan kondui ak pridans se bay dwa pasaj pou anpeche sityasyon trafik ki pa sekirize.

Sante ak Kondisyon Fizik Ou

Fè tcheke je w chak en (1) oswa de (2) zan. Koriye nenpòt pwoblèm vizyèl tousuit. Pandan w ap vin pi gran, vizyon w ka vin pi mal, oswa li ka vin pi difisil pou w wè lannuit.

Ou dwe toujou rete vijilan epi gen kontwòl sou veyikil ou a. Ou bezwen yon bon vizyon epi, si w ta vin gen pwoblèm pou w tandè, w ap plis bezwen je w toujou pou w ka antisipe chanjman nan kondisyon wout yo. Ou pa dwe janm kondui nan ka sa yo:

- Lè ou bwè alkòl
- Lè ou pran nenpòt medikaman sou preskripsyon oswa san preskripsyon ki ka fè w dòmi
- Si w anba enfliyans nenpòt dwòg
- Lè ou fatige anpil
- Lè ou boulyèse. Emosyon tankou kòlè ak depresyon ka fè w neglijan nan konduit ou

Nan jou ki gen anpil limyè solèy, ou dwe toujou mete linèt solèy.

Tcheke Kondisyon Veyikil Ou a

Ou dwe fè enspekte machin oswa moto ou a pou sekirite ak emisyon chak ane. Toujou swiv pwosedi antretyen moun ki fè machin nan rekòmande yo. Chak lè ou monte nan sou machin oswa moto ou a, fè yon tchèk rapid pou w wè si kawotchou w yo gen van oswa andomaje.

Fren ak Kawotchou

Fè anpil atansyon ak chanjman nan veyikil ou a lè w ap frennen. Si w panse ou gen yon pwoblèm, fè enspekte fren w yo tousuit. Si w santi machin nan ap rale sou yon bò lè w ap frennen, fren w yo ka bezwen ajisteman oswa reparasyon.

Tcheke kawotchou w yo pou wè si yo byen gonfle oswa si yo ize. Chanje plas kawotchou w yo osi souvan moun ki fè machin nan oswa kawotchou yo rekòmande sa. Li danjere epi li ilegal pou w kondui yon machin ak kawotchou ki ize oswa ki andomaje. Kawotchou yo dwe gen omwen 2/32 pous pwofondè nan bann ki apwopriye yo epi pa gen okenn chire nan twal la oswa kòd ki deyò a.

Distans ki genyen ant rebò yon santim ak tèt Lincoln se anviwon 2/32 pous. Yon fason rapid pou tcheke bann kawotchou w la se glise yon santim nan yon fant nan bann lan. Si w ka wè tèt Lincoln, sa vle di kawotchou w yo ize.

Direksyon

Volan ou a pa dwe lach. Pa dwe gen yon reta ant lè w vire volan an ak lè

kawotchou yo reyaji. Lè w gen direksyon asiste, ou dwe tcheke nivo likid la regilyèman. Si machin ou an fè yon gwo bri lè w ap vire, ou ta dwe fè enspekte direksyon asiste ou an.

Limyè ak Vit yo

Tcheke limyè devan machin ou yo, limyè fren ou yo, ak limyè siyal yo regilyèman. Kenbe limyè ou yo pwòp pou pousyè, nèj, ak glas pa antre ladan yo. Kenbe vit ak miwa ou yo pwòp. Chanje esui glas ki sou vit devan yo si yo kite tras oswa si yo pa netwaye vit la byen.

Plak Machin yo

Ou dwe kenbe plak machin ou yo pwòp epi anyen pa dwe bare nimewo yo. Nimewo a dwe vizib nan yon distans 60 pye lè w ap kondui lannuit. Ou dwe mete etikèt anrejistremant yo nan kwen anwo adwat plak la.

Distans Sekirite Ozalantou Machin Ou

Toujou kenbe ase espas ant machin ou an ak lòt machin yo pou w ka gen plas pou w kanpe an sekirite oswa pou w evite danje.

- Itilize règ "twa second" lan pou w kenbe yon distans sekirite ak machin ki devan w lan. Chwazi yon objè devan w, tankou yon poto siyal oswa yon pye bwa. Lè veyikil ki devan w lan rive bò kot objè sa a, konte "yon mil, de mil, twa mil". Si w rive bò kot objè a anvan w fin konte twa, sa vle di w twò pre. Diminye vitès jiskaske w mete ase distans ant ou menm ak lòt veyikil la.

Règ twa second nan se yon distans sekirite minimòm pou bon kondisyon wout ak yon trafik modere. Konte plis pou plis sekirite epi lè trafik la pèmèt sa.

- Kenbe plis espas (omwen kat (4) second) dèyè yon moto ke jan ou t ap fè pou yon lòt veyikil la.
- Kenbe plis espas (omwen dis (10) second) ant veyikil ou a ak gwo ekipman yo (pa egzanp, kamyon baskil, traktè).
- Pa janm kwaze devan gwo ekipman oswa kamyon-trelè yo. Veyikil sa yo gen plis pwa epi yo bezwen plis espas pou yo kanpe an sekirite.
- Pa janm kole dèyè yon veyikil ki devan w. Kole dèyè yon veyikil se yon bagay ki ilegal epi se koz prensipal aksidan ki fèt pa dèyè yo. Amann nan ka rive jiska \$100.
- Si gen yon chofè k ap kole dèyè w, chanje bò oswa raze sou bò wout la pou w kite l pase.

Kite plis espas pou move chofè ak pou sitiyasyon sa yo:

- Lapli, nèj, glas, oswa lòt move kondisyon meteyo oswa wout yo
- Wout ki fè nwa oswa wout ou paka wè byen ladan yo

- Chofè k ap fè bak pou yo soti nan yon espas pakin oswa yon riyèl
- Timoun k ap jwe nan yon lakou oswa toupren wout la

Frennen ak Kanpe

Byen gade devan w pou w ka gen ase tan pou w frennen epi kanpe an sekirite. Tan w pran pou w reyaji, reflechi, epi peze fren an, rele tan reyaksyon.

Sa pran anviwon twa ka (3/4) second pou w reyaji nan yon sitiyasyon epi peze pedal fren an. Yo mezire tan sa a tou an pye de distans ou fè a, oswa distans reyaksyon.

MPH	Stopping Distance	Total
 20	 22 ft. 37 ft.	59 ft.
 40	 44 ft. 112 ft.	156 ft.
 60	 66 ft. 226 ft.	292 ft.
Total Stopping Distance		

Echantiyon statistik distans frenaj ki soti nan *How to Drive*, Yon tèks ke American Automobile Association ekri pou chofè debitan (9yèm Edisyon). Bwat blan yo se distans tan reyaksyon an epi bwat nwa yo se distans veyikil la fè aprè ou fin peze fren an.

Ak 50 MPH, veyikil ou a ap fè 55 pye anplis nan twa ka (3/4) second ou pran pou w reyaji a. Lè ou peze fren an, ou ka fè 160 pye oswa plis anvan ou kanpe.

Sa a se distans frenaj mwayèn ou sou yon wout sèk, plat, epi ki klè.

Distans total pou w kanpe a se anviwon 215 pye (55 pye + 160 pye). Si kondisyon wout la pa klè epi li pa sèk, distans pou w kanpe a ap pi long.

Si fren ak kawotchou ou yo fonksyone byen epi wout la sèk epi li plat:

- Ak 60 MPH, sa ap pran w anviwon 292 pye (prèske yon teren foutbòl) pou w reyaji fas ak yon danje, peze fren, epi kanpe an sekirite.
- Ak sèlman 30 MPH, distans total pou w kanpe a ap anviwon 104 pye.

Chif sa yo se sèlman pou rezon edikatif, pou montre w ke machin yo bezwen plis distans pou yo kanpe an sekirite pase sa w ka imajine a. Distans reyèl pou w kanpe yo chanje selon kondisyon wout la, tan an, ak kondisyon machin nan.

Ou bezwen plis tan pou w kanpe gwo veyikil ki pi lou yo, lè w ap desann mòn, oswa lè w sou wout ki mouye, ki glise, oswa ki pa plat. Asire w ke ou kite anpil espas devan gwo kamyon yo lè w ap

pase devan yo. Gwo kamyon yo ka bezwen de (2) fwa plis distans pou yo kanpe pase machin yo.

Suiv konsèy itil sou frenaj sa yo:

- Avèti pyeton, siklis, oswa lòt chofè sou yon danje posib. Frennen bonè epi dousman lè w ap prepare w pou w kanpe oswa vire.
- Pa kite pye w dòmi sou pedal fren an pandan w ap kondui. (Yo rele sa "riding your brakes".)
- Si machin ou an gen fren anti bloka, pa janm ponpe fren an.
- Machin ou gen plis chans pou l soti sou wout la nan yon koub. Toujou ralanti nan yon koub oswa yon zòn kote ou pa ka wè klè devan w.

Itilize Klakson, Limyè Devan, ak Siyal Ijans Ou

Li enpòtan pou w konnen kijan pou w itilize ekipman sekirite machin ou.

Itilize klakson ou pou:

- Avèti pyeton oswa lòt chofè sou yon pwoblèm posib
- Evite aksidan

Pa itilize klakson ou pou:

- Montre kòlè oswa plenyen pou erè lòt chofè fè
- Eseye fè yon chofè ki kondui dousman ale pi vit
- Eseye fè lòt machin deplase nan yon blokis

Ou dwe itilize limyè devan ak limyè dèyè machin ou yo:

- Soti 30 minit aprè solèy la fin kouche rive 30 minit anvan solèy la leve
- Lè ou pa ka wè moun oswa lòt machin klèman ki 500 pye devan ou akòz pa gen ase limyè oswa akòz kondisyon meteyo a
- Chak fwa ou itilize esui glas machin ou an (limyè k ap mache lajounen yo pa sifi)
- Nan lapli, nèj, bwouya, oswa lòt move tan ki rann li difisil pou wè
- Nenpòt lè ou gen difikilte pou w wè lòt veyikil yo
- Pou fè yon lòt chofè konnen pou l limen limyè devan machin li
- Lè w ap kondui nan yon tinèl

Sèvi avèk limyè ak siyal ijans yo lè veyikil ou a anpàn, pou lòt chofè yo ka wè l. Mete veyikil ou a sou kote wout la otan ou kapab. Pou pwòp sekirite w, rete sou kote wout la. Pa janm chanje yon kawotchou pete nan yon liy sikilasyon. Tann èd rive.

Ou ka itilize limyè ijans ou yo tou pou avèti chofè dèyè w yo de yon aksidan oswa yon danje. Bay lòt chofè yo tout avètisman posib.

Sistèm Asistans Avanse pou Chofè

Anpil machin ak kamyon kounye a vini ak Sistèm Asistans Avanse pou Chofè (ADAS). Yo ka rann konduit pi sekirize, men se sèlman si yo itilize yo kòrèkteman. Ou dwe aprann sou sistèm veyikil ou a anvan ou itilize yo. Li Mòyèl pwopriyetè a pou kòmanse aprann. Epi sonje ke chofè a toujou rete pi gwo sistèm sekirite ki genyen nan machin ou an.

Kondui Lannuit

Kondui lannuit pi danjere ke konduit lajounen. Machin, pyeton, ak obstak yo ka pi difisil pou wè. Toujou fè plis atansyon lannuit. Ou dwe itilize limyè devan machin ou an apati de 30 minit aprè solèy la fin kouche jiska 30 minit anvan solèy la leve. Ou ta dwe fè bagay sa yo lè w ap kondui lannuit:

- Pa kondui lè w fatige oswa lè ou gen somèy.
- Kondui pi dousman lannuit, sitou nan yon zòn ou pa abitye. Kenbe yon vitès ki pèmèt ou reyaji epi kanpe an sekirite nan distans ou ka wè devan ou an.
- Kenbe plis espas ant machin ou an ak lòt machin yo. Bay plis espas lè w ap kondui lannuit toupri kamyon ak ekipman lou.
- Mete retrovizè anndan machin ou an nan pozisyon "lannuit" lan. Sa ap diminye ekla limyè machin ki dèyè ou yo. Pa limen limyè anndan yo.
- Pa gade dirèkteman nan limyè machin yo. Gade nan pati anba adwat liy wout ou a.
- Kenbe vit machin ou yo ak limyè devan yo pwòp.
- Si yon lòt chofè ba w kout limyè, sa ka vle di limyè devan ou yo pa limen oswa gwo limyè ou yo limen.

Gwo Limyè Devan yo

Nòmalmman, gwo limyè devan yo pèmèt ou wè apeprè 350 pye devan w. Nòmalmman, ti limyè devan yo pèmèt ou wè apeprè 100 pye devan w.

- Sèlman itilize gwo limyè yo nan zòn ki fè nwa kote ou pa ka wè wout la devan.
 - Ou dwe bese gwo limyè ou yo pou mete ti limyè yo lè ou a mwens pase 500 pye de yon veyikil k ap vini oswa a mwens pase 200 pye de yon veyikil k ap woule devan ou.
 - Si yon chofè ap vini sou ou ak gwo limyè li yo, ou ka jwe ak limyè w yo pou fè l sonje pou l mete ti limyè li yo. Si chofè a pa chanje limyè li yo, rete sou bò dwat la epi pa limen gwo limyè w yo.
-

Kondui ak Somèy

Kondui pandan w fatige oswa pandan ou gen somèy ka mòtèl. 633 moun te mouri an 2020 nan aksidan ki gen rapò ak konduit ak somèy (sous: Administrasyon Nasyonal Sekirite Trafik Otowout). Aksidan ki fèt lè yon moun ap kondui ak somèy rive pi souvan:

- Ant minwi ak 6 è di maten, oswa nan aprèmidi nèt
- Lè se sèl chofè a (san pasaje) k ap kondui sou wout la ak anpil vitès
- Sou wout riral ak otowout

SÈL vrè fason pou pwoteje tèt ou kont kondui ak somèy se dòmi ase epi pa kondui lè w santi w fatige. Bwè kafe epi kanpe yon kote ki an sekirite pou w fè yon ti dòmi ka ede w pou yon ti tan, men se sèlman pou yon ti kras tan.

Lè sa posib, evite kondui ant minwi ak 6 è di maten. Si w oblije kondui nan lè sa a, rete vijilan pou siy somèy yo, tankou travèse liy yo oswa frape bann sonò yo. Pa kondui aprè w fin bwè alkòl, paske alkòl ka ogmante somèy. Epi toujou tcheke etikèt medikaman yo (sa w pran sou preskripsyon ak sa w achte san preskripsyon yo) pou wè si yo ka lakoz somèy.

Kondui nan Lapli oswa nan Bwouya

Lapli ak wout mouye fè li pi difisil pou demare, kanpe, ak vire. Gwo lapli, bwouya, ak vapè dlo ka fè li pi difisil tou pou wè. **Lalwa egzije pou w itilize limyè devan ak limyè dèyè machin ou chak fwa w ap itilize usui glas vit devan an. Limyè lajounen yo pa sifi.**

Ralanti depi lapli a kòmanse tonbe. Anpil wout plis glise lè lapli a melanje ak salte ak lwil ki sou wout la epi li fòme yon kouch gra. Si yon wout glise, kawotchou w yo ka pèdi ekilib epi machin ou an ka glise sou dlo a.

Idwoplanaj se kondisyon wout la, dlo, ak vitès ki lakòz li. Sa rive lè kawotchou w yo ap woule sou dlo epi yo pa gen okenn kontak ak wout la. Si veyikil ou a kòmanse fè idwoplanaj, ou ap kondui twò vit. Retire pye w tou dousman sou pedal gaz la. Pa janm frennen oswa vire sanzatann. Ou ka pèdi kontwòl epi glise.

Men kèk konsèy pou kondui nan lapli oswa nan bwouya:

- Kite plis espas ant veyikil ou a ak lòt yo. Ou bezwen plis espas pou kanpe machin ou an. Fòk ou pare pou kanpe rapid epi nan distans ou ka wè devan w lan. Yon gwo kamyon ka bezwen de fwa plis distans pou l kanpe pase yon machin oswa yon moto, sitou lè wout yo mouye oswa glase.
- Fè atansyon ak fèy mouye sou wout la. Yo ka glise menm jan ak glas.
- Kenbe esui glas vit devan yo ak defrizè vit ou yo an bon eta.
- Nan bwouya, itilize ti limyè devan ou yo pou diminye flou a.
- Toujou itilize siyal ou yo.
- Si ou pa ka wè wout la oswa poto siy yo, ralanti epi chèche mak ki sou bò wout la ki pou gide w.
- Pa kondui nan flak dlo. Fren ki mouye pa fonksyone byen. Si ou pase nan yon gwo flak dlo, peze fren yo dousman osito ke ou soti nan dlo a pou w kapab seche yo jiskaske ou santi yo ap fonksyone nòmalman ankò.

Divizyon Otowout la gen yon sèvis telefòn 511. Ou ka itilize li pou w jwenn enfòmasyon ajou sou kondisyon trafik, meteyo ak pwojè konstriksyon. Ou ka rapòte pwoblèm sou wout la tou. Sèvis la disponib 24 sou 24, 7 jou sou 7.

Rele 511 sou telefòn ou oswa 617-986-5511 (Metro-Boston), 508-499-5511 (Central Mass), oswa 413-754-5511 (Western Mass) sou yon liy fiks.

Pou plis enfòmasyon, vizite [MassDOT.State.MA.US/Highway/TrafficTravelResources/About511Massachusetts.aspx](https://www.mass.gov/info-details/about-511-massachusetts-highway-traffic-travel-resources)

Kondui an Ivè

Kondui an ivè difisil e danjere pou ni chofè ki fèk kòmanse ni sa ki gen eksperyans. Machin yo konpòte yo yon lòt jan sou glas ak nèt konpare ak sou wout ki cho e ki sèk. Ou ta dwe pratike kondui nan tanperati ivè a.

- Diminye vitès ou. Kondui ak prekosyon epi akselere dousman.
- Pa janm bloke fren w sou wout ki glase. W ap pèdi kontwòl direksyon w. Si w glise, sonje **vire nan menm direksyon w ap glise a** (gade *Ijans Kondwit yo nan Chapit Senk*).
- Kite plis espas ant veyikil ou a ak lòt yo. Ou bezwen plis espas pou w kanpe an sekirite sou sifas ki glise yo. Yon gwo kamyon ka bezwen de (2) fwa plis distans pou l kanpe pase yon machin oswa yon moto, sitou lè wout yo mouye oswa glase.
- Fè atansyon ak machin ijans yo epi kite wout la pou kamyon ki la pou netwaye glas la. Pa kole dèyè yo.
- Pon yo ak otowout yo konn jele anvan rès wout la e yo ka glise anpil. Sa rive paske tè a pa izole yo.
- Si gen nèt k ap tonbe, kòmanse kondui dousman. Teste fren ou yo lè w peze yo dousman pou w wè ki kantite adezyon kawotchou w yo genyen.
- Kenbe esui glas ak defrizè vit machin ou an an bon eta.
- Retire TOUT glas ak nèt sou machin ou anvan ou kondui. Netwaye tout fenèt yo, esui glas yo, limyè devan yo, ak limyè fren yo. Li enpòtan anpil pou w netwaye tèt machin nan, kapo a, ak kof la pou glas ak nèt pa antre sou machin ki dèyè w la lè van an soufle. Si w pa fè sa, yo ka akize w pou konduit neglijan.
- Omwen toujou plen tank gaz ou a ak mwaye pou anpeche tiyo gaz la jele.
- Asire w ke rezèvwa ki lave vit devan machin ou an plen ak yon likid ki pap jele.
- Mete yon dra, yon flach, ak yon ti pèl nan kof machin ou an.

Si w gen yon kamyon ak yon pèl pwofesyonèl pou w retire glas, ou dwe gen plak komèsyal tou.

Lwa pou Itilizatè Vilnerab ki sou Wout yo

Lwa Massachusetts la defini 'itilizatè vilnerab ki sou wout yo' antan ke:

- Moun k ap mache
- Travayè ki bò wout la
- Moun ki sou bekàn
- Moun ki sou cheval oswa nan charyo cheval la
- Moun k ap itilize:
 - Chèz woulant
 - Aparèy pèsònèl ki pou ede yo bouje
 - Bekàn a motè
 - Twotinèt a motè
 - Twotinèt san motè
 - Planch a woulèt
 - Paten

Lè w ap pase kot yon moun ki fragil sou wout la, ou dwe kite yon distans ki sekirize lèw ap pase a, ki se **omwen kat (4) pye** ant veyikil ou a ak moun sa a. Si sa sekirize, ou ka menm itilize tout oswa yon pati nan liy ki bò kote w la epi ou ka pase sou liy mitan an si sa nesesè. Ou dwe respekte limit vitès la pandan w ap pase.

Panno ki adwat la ap afiche sou wout ki pa gen liy oswa chemen separe pou bekàn.

Pyeton

Youn nan kat moun ki mouri nan aksidan machin, se yon moun k ap mache. Sonje nou tout se moun k ap mache pafwa. Pou ede kenbe tout moun an sekirite, fè plis atansyon pou w chèche moun k ap mache, espesyalman sila yo ki ka distrè akòz telefòn oswa kas.

Lè w distrè (menm pou kèk segond), w ap kondui ak fatig, oswa lè w soti nan liy ou an, ou ka blese gravman oswa touye yon moun k ap mache.

Fè anpil atansyon nan zòn ki gen anpil moun k ap mache. Fè plis atansyon ak:

- **Timoun** – Timoun yo pa previzib e li difisil pou w wè yo. Fè atansyon toupre zòn lekòl, pak, stasyon bis, ak lakou kote timoun konn jwe yo.
- **Moun k ap kouri ak moun ki sou paten** – Moun k ap kouri ak moun ki sou paten pa toujou obeyi siyal trafik ak règ pasaj pou pyeton yo.
- **Moun k ap mache, lè w ap fè bak** – Fè atansyon lè w ap fè bak. Pa sèlman itilize miwa oswa detektè machin nan. Pwen avèg yo ka kache moun oswa objè deyè machin nan. Anvan ou monte nan machin ou, tcheke deyè pou w wè si pa gen timoun oswa bèt. Ou ta dwe vire tèt ou epi gade deyò anvan ou kòmanse fè bak.
- **Moun ki gen pwoblèm pou wè (avèg)** – Toujou kanpe pou yon pyeton ki avèg k ap travèse lari a. Rete kanpe jiskaske moun nan fin travèse an sekirite. Pa klaksonnen oswa fè moun nan siy pou

I pase. Pa janm double yon lòt machin ki kanpe. Moun ki avèk ka itilize yon baton blan oswa yon chen gid. Lwa sou Baton Blan an egzije pou w kanpe nèt pou yon moun ki avèk k ap travèse yon lari.

- **Moun ki soud oswa ki gen pwoblèm pou tandè** – Li enposib pou w rekonèt yon moun ki soud oswa ki gen pwoblèm pou tandè jis sou aparans li. Pa sipoze yon pyeton, yon siklis, oswa yon lòt chofè ka tandè machin ou epi l ap ba w wout la oswa deplase sou kote. Li toujou pi sekirize pou ou bay wout la, menm si se ou ki gen dwa pasaj la, olye pou w kreye yon sitiyasyon ki pa sekirize.

Si w ta renmen jwenn enfòmasyon sou aparèy ki ede moun tandè ak lòt aparèy adaptatif pou moun ki soud ak moun ki gen pwoblèm pou tandè itilize, kontakte Komisyon Massachusetts pou Moun ki Soud ak Moun ki Gen Pwoblèm pou Tandè nan [Mass.Gov/MCDHH](https://www.mass.gov/mcdhh) oswa rele 617-740-1600.

- **Stasyon tren ak bis** – Fè anpil atansyon nan ak toupre stasyon transpò komen yo, kote gen plis chans pou gen anpil moun k ap mache.
- **Sant pou granmoun aje** – Fè anpil atansyon nan zòn kote gen plis pyeton ki se granmoun aje, tankou bò sant ak rezidans pou granmoun aje yo. Granmoun aje yo ka pa wè byen nan je yo, tandè byen nan zòrèy yo, epitou yo ka pa deplase ni reyaji vit.

Sonje ou dwe ralanti epi kanpe lè sa nesèsè pou moun k ap mache nan lari a. Toujou gade devan w pou w wè kote pyeton yo ka kache, tankou nan yon koub, sou tèt yon ti mòn, oswa ant machin ki stasyon yo.

Bekàn ak ti Moto

Moun ki sou bekàn ak moun ki sou ti moto yo gen menm dwa pou yo itilize wout piblik yo menm jan ak tout lòt chofè (sèl eksepsyon yo se wout leta ki gen aksè limite oswa otowout ki gen panno ki afiche ki di ke bekàn ak ti moto pa gen dwa pase). Yo dwe obeyi lwa kontwòl sikilasyon ak dwa pasaj yo tou. Li ka yo jan difisil pou w wè moun sa yo nan sikilasyon an e yo pa byen pwoteje kont veyikil ki ka frape yo.

Chofè yo ka blese grav oswa touye siklis ak moun ki sou ti moto yo tou senpleman paske yo distrè, yo soti nan liy yo, oswa yo ouvri pòt machin yo san yo pa gade.

Lè w ap pase kot yon bekàn oswa yon ti moto:

- Diminye vitès ou. Van machin ou an ka fè moun ki bò kote w la pèdi ekilib li.
- Kite anpil espas ant machin ou an ak moun ki bò kote w yo.
- Si w pa gen ase espas pou w pase an sekirite, tann trafik la diminye oswa tann wout la vin pi laj.

Bese limyè devan machin ou yo leswa si yon siklis ap vini sou ou. Fòk ou konnen yon siklis oswa yon moun ki sou ti moto ka bezwen vire

sanzatann, menm jan ak nenpòt lòt chofè. Toujou respekte dwa yon siklis oswa yon moun k ap kondui ti moto genyen pou l itilize wout la, menm jan ou t ap respekte dwa nenpòt lòt chofè.

Lè w ap paking sou bò yon wout, toujou tcheke byen si pa gen bekàn oswa ti moto anvan w ouvri pòt machin ou an. Gade seksyon *Danje Pòt ki Ouvè pou Siklis* yo ki nan paj 116 la pou w jwenn plis enfòmasyon.

Motosiklèt

Tcheke De Fwa, Sove Yon Vi • Gen Moto Tout Kote

Motosiklèt se veyikil motorize, menm jan ak machin ak kamyon. Kantite moto ki anrejistre nan Massachusetts pa sispann ogmante. Sezon moto a kòmanse nan mwa Mas pou l fini nan mwa Oktòb, men gen kèk chofè moto ki woule pandan tout ane a.

Etid yo montre ke chofè yo souvan neglije moto epi yo konsantre yo sou veyikil ki pi gwo yo. Fòk ou fè atansyon ak moto epi pataje wout la an sekirite.

Moto kouri menm jan ak machin ak kamyon. Chofè moto yo jwenn plis danje akòz de move tan ak kondisyon wout yo. Moto yo pa gen sistèm sekirite menm jan ak machin epi risk pou yon moun blese nan yon aksidan pi wo.

Anviwon mwatye nan aksidan mòtèl moto yo se lè yon lòt veyikil frape moto a. Chofè yo dwe fè atansyon spesyalman ak moto k ap vini anfas yo lè y ap antre oswa lè y ap vire agoch nan sikilasyon an (pa sèlman lè y ap vire nan yon kafou).

- **Chanje liy** – Sou otowout la, fè plis atansyon lè w ap chanje liy oswa lè w ap rantr nan liy lan. Ou ka gen dimal pou w wè moto yo akòz de gwozè yo. Toujou tcheke miwa w yo ak ang mò yo pou w wè si gen moto. Fè siy bonè, epi tcheke de (2) fwa anvan w chanje liy.
- **Lè w ap mache dèyè** – Kite plis espas ant veyikil ou a ak yon moto ki devan w. Itilize yon distans ki ekivo ak kat (4) second (konpare ak twa (3) second pou lòt veyikil yo).
- **Pataje liy** – Moto gen menm dwa pou yo itilize tout lajè yon liy. Menm si yon moto ap itilize yon ti pati nan liy lan, ou pa dwe janm pataje liy lan avè l. Chofè moto yo ap bezwen bouje nan yon liy pou fè manèv nan trafik la epi pou evite debri, twou, oswa lwil sou wout la. **Pa janm antre nan menm espas liy lan ak yon moto, menm si liy lan laj epi chofè moto a ap kondui sou yon bò.** Fè presyon sou yon moto nan yon liy se ilegal epi li danjere anpil.
- **Vire nan Kafou** – Machin oswa kamyon k ap vire agoch devan yo moto k ap vini lakoz anpil aksidan. Fè plis atansyon ak moto yo nan kafou yo. Moto yo

Li ilegal pou yon chofè moto ap plede chanje vwa lè li vle.

pi piti epi lòt veyikil ka bare yo. Li ka difisil pou w jije vitès yo ak pozisyon yo. Menm si w gen ase tan pou w vire, yon chofè moto k ap vini ka pa gen tan pou l chanje vitès li an sekirite. Kite moto a pase nan kafou a an sekirite anvan.

- **Kondisyon Wout ak Tan** – Kondisyon wout ki se ti pwoblèm sèlman pou machin ak kamyon ka tounen yon gwo danje pou moto yo. Gravye, twou, ak sifas ki glise ka fè yon chofè moto chanje vitès ak direksyon sanzatan. Moto bezwen plis distans pou yo kanpe lè move tan. Toujou kite yon espas anplis pou yon moto si l ta bezwen kanpe sanzatan.

Suiv konsèy sa yo epi pataje wout la an sekirite avèk moto yo ak lòt veyikil motorize yo.

Sekirite Motosiklèt

RMV gen yon Manyèl Moto. Ou dwe li l anvan ou aplike pou yon lisans moto. Manyèl Moto a gen enfòmasyon detaye sou ekipman moto, fason pou w kondui l, rad pou w monte, transpòte pasaje, ak règ wout yo. Ou ka jwenn Manyèl Moto a sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv).

Sekirite pou Bekàn Motorize yo (Ti Moto)

Yon ti moto (yo rele l tou bekàn motorize) se yon bekàn a pedal ki gen yon motè, oswa yon bekàn ki pa a pedal ki gen yon motè. Vitès maksimòm li dwe trant (30) milyaj pa è (mph) oswa mwens. Kapasite silenn li dwe senkant (50) santimèt kib oswa mwens. Li dwe gen yon transmisyon otomatik.

Ou dwe gen yon lisans ki valab (nenpòt kategori) oswa yon pèmi apranti pou w kondui yon ti moto. Ou dwe suiv règ sa yo lè w ap kondui yon ti moto:

- Pa kondui pi vit ke 25 milyaj pa è (mph).
- Pa kondui sou otowout ki gen aksè limite oswa wout ekspres ki gen siy ki di ke bekàn pa otorize yo.
- Sèvi ak siyal elektwonik oswa men ki kòrèk yo anvan ou kanpe oswa vire.
- Pa kondui sou chimen ki pa sou wout piblik la (ou ka itilize liy ki fèt pou bekàn ki sou wout yo).
- Chofè ak pasaje yo dwe mete kas ki konfòm ak nòm US DOT la oswa ki depase li.
- Respekte tout lwa ak règleman sikilasyon yo.
- Lè w ap kondui ak yon pèmi apranti, pa transpòte okenn pasaje.

Yo ka ba w yon amann ki rive jiska \$100 si w vyole nenpòt nan règ sa yo.

Sekirite pou Twotinèt Motorize

Yon twotinèt motorize se nenpòt veyikil ki gen de (2) oswa twa (3) wou, ki gen yon gidon, ak yon motè elektrik oswa a gaz ki ka fè veyikil la avanse

avèk oswa san fòs moun ki sou li a. Twotinèt motorize yo ka fèt swa pou chofè a chita oswa pou l kanpe.

Rejis Veyikil Motorize yo (RMV) pap anrejistre twotinèt motorize yo.

Ou dwe gen yon lisans ki valab (nenpòt klas) oswa yon pèmi apranti pou w kondui yon twotinèt motorize. Yo ka ba ou amann pou vyolasyon lwa sou veyikil motorize yo.

Ou dwe suiv règ sa yo lè w ap kondui yon twotinèt motorize yo:

- Pa kondui pi vit ke 20 milyaj pa è.
- Pa kondui sou otowout ki gen aksè limite oswa wout eksprès yo.
- Mete yon kas ki konfòm ak nòm US DOT la oswa ki depase li.
- Toujou rete sou bò dwat wout la, menm lè w ap double yon lòt veyikil.
- Sèvi ak siyal elektwonik oswa men ki kòrèk yo anvan w kanpe oswa vire.
- Pa kondui aprè solèy kouche oswa anvan solèy leve.
- Pa transpòte okenn pasaje.
- Respekte tout lwa ak règleman sikilasyon yo.

Yo ka ba w yon amann ki ka rive jiska \$25 (pou premye ofans); \$25-\$50 (dezyèm ofans); \$50-\$100 (pou ofans ki vin aprè yo).

Frè yo ka chanje nenpòt ki lè.

Sekirite pou Veyikil a Itilizasyon Limite yo

Yon veyikil a itilizasyon limite ka gen de (2) wou oswa plis. Li ka kouri plis pase 30 milyaj pa è (mph), men pa plis pase 40 milyaj pa è. Yon veyikil a itilizasyon limite ka swa yon moto oswa yon machin; sa depan de konbyen wou li genyen.

Ou dwe gen yon lisans oswa yon pèmi apranti ki valab pou w kondui yon veyikil a itilizasyon limite. Si veyikil a itilizasyon limite a se yon moto, lisans lan oswa pèmi apranti an dwe Klas M. Si veyikil a itilizasyon limite a se yon machin, lisans lan oswa pèmi apranti a dwe Klas D.

Ou pa ka kondui yon veyikil a itilizasyon limite sou yon otowout a aksè limite oswa yon wout eksprès oswa sou nenpòt wout ki gen yon limit vitès ki pi wo pase 40 milyaj pa è (mph).

Sekirite pou Veyikil ki gen Vitès Ba

Yon Veyikil ki gen Vitès Ba (LSV) gen kat (4) wou epi li ka sèlman kouri ant 20 ak 25 milyaj pa è (mph). Li dwe gen yon pwa ki pi ba pase 3,000 liv (lbs).

Ou dwe gen yon lisans Klas D ki valab oswa yon pèmi apranti pou w kondui yon veyikil ki gen vitès ba.

Ou pa ka kondui yon veyikil ki gen vitès ba sou yon otowout ki gen aksè limite oswa yon wout ekspres oswa sou nenpòt wout ki gen yon limit vitès ki pi wo ke 30 milyaj pa è. Veyikil ki gen vitès ba yo ka pa gen dwa nonplis nan zòn ki gen anpil trafik. Ou dwe obeyi tout lwa ak règleman sikilasyon yo. Yo ka ba ou yon amann pou vyolasyon.

Lwa sou Sekirite Bekàn

Nan dènye ane sa yo, yo mete lwa sou sekirite bekàn yo ajou pou mete plis responsablite sou siklis yo, chofè machin yo, ak moun k ap lwe bekàn yo, pandan y ap bay polisye yo plis fòmasyon sou sekirite bekàn ak aplikasyon lwa sikilasyon yo. Yo fè sa ak yon objektif pou gen yon pi bon konsyantizasyon sou pwoblèm sekirite yo ak aplikasyon lwa sou sekirite bekàn yo.

Si yon polisye wè yon siklis komèt yon fot trafik, polisye a ka bay yon amann menm jan li t ap fè sa pou yon chofè machin. Siklis la ka pran yon amann, men sa pap afekte dosye konduit li. Yon siklis dwe bay polisye a vrè non ak adrès li lè yo mande l li, epi li ka pran yon amann si li pa fè sa. Yo ka arete yon siklis tou si li refize bay non li.

Konpayi ki lwe bekàn yo dwe ofri kas ki respekte tout nòm sekirite pou lokatè yo.

Lalwa a pèmèt tou pou yo bay chofè moto yo yon amann pou vyolasyon lwa sikilasyon an si yo ap mal aji ak moun ki gen bekàn yo. Sa ta dwe ankouraje chofè moto yo pou yo pi pridan.

Pou yon lis lwa sou siklis yo ak lwa sou chofè moto yo lè yo kwaze ak siklis yo, tanpri gade nan paj 112 la.

Kenbe Lisans Ou

Kondui nan Massachusetts se yon privilèj. Se pa yon dwa. Ou jwenn privilèj pou w kondui lè w pase yon egzamen pou pèmi apranti ak yon egzamen pratik. Egzamen sa yo pwouve ke ou ka kondui yon veyikil motorize an sekirite epi ak respè lalwa. Yon fwa ke ou fin jwenn lisans lan, ou responsab pou aksyon w kòm chofè, ansanm ak sekirite pasaje w yo, pyeton yo, ak tout lòt moun ki sou wout la bò kote w.

RMV suiv istorik ou antan ke chofè. Yo rele sa **dosye konduit** ou. Li gen twa (3) kalite evènman ki ka fè w pèdi privilèj konduit ou:

- Vyolasyon sivil sou veyikil motorize
- Vyolasyon kriminel
- Aksidan ak veyikil motorize kote yo jwenn ou responsab pou plis ke 50 pousan

Chapit sa a esplike twa (3) evènman sa yo. Li esplike tou kijan lalwa a fonksyone ak kijan pou w evite pèdi privilèj konduit ou.

Pafwa, RMV dwe sispann oswa anile lisans ou an. Sitiyasyon sa yo dekri nan chapit sa a. Yon sispannyon oswa yon anilasyon vle di yo retire privilèj konduit ou yo. Sa ka pou yon kantite tan spesifik oswa sa ka pou yon tan endefini. (Gade seksyon *Sispannyon oswa Anilasyon Lisans lan* pi devan nan chapit sa a.)

CHAPIT 3

Ou pa ka renouvle yon lisans ki ekspire si ou gen amann pakin ak taks sou vant ou poko peye, manda tribinal ki poko egzekte, amann E-ZPass/Fast Lane ki poko peye, oswa amann Tobin Bridge. (Gade seksyon *Rezon ki fè yo pa renouvle lisans lan* pi devan nan chapit sa a.)

Vyolasyon ak Penalite pou Veyikil Motorize yo

Lè w vyole yon lwa sou veyikil motorize, ou ka resevwa yon sitasyon. Yon sitasyon ka mande w pou w peye yon amann, pèdi dwa w pou w kondui, rele w nan tribinal, oswa ale nan prizon. Gwo vyolasyon lwa sikilasyon yo se ofans kriminèl. Men kèk egzanp: kondui pandan w sou, oswa kouri kite sèn yon aksidan. Yo gen gwo penalite epi yo ka fè w pèdi lisans ou. Ou ka pèdi lisans ou tou lè w fè plizyè kontravansyon nan sikilasyon an. Sa gen ladan l kondui pi vit ke limit vitès la oswa pa obeyi siyal sikilasyon yo.

Kontravansyon veyikil motorize yo ka sivil oswa kriminèl. Seksyon ki vin aprè yo esplike diferans ki genyen ant de kalite sa yo. Pou anpil kontravansyon, penalite yo ka pi sevè si w gen yon Lisans pou Jèn Chofè, ou gen mwens pase 21 an, ou toujou ap fè ofans, oswa w ap kondui ak yon Lisans Komèsyal (CDL).

Tou depan de vyolasyon an, ou ka resevwa plis ke yon penalite. Penalite sa yo ka gen ladan yo yon amann, pèt lisans, ak/oswa yon santans prizon.

Vyolasyon Sivil sou Veyikil Motorize

Vyolasyon sivil, tankou pa obeyi siyal trafik oswa depase limit vitès, se pa krim. An jeneral, yo ka regle yo lè w peye amann. Si yon polisye ba ou yon sitasyon pou yon enfrazyon sivil sou veyikil motorize (CMVI), ou dwe swa peye amann ki nesèsè a oswa mande yon odyans pou konteste l. Ou gen 20 jou pou w fè sa. Chak amann pou yon CMVI ki soti nan Chapit 89 oswa 90 nan Lwa Jeneral Massachusetts yo ap gen yon frè siplemantè \$5 pou sekirite piblik la.

Si w mande yon odyans, ou dwe voye yon frè \$25 bay RMV. Ou ka swa voye peman w lan ak sitasyon an lè w ap mande odyans lan, oswa ou ka peye sou entènèt la oswa pa lapòs lè w resevwa yon lèt nan men RMV ki di ke ou dwe frè a. Si tribinal la jwenn ou PA RESPONSAB pou TOUT vyolasyon ki sou sitasyon sivil la, y ap ranbouse w frè \$25 a.

Si ou pa reponn yon sitasyon nan yon delè 20 jou, y ap konsidere w responsab epi y ap chaje w yon gwo frè pou reta. Si ou pa peye sitasyon an ak frè reta a, sa ap lakoz yo sispann lisans ou. Lè ou peye yon amann, ou aksepte responsablite pou vyolasyon sa a. Dosye konduit ou a ap montre responsablite si ou peye sitasyon an pa lapòs, ou mande yon odyans epi yon tribinal òdone w peye amann lan, oswa si ou pa reponn sitasyon an nan yon delè 20 jou.

RMV anrejistre tout vyolasyon woutye nan Massachusetts yo sou dosye konduit ou. Vyolasyon woutye yo ka ogmante pri asirans machin ou an. Yo ka lakoz sispansyon lisans ou tou.

Vyolasyon pakin yo se pa CMVI. Se vil oswa komin ki te bay amann yo ki okipe yo. Si ou pa peye amann lan, ou pap kapab renouvle lisans ou oswa anrejistreman machin ou.

**Ou ka peye amann pou vyolasyon woutye yo ak yon kat de kredi. Rele Sant Kontak RMV a oswa vizite sit RMV a nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv). Oubyen ou ka voye peman an pa lapòs nan adrès sa a:
RMV Citations - Processing Center, PO Box 55890, Boston, MA, 02205-5890**

Vyolasyon Vitès

Kòmansman *Chapit Kat (4)* la esplikè lwa sou limit vitès yo nan Massachusetts.

Penalite ki pi ba a pou lè w ap kondui pi wo ke limit vitès la se yon amann \$100, plis yon frè sekirite piblik adisyonèl \$5 yo ajoute sou tout vyolasyon vitès. Si w ap kouri ak plis ke dis (10) milyaj pa è (mph) parapò ak limit vitès la, ou dwe peye \$10 anplis pou chak mph ou t ap

kouri anplis de dis premye yo. Pa egzanp, si w ap kondui 73 mph sou yon otowout ki gen yon limit vitès 55 mph, w ap pran yon amann \$185. Daprè lalwa, tout amann pou vyolasyon vitès gen ladan yo yon frè siplemantè \$50. Tout frè siplemantè yo ale nan Fon de Konfyans pou Sèvis Tretman Blesi nan Tèt yo. Depase limit vitès se souvan yon faktè nan aksidan machin ki lakoz blesi grav nan tèt. Lejislati a te kreye fon konfyans sa a pou trete moun ki gen blesi nan tèt yo.

Zòn Travay

Si yo kenbe w ap fè eksè vitès nan yon zòn travay ki gen siy, amann pou vitès la ap **double**.

Yo pral sispann lisans ou pou 30 jou si yo jwenn ou koupab pou twa (3) vyolasyon sou eksè limit vitès la nan yon peryòd 12 mwa. Si ou gen yon Lisans pou Jèn Chofè, yon premye vyolasyon ap lakoz yo sispann lisans ou pou 90 jou. Lòt vyolasyon yo ap lakoz yo sispann lisans ou pou yon ane.

Vyolasyon Kriminèl

Vyolasyon kriminèl sou veyikil motorize se gwo ofans. Si w komèt yon vyolasyon kriminèl sou veyikil motorize, yo ka arete w imedyatman, yo ka pran machin ou an, yo ka retire lisans ou, epi yo ka voye w nan prizon jiskaske w ale nan tribinal. Si yo kondane w pou yon ofans kriminèl sou veyikil motorize, se tribinal la k ap fikse amann oswa peryòd prizon an.

Vyolasyon kriminèl veyikil motorize yo gen ladan yo kondui ak yon lisans ki sispann, kondui anba enfliyans (OUI), ak kite sèn yon aksidan. Seksyon *Sispansyon oswa Revokasyon Lisans* nan chapit sa a gen tablo ki bay lis penalite pou anpil vyolasyon kriminèl sou veyikil motorize.

Yon polisye ka arete w epi ou ka fè fas ak akizasyon kriminèl si w refize...

- Bay non w ak adrès ou
- Bay non ak adrès moun ki pwopriyetè machin nan
- Montre lisans ou
- Montre yon sètifika anrejistreman valab pou veyikil la
- Siyen non w devan ofisye a

Vyolasyon ki fèt Andeyò de Eta a

Vyolasyon veyikil motorize ki fèt andeyò de eta a afekte dosye w kòm si yo te fèt nan Massachusetts.

- Pa inyore vyolasyon ki fèt andeyò de eta a. Si w pa peye oswa prezante tèt ou nan yon lòt jiridiksyon pou yon vyolasyon, sa ap afekte stati lisans ou ak dwa w pou w kondui nan Massachusetts.
- Vyolasyon ki fèt nan lòt eta yo lakoz kèk oswa tout penalite sa yo: sispansyon oswa revokasyon imedya dwa w pou kondui jiskaskè w ranpli obligasyon w yo; peman frè pou reentegrasyon w; ogmantasyon nan prim asirans lan; klas fòmasyon pou chofè ki obligatwa; ak/oswa yon peryòd sispansyon obligatwa.
- RMV aplike penalite sispansyon Massachusetts yo pou vyolasyon ki fèt nan lòt eta yo. Nan kèk ka, penalite Massachusetts la ka pi sevè pase penalite lòt eta a te enpoze a.
- Si yo sispann dwa w pou w kondui, ou dwe prezante yon prèv bay RMV ki montre ke ou rezoud obligasyon w yo nan lòt eta a, epi peye yon frè pou reentegrasyon w (omwen \$100) bay Massachusetts anvan yo reba w lisans Massachusetts ou a.

Aksidan kote ou responsab

Dosye konduit ou a afekte tou si se ou ki responsab nan yon aksidan machin. Ou gen plis pase 50 pousan responsablite nan yon aksidan si konpayi asirans ou an...

1. Detèmine se ou ki responsab dapre youn nan 19 Standa Responsablite ki nan paj 60 yo. Youn nan egzanp yo se lakoz yon aksidan pandan w ap kondui sou move bò wout la. Yon lòt egzanp se frape yon lòt veyikil pa dèyè.

epi

2. Te peye plis pase \$1000 pou kolizyon, kolizyon limite, oswa domaj nan pwopriyete yon lòt moun oswa li te peye plis pase \$1000 pou blesi kòporèl (si pa gen kolizyon oswa domaj nan pwopriyete yon lòt moun ki depase \$1000 nan menm ensidan an).

Tout aksidan kote ou responsab yo ap parèt sou dosye konduit ou. Aksidan kote ou responsab yo ak vyolasyon lwa sikilasyon yo konte pou posib sispansyon lisans ou.

Evènman ki ka fè w peye plis

Yo rele vyolasyon lwa sikilasyon ak aksidan kote ou responsab yo evènman ki ka fè w peye plis. Chak evènman ki fè w peye plis konte pou yon posib sispansyon lisans ou. Pifò kondanasyon pou trafik ki fèt nan lòt eta yo konsidere kòm si yo te fèt nan Massachusetts.

Si yo jwenn ou koupab pou twa (3) vyolasyon vitès nan yon peryòd 12 mwa, lisans ou ap sispann otomatikman pou 30 jou. Peryòd 12 mwa a kòmanse lè w swa peye swa yo jwenn ou koupab pou premye amann lan.

Yon lisans pou Jèn Chofè (pou chofè ki poko gen 18 an) ap sispann pou 90 jou pou premye amann pou vitès la epi pou yon ane pou nenpòt lòt amann ki vin aprè. Pou premye amann pou kous machin, yon lisans pou Jèn Chofè ap sispann pou yon ane. Lòt amann pou kous machin ki vin aprè yo ap lakoz yo sispann li pou twa (3) zan.

Si w gen twa (3) evènman ki ka fè w peye frè anplis nan yon peryòd de (2) zan, yo ka sispann lisans ou. RMV ap voye yon lèt ba ou pou di w pou w fè yon kou Refòmasyon pou Chofè (gade seksyon ki vin aprè a). Ou dwe konplete kou refòmasyon an nan yon delè 90 jou, sinon yo pral sispann lisans ou jiskaske w fin konplete kou a.

Si w gen sèt (7) evènman ki ka fè w peye frè anplis nan yon peryòd twa (3) zan, y ap sispann lisans ou otomatikman pou 60 jou.

Evènman ki gen amann siplemantè yo afekte asirans machin ou tou. Merit Rating Board la jere Plan Asirans Chofè San Danje a (SDIP). Daprè SDIP, prim asirans ou an detèmine selon dosye konduit ou. Si w se yon chofè ki pridan, to ou a ka desann. To ou a ap ogmante si yo kondane w pou vyolasyon woutye, oswa si se plis pase 50 pousan fòt ou nan yon aksidan.

Kou Refòmasyon pou Chofè

Si w gen twa (3) oswa plis evènman ki ka fè w peye amann sou dosye konduit ou nan yon peryòd de (2) zan, ou dwe konplete Kou Refòmasyon pou Chofè Massachusetts la. Si w pa fè sa, y ap sispann lisans ou. Kou sa a pa anseye teknik konduit. Li la pou ede w aprann chanje konpòtman w lè w ap kondui.

Kalite Fòt yo

- Kolizyon ak yon veyikil ki stasyon legalman oswa ilegalman
- Kolizyon pa dèyè
- Kolizyon andeyò de liy wout la
- Pa bay siyal
- Pa pwosede ak prekosyon apwopriye yo aprè yon siyal trafik oswa yon pankat
- Kolizyon sou move bò wout la
- Kondui nan move direksyon
- Kolizyon nan yon kafou ki pa gen kontwòl
- Kolizyon pandan w ap fè bak
- Kolizyon pandan w ap vire agoch oswa w ap kase tèt tounen (U-turn) nan chimen yon lòt veyikil k ap deplase nan menm direksyon an oswa nan direksyon opoze a
- Lè w ap kite oswa soti nan yon plas ou te kanpe, yon pakin, yon riyèl, oswa yon antre kay
- Pòt veyikil ki louvri oswa k ap louvri
- Kolizyon yon sèl veyikil
- Pa obeyi règ ak règleman konduit yo
- Kolizyon ak yon veyikil ki san moun ladan l
- Kolizyon pandan w ap antre sou yon otowout oswa nan yon wout ki fèt an won
- Chofè ki pa kominike ki lakoz kolizyon
- Pa bay machin ijans yo priyorite lè lalwa egzije sa
- Kolizyon nan yon kafou T (w ap soti nan yon wout segondè)

Pou w enskri nan yon kou Refòmasyon pou Chofè, rele Konsèy Nasyonal Sekirite a (National Safety Council) nan 1-800-215-1581.

Après RMV fin di w ou gen twa (3) evènman oswa plis ki ka fè w peye frè siplemantè, y ap voye yon pake enfòmasyon sou refòmasyon chofè ba ou. Pake sa a gen enfòmasyon sou kou a, frè yo, ak fason pou w enskri. Pwogram fòmasyon uit (8) èd tan an fèt nan anpil kote atravè eta a. Se de (2) sesyon kat (4) èd tan. Epoutan, yon sèl sesyon uit (8) èd tan le Samdi ka disponib nan zòn ou an. Lè w konplete Refòmasyon pou Chofè a, sa pa retire ofans oswa frè siplemantè ki sou dosye konduit ou a. Li pa ranplase okenn lòt egzijans nonplis. Pa egzanp, si yo te kondane w pou kondui anba enfluyans alkòl, ou ka oblije konplete yon pwogram tretman oswa edikasyon sou alkòl tou.

Dosye Konduit

Yon kopi sètifye de yon Dosye Konduit Piblik Massachusetts apwopriye pou rezon ofisyèl epi li gen yon so pou endike ke se yon dokiman RMV

otantik. Ou ka mande yon kopi sètifye de dosye konduit la sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv), nan tout Sant Sèvis RMV yo, pa lapòs, oswa nan Depatman Dosye Tribinal la nan 136 Blackstone Street, Boston MA. Pri yon dosye sètifye se \$20. Ou ka peye l pa chèk, manda, oswa an lajan kach nan yon sant sèvis, oswa pa VISA, MasterCard, Discover, oswa American Express online. Pou kòmande pa lapòs, voye yon *Fòmilè Demann pou Dosye Konduit Piblik* ki ranpli ak yon chèk oswa manda nan adrès ki anba a. Si ou pa bezwen dosye a sètifye, ou ka kòmande yon dosye ki pa sètifye pou \$8 (opsyon sa a disponib sèlman sou entènèt la).

Driver Control/ Court Records, Registry of Motor Vehicles, P.O. Box 55896, Boston, MA 02205-5896 - Si w kòmande yon dosye pa lapòs oswa telefòn, sa ap pran dis (10) jou ouvrab pou w jwenn li.

Chèk oswa manda yo dwe fèt sou non MassDOT. Asire w ke non w, adrès ou, ak nimewo lisans ou an enprime sou chèk ou a. Si w ap viv andeyò de eta a, tanpri endike adrès ou vle yo voye dosye w la pou ou.

Seksyon ki nan Chapit 64 Lwa 2016 yo limite divilgasyon piblik kèk enfòmasyon sou ofans ki gen rapò ak dwòg, ansanm ak manda ki ekspire ak enfòmasyon sou pansyon alimant, ki te konn parèt sou Rejis Konduit Piblik yo anvan sa. Pou w jwenn enfòmasyon sou kijan pou w jwenn yon dokiman RMV ki gen enfòmasyon sou ofans sa yo, rele Biwo Dosye Tribinal la nan 857-368-8195 oswa ale nan Biwo Dosye Tribinal la ki nan Sant Sèvis RMV Haymarket la, nan 136 Blackstone Street, Boston MA.

Frè yo ka chanje nenpòt ki lè.

Sispansyon oswa Revokasyon Lisans

Rejis Veyikil Motorize a (RMV) ka sispann oswa revoke lisans ou an. Lwa Massachusetts la ka fè sa, oswa lè yo konsidere w kòm yon menas pou sekirite piblik la. Gen kèk vyolasyon lwa sou veyikil motorize ki egzijè pou yo sispann oswa revoke lisans ou imedyatman. Yo ka sispann oswa revoke lisans ou tou si w komèt plizyè vyolasyon trafik oswa si se ou ki responsab nan plizyè aksidan.

Rezon pou Sispansyon Lisans

Pafwa, RMV dwe sispann oswa anile yon lisans. Tablo ki nan seksyon sa a montre ki lè yon sispansyon obligatwa. RMV ka chwazi tou pou l sispann oswa anile yon lisans nan ka sa yo:

- Menas imedya — Si RMV kwè fason w ap kondui a se yon menas imedya pou sekirite piblik la, li ka sispann pèmi apranti ou oswa lisans ou an imedyatman.
- Konduit ki pa kòrèk — Si w te kondui yon veyikil motorize yon fason ki pa kòrèk, RMV ka sispann dwa w pou w kondui.
- Fo Kat — Menm si yo pa kondane w, RMV ka sispann dwa konduit ou pou 6 mwa (oswa en (1) an aprè yon kondanasyon) pou ofans sa yo:

- Transfere, chanje, oswa defigire yon lisans/Kat
- Fè, itilize, pote, vann, oswa distribye yon fo lisans/Kat
- Itilize lisans/Kat yon lòt moun
- Bay fo enfòmasyon pou w jwenn yon lisans/Kat

<i>Sispansyon Lisans ki Obligatwa (18 An ak Plis)</i>			
Sitiyasyon	Eksplikasyon	Peryòd Sispansyon	Frè w ap peye
Twa (3) Vyolasyon Vitès	Twa (3) vyolasyon vitès/ke ou fè nan yon peryòd en (1) an.	30 jou	\$100
Twa (3) Evènman Sipleman	Nenpòt konbinezon vyolasyon woutye ak aksidan sipleman ki fè yon total twa (3) evènman sipleman nan yon peryòd de (2) zan.	Fòk li konplete Refòmasyon Chofè a nan yon delè 90 jou, sinon lisans lan ap sispann pou yon tan endefini jiskaske refòmasyon a fin fèt.	\$100
Sèt (7) Evènman Sipleman	Nenpòt konbinezon vyolasyon woutye ak aksidan sipleman ki fè yon total sèt (7) evènman sipleman nan yon peryòd twa (3) zan.	60 jou	\$100
Ofansè abityèl sou wout la	Twa (3) gwo vyolasyon sou wout la oswa nenpòt konbinezon douz (12) vyolasyon sou wout la, kit yo gwo kit yo piti, nan yon peryòd senk (5) an.	Kat (4) an	\$500
Sispansyon ou gen andeyò de eta	Yo te sispann oswa revoke lisans ou an nan yon lòt eta.	Jiskaske sispan-syon ki soti nan lòt eta a rezoud	\$100

Anpil nan ofans ki nan tablo ki anwo a ka mande pou w fè tan nan prizon tou.

Peryòd sispansyon adisyonèl yo ap aplike pou anpil nan ofans ki nan tablo ki anwo a lè Jèn Chofè yo komèt yo epi alkòl oswa dwòg enplike. Pou plis enfòmasyon, gade seksyon *Ofans Alkòl pou Moun ki poko gen 21 an* ki pi devan nan chapit sa a.

Kliyan k ap sibi yon sispansyon obligatwa pou kèk ofans trafik dwòg ka mande yon lisans difikilte nenpòt ki lè pandan peryòd sispansyon yo a.

Sispanasyon PÈMI APRANTI ki Obligatwa Pou Jèn Chofè Sèlman (16 an edmi rive 18 an)

Vyolasyon	Peryòd sispan- syon	Kondisyon pou Reentegrasyon	Frè w ap peye
Kondanasyon pou Kondui San yon Chofè ki Gen Lisans (c. 90, §8B)	60 jou—premye ofans 180 jou—dezyèm ofans Yon ane— ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo egzije pou w refè egzamen pèmi apranti a. Dezyèm ofans lan egzije yon Refòmasyon Atitud pou Chofè a.	\$100
Kondanasyon pou Vyolasyon Restriksyon Kondui Lannuit lan (c. 90, §10) (c. 90, §8B)	60 jou—premye ofans 180 jou—dezyèm ofans Yon ane— ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo egzije pou w refè egzamen pèmi apranti a. Dezyèm ofans lan egzije yon Refòmasyon Atitud pou Chofè a.	\$100
Kondanasyon pou Vitès (c. 90, §17) (c. 90, §17A) (c. 90, §18)	90 jou—premye ofans Yon ane—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo egzije w pou w refè egzamen pèmi apranti a.	\$100
Kondanasyon pou Kous Machin (c. 90, §17B)	Yon ane— pou premye ofans 3 zan— pou dezyèm ak tout lòt ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo egzije w yon nouvo egzamen pou pèmi apranti an ak Refòmasyon Atitud pou Chofè a. Anplis de sa, yo ka egzije w pran yon fòmasyon Tribinal Leta Kont Kòlè sou Wout la (SCARR).*	\$500- premye ofans \$1000- dezyèm ak ofans ki vin aprè yo
Kondanasyon pou Itilizasyon yon Aparèy Elektwonik Mobil (SMS oswa apèl) (c. 90, §8M)	60 jou—premye ofans 180 jou—dezyèm ofans Yon ane— ofans ki vin aprè yo	Premye ofans pou \$100, yon nouvo egzamen pou pèmi apranti, ak yon Refòmasyon Atitud pou Chofè a. Amann nan se \$250 pou yon dezyèm ofans epi \$500 pou yon twazyèm ofans.	\$100
Kondanasyon pou Konduit Neglijan ak Blesi akòz Itilizasyon yon Telefòn Selilè (c. 90, §24)	180 jou—premye ofans Yon ane—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo	Dezyèm ak ofans ki vin aprè yo egzije yon nouvo egzamen pèmi apranti.	\$500

Sispansyon LISANS ki Obligatwa

Pou Jèn Chofè Sèlman (16 an edmi rive 18 an)

Vyolasyon	Peryòd sis-pansyon	Kondisyon pou Reentegrasyon	Frè w ap peye
Kondanasyon pou Vyolasyon Restriksyon sou Kantite Pasaje oswa sou Lannuit (c. 90, §8) (c. 90, §10)	60 jou—premye ofans 180 jou—dezyèm ofans Yon ane—ofans ki vin aprè yo	Dezyèm ofans ak lòt ki vin aprè yo egzije yon Refòmasyon sou Atitid Chofè a. Twazyèm ofans ak lòt ki vin aprè yo egzije yon nouvo egzamen pèmi apranti ak yon nouvo egzamen pratik.	\$100
Kondanasyon pou Vitès (c. 90, §17) (c. 90, §17A) (c. 90, §18)	90 jou—premye ofans Yon ane—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo mande yon nouvo egzamen pèmi apranti, yon Fòmasyon Atitid pou Chofè, ak yon nouvo egzamen pratik. Anplis de sa, yo ka egzije w pran yon fòmasyon Tribinal Leta Kont Kòlè sou Wout la (SCARR).*	\$500
Kondanasyon pou Kous Machin (c. 90, §17B)	Yon ane—premye ofans 3 zan—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo	Tout ofans yo egzije yon nouvo egzamen pèmi apranti, yon Fòmasyon Atitid pou Chofè, ak yon nouvo egzamen pratik. Anplis de sa, yo ka egzije w pran yon fòmasyon Tribinal Leta Kont Kòlè sou Wout la (SCARR).*	\$500 - premye ofans \$1000-second or subsequent offense
Kondanasyon pou Kondui ak Neglijans oswa San Prekosyon/ Kondui yon Fason ki Danjere (c. 90, §24)	180 jou—premye ofans Yon ane—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè (nan yon peryòd 3 zan)	Dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo egzije yon nouvo egzamen pou pèmi apranti a ak yon nouvo egzamen pratik.	\$500
Kondanasyon pou Itilizasyon yon Aparèy Elektwonik Mobil (SMS oswa apèl) (c. 90, §8M)	60 jou—premye ofans 180 jou—dezyèm ofans Yon ane—ofans ki vin aprè yo	Premye ofans lan pou \$100, yon lòt egzamen pèmi apranti, yon Refòmasyon Atitid, ak yon nouvo egzamen pratik. Amann nan se \$250 pou yon dezyèm ofans epi \$500 pou yon twazyèm ofans.	\$100
Kondanasyon pou Konduit Neglijan ak Blesi akòz de Itilizasyon Telefòn Selilè a (c. 90, §24)	180 jou—premye ofans Yon ane—dezyèm ak lòt ofans ki vin aprè yo	Dezyèm ak ofans ki vin aprè yo egzije yon nouvo egzamen pèmi apranti ak yon nouvo egzamen pratik.	\$500

Nòt: Anplis de nenpòt lòt penalite lalwa egzije, Lwa Jeneral Massachusetts chapit 90, seksyon 24p a egzije pou nenpòt Jèn Chofè ki kondane pou Kondui anba Enfliyans (OUI), Kondui yon fason ki mete lòt moun an danje, Kite sèn yon aksidan, Ap bwè nan yon boutèy alkòl ki louvri, OUI ak blesi grav sou kò, Itilizasyon san otorizasyon yon veyikil motorize, Kondui yon fason irresponsab/neglijan, Prete/ Pèmèt yon lòt moun itilize lisans ou oswa pèmi apranti li, oswa Omisid ak yon veyikil motorize ap fè fas ak yon sispansyon 180 jou (anplis de nenpòt lòt sispansyon lalwa egzije) pou premye ofans, oswa yon sispansyon pou yon ane pou nenpòt ofans ki vin aprè. Sispansyon adisyonèl sa a aplike sèlman pou Jèn Chofè, e sèlman nan ka kote yo pa t deja resevwa yon sispansyon adisyonèl pou echwe oswa refize fè yon tès souf.

Anplis de penalite ki nan tablo anvan yo, paran w oswa gadyen w lan ap resevwa yon notifikasyon sou sispansyon an.

Pou plis enfòmasyon, oswa pou w enskri nan yon Refòmasyon Atitid pou Chofè oswa yon kou Tribinal Leta Kont Kòlè sou Wout la (SCARR), vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) epi klike sou "Teens and Parents."

***Yon moun ki gen yon Lisans oswa Pèmi JOL (Jèn Chofè) nan Massachusetts ki komèt kèk kategori vyolasyon sou wout la oblije, dapre lalwa, konplete pwogram SCARR la. Yo ka egzije chofè yo konplete SCARR tou sou lòd yon tribinal spesifik. Yon Jèn Chofè ap oblije pran kou SCARR la yon sèl fwa. Vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou plis enfòmasyon.**

Lòt Rezon pou Sispansyon Lisans

Kòm yon lisans se yon privilèj e pa yon dwa, lwa egzije pou RMV sispann yon lisans pou kèk rezon ki pa gen rapò ak kondui. Pa egzanp, lisans ou ap sispann si ou:

- Pa t peye sipò pou timoun ou te dwe peye a
- Pa t anrejistre kòm yon ofansè seksyèl
- Te kondane pou kèk ofans trafik dwòg
- Pa t peye taks sou revni Massachusetts
- Te fè yon move peman bay RMV (pa egzanp, ou te peye ak yon chèk yo te rejte pita oswa ou te peye ak yon kat kredi epi ou te anile peman an ak bank lan après)

Si yo te sispann lisans ou poutèt yon move peman, ou dwe peye frè orijinal la, yon frè pou reentegre lisans lan, ak yon frè \$15 pou regle move peman an. Ou ka pran yon rezèvasyon pou peye nan nenpòt Sant Sèvis Konplè RMV. Ou dwe swa peye ak lajan kach oswa ak yon chèk bank sètifye ki fèt sou non MassDOT.

Ofans Kriminèl ak Sispanasyon

Akizasyon Kriminèl	Peryòd Sispanasyon	Frè w ap peye
Kondui yon veyikil motorize avèk yon lisans ki sispann oswa ki anile	60 jou–Yon ane	\$500
Kondui yon veyikil motorize san otorizasyon mèt li / Vòl yon veyikil motorize	Yon ane–3 zan	\$500
Kite sèn yon aksidan lè gen yon moun ki blese	Yon ane–2 zan	\$500
Kite sèn yon aksidan ki lakoz domaj materyèl	60 jou–Yon ane	\$500
Kondui yon fason ki danjere	60 jou–Yon ane	\$500
Touye yon moun ak veyikil motorize a	15 an–Avi	\$500
Touye yon moun san w pa konnen	15 an–Avi	\$500
Kondui anba enfliyans alkòl oswa dwòg	Yon ane (premye) 2 zan (dezyèm) 8 an (twazyèm) 10 an (katyèm) Avi (senkyèm)	\$500 (premye) \$700 (dezyèm) \$1200 (twazyèm) \$1200 (katyèm) N/A
Nenpòt kondanasyon ki gen rapò ak trafik dwòg (eksepte yon sibstans Klas D) (Ou pa oblije ap kondui yon veyikil)	Yon ane–5 an	\$100
Kous machin (chofè ki gen plis ke 18 an)	30 jou-180 jou	\$500 - \$1,000
Konduit Neglijan ak Blesi akòz Itilizasyon Telefòn Selilè	60 jou–Yon ane	\$500

Si w gen kesyon sou...

- **Pansyon alimantè, kontakte Divizyon Sèvis Pansyon Alimantè a nan Depatman Revni an nan 1-800-332-2733.**
- **Anrejistreman antan ke yon kriminel seksyèl, kontakte Komisyon Rejis Kriminel Seksyèl la nan 978-740-6503.**

Sispansyon ki Soti nan Lòt Eta

Sispansyon oswa revokasyon ki soti nan lòt eta yo afekte lisans Massachusetts ou a. Lisans ou an **ap sispann** nan Massachusetts jiskaske yo regle nenpòt sispansyon oswa revokasyon ki soti nan yon lòt eta. Lè yo ba w lisans ou an nan lòt eta a, ou dwe pote swa yon lèt restorasyon oswa yon dosye konduit aktyèl ki soti nan eta sa a nan nenpòt Sant Sèvis Konplè RMV. Ou ka bezwen bay enfòmasyon adisyonèl tou. Lèt reentegrasyon w lan oswa dosye konduit ou an pa dwe gen plis pase 30 jou.

Chak eta Etazini dwe enfòme RMV Massachusetts la sou nenpòt enfraksyon w fè sou wout la. **Y ap trete enfraksyon sa yo kòm si se te nan Massachusetts yo te fèt, si se yon enfraksyon "similè".**

Pou detèmine yon enfraksyon "similè", RMV ap gade sa lalwa lòt eta a entèdi. Sa pa gen enpòtans si lòt eta a te chwazi bay yon penalite ki pi wo oswa ki pi ba, oswa trete ofans lan kòm yon enfaksyon sivil oswa kriminel.

RMV dwe aplike règ sispansyon Massachusetts yo pou vyolasyon ki fèt nan lòt eta yo, menm si ofans lan pa t lakoz yon sispansyon nan lòt eta a.

Lè Lisans Ou Sispann oswa Revoke. . .

Si RMV sispann oswa revoke lisans ou an, ou dwe sispann kondui imedyatman. Ou pèdi privilèj pou w kondui. Li ilegal pou ou kondui nenpòt veyikil motorize.

Kondui San Lisans

Li ilegal pou w kondui nan Massachusetts ak yon lisans oswa yon pèmi ki pa valab.

Kondui ak yon Lisans Sispann

Si lisans ou oswa pèmi ou an sispann oswa anile pou nenpòt rezon, li pa valab. Ou pa gen dwa kondui nan Massachusetts oswa okenn lòt kote.

Kondui ak yon lisans ki sispann oswa ki anile se yon vyolasyon kriminel ki gen rapò ak veyikil motorize. Ou ka pran yon gwo amann ak/oswa yon santans prizon, ansanm ak lòt penalite anplis.

Reentegre Lisans

Pou w reentegre lisans ou an oswa dwa pou w kondui yon veyikil, ou ka bezwen yon odyans. Ou gen dwa ak yon odyans devan yon Oditè. Vizite [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) pou w jwenn enfòmasyon sou odyans epi pou w pran

Penalite pou Kondui yon Veyikil anba Efè Alkòl oswa Dwòg

Kondanasyon	Amann	Pèn Prizon	Sispansyon Lisans
Premye Ofans	\$500–\$5,000	Maksimòm 2 zan 1/2	1 an
Pou premye ofans ou, tribinal la ka pèmèt ou suiv yon kou edikasyon sou alkòl pou diminye peryòd sispansyon lisans ou an.			Plis ke 21 an, 45–90 jou, Mwens ke 21 an, 210 jou
Dezyèm Ofans	\$600–\$10,000	Minimòm 30 jou Maksimòm 2 zan 1/2	2 zan
Twazyèm Ofans (Krim)	\$1,000–\$15,000	Minimòm 150 jou Maksimòm 5 an	8 an
Katriyèm Ofans (Krim)	\$1,500–\$25,000	Minimòm 1 an Maksimòm 5 an	10 zan
Senkyèm Ofans (Krim)	\$2,000–\$50,000	Minimòm 2 zan Maksimòm 5 an	Avi

yon randevou. Aprè sa, Oditè a ap rele w epi l ap fè odyans lan nan telefòn.

Pandan odyans ou an, Oditè a ap egzamine ka w la. Sa ap gen ladan l dosye konduit ou ak tout lwa ak règleman ki aplikab yo. Pifò sispansyon yo obligatwa, epi odyans lan se sèlman pou wè si yo aplike lwa a kòrèkteman.

Yon fwa ke yo jwenn ou koupab oswa responsab, reyalite ka a pa enpòtan ankò. Oditè a pap kapab retire yon sispansyon ki valab. Oditè a ka pran jiska dis (10) jou ouvrab anvan li pran yon desizyon.

Ou dwe peye yon frè pou reentegre yon lisans ki sispann oswa ki anile. Pifò frè yo se \$100. Frè pou sispansyon ke yo te ba ou pou yon gwo ofans ka rive jiska \$1,200.

Pou sispansyon lisans ki dire de (2) zan oswa plis yo, ou dwe pase yon egzamen pèmi apranti ak yon egzamen pratik tou pou w ka repran lisans ou an. Ou dwe prezante dokiman idantifikasyon pou w ka pran egzamen pèmi apranti a ak egzamen pratik la (gade [Mass.Gov/ID](https://www.mass.gov/id)).

Frè yo ka chanje nenpòt ki lè.

Peryòd Sispansyon Lisans lan pou Echèk nan Tès Chimik lan

Tout chofè ap echwe nan yon tès chimik si yo gen yon Nivo Alkòl nan San yo (BAC) ki 0.08 oswa plis. Chofè ki poko gen 21 an yo ap soumèt ak menm nòm sa a pou rezon kriminel, men y ap fè fas ak sanksyon administratif pou tès ki gen yon BAC ki 0.02.

LAJ	SISPANSYON LISANS
Chofè ki gen plis ke <u>21 an</u>	Yo ap sispann lisans lan pou 30 jou oswa jiskaske ka tribinal la fini, nenpòt sa k pi kout la. Sispansyon an ap fini si ka a konkli anvan oswa pandan peryòd 30 jou a. Si tribinal la jwenn ou koupab, w ap fè fas ak nenpòt sanksyon tribinal la bay.
Chofè ki gen ant <u>18 ak 21 an</u>	Pèmi an ap sispann pou 30 jou, plis 180 jou an-plis, dapre MGL c.90, s. 24P. Si se premye fwa ou gen yon ka konduit anba enfliyans, yo ka anile sispansyon 180 jou a lè ou antre nan yon pwogram edikasyon sou alkòl ki apwouve pa Depatman Sante Piblik la (DPH).
Chofè ki gen pi piti ke <u>18 an</u>	Pèmi an ap sispann pou 30 jou, plis yon ane siple-mantè, dapre MGL c.90, s. 24P. Si se premye ka konduit anba enfliyans ou, sispansyon yon ane a ka redwi a 180 jou lè ou antre nan yon pwogram edikasyon sou alkòl apwouve pa Depatman Sante Piblik (DPH).

Nòt: Sispansyon adisyonèl 180 jou oswa yon ane pou chofè ki poko gen 21 an fèt pou fè jèn ki akize de konduit anba enfliyans yo, oswa ki gen yon nivo alkòl nan san yo (BAC) ki 0.02 oswa plis, suiv yon pwogram edikasyon sou alkòl. **Yo pap konsidere sa k te pase nan ka tribinal ou a. Menm si ou genyen ka a, sa pap chanje obligasyon pou ou pran kou edikasyon sou alkòl la.**

Peryòd Sispansyon Lisans lan si w Refize Fè yon Tès Chimik

Nòt: Pou tablo sa a, yon enfraksyon pou kondui anba enfliyans (OUI) se yon kondanasyon nan tribinal pou OUI oswa yon manda tribinal pou yon pwogram edikasyon sou alkòl. Refize fè tès chimik pa konte antan ke enfraksyon OUI.

LAJ	SISPANSYON LISANS	
Chofè <u>ki gen plis ke 21 an</u>	Pa gen Enfraksyon OUI	180 jou
	Yon Enfraksyon OUI	3 zan
	De (2) Enfraksyon OUI	5 an
	Twa (3) oswa Plis Enfraksyon OUI	Avi
Chofè <u>ki gen ant 18 ak 21 an</u>	Pa gen Enfraksyon OUI	3 zan + 180 jou
	Yon Enfraksyon OUI	3 zan + 180 jou
	De (2) Enfraksyon OUI	5 an + 180 jou
	Twa (3) oswa Plis Enfraksyon OUI	Avi

Nòt: Sispansyon anplis 180 jou pou chofè ki poko gen 21 an fèt pou fè jèn ki gen akizasyon OUI epi ki refize fè tès chimik suiv yon pwogram edikasyon sou alkòl. Yo pap konsidere sa k te pase nan ka tribinal ou a. **Menm si w genyen ka a, sa pap chanje obligasyon pou w pran yon kou edikasyon sou alkòl.** Si se premye ka OUI ou, yo ka anile sispansyon 180 jou a lè w antre nan yon pwogram edikasyon sou alkòl Depatman Sante Piblik la (DPH) apwouve.

Chofè <u>ki poko gen 18 an</u>	Pa gen Enfraksyon OUI	3 zan + 1 an
	Yon Enfraksyon OUI	3 zan + 1 an
	De (2) Enfraksyon OUI	5 an + 1 an
	Twa (3) oswa Plis Enfraksyon OUI	Avi

Nòt: Sispansyon anplis pou yon ane pou chofè ki poko gen 18 an yo fèt pou fè jèn ki akize de OUI e ki refize fè tès chimik yo suiv yon kou edikasyon sou alkòl. Yo pap konsidere sa k nan ka tribinal ou a. **Menm si w genyen ka a, sa pap chanje obligasyon pou w pran yon kou edikasyon sou alkòl.** Si se premye ka OUI ou, sispansyon yon ane a ka redwi a 180 jou lè w antre nan yon pwogram edikasyon sou alkòl Depatman Sante Piblik la (DPH) apwouve.

Alkòl, Dwòg, ak Kondui

Reyalite a senp. Ou pa ka kondui an sekirite aprè ou fin bwè alkòl oswa pran lòt dwòg. Alkòl se yon dwòg. Se yon sibstans ki afekte sistèm nève w, li diminye kapasite w pou w wè, pou w reyaji, pou w kowòdone, ak pou w jije. Menm yon ti kantite alkòl oswa lòt dwòg ka diminye kapasite mantal ak fizik ou bezwen pou w kondui an sekirite a. Sa gen ladan l kèk medikaman ou ka achte san preskripsyon. Ou pa oblije sou oswa entoksike nèt pou w vin yon chofè danjere.

Sekirite dwe toujou premye responsablite ou. Si ou pran nenpòt sibstans ki afekte konsyans ak reflèks ou, ou pa an sekirite pou w kondui ankò.

Chak ane Ozetazini, alkòl lakoz anviwon 30% nan tout lanmò ki fèt sou otowout yo. San pale de milye chofè, pasaje, ak pyeton ki blese grav oswa ki vin andikape avi. San pale de milyon dola domaj. San pale de trajedi zanmi ak fanmi yo oblije fè fas. Tout bagay sa yo se chofè k ap kondui anba enfliyans (OUI) alkòl oswa dwòg ki lakoz yo.

Paske kondui anba enfliyans se yon bagay ki danjere anpil, Massachusetts genyen gwo penalite pou vyolasyon OUI yo. Tablo ki nan paj 68 la montre penalite pou chak kondanasyon OUI yo.

Alkòl

Kit se byè, diven, oswa bwason fò, alkòl se yon sibstans ki diminye reflèks. **Li ralanti reflèks ou, li ogmante tan w pran pou w reyaji a, epi li defòme vizyon w ak jijman w.** Alkòl souvan fè w *santi* w gen plis konfyans tou. Sa ka fè w pran risk ke w pa t ap pran nòmalman pandan w ap kondui a. Lè w bwè alkòl, ou gen mwens chans pou w sonje mete senti sekirite w, ou gen plis chans pou w fè eksè vitès, epi ou gen mwens kapasite pou w rete nan liy ou. Sa a se yon konbinezon danjere ki souvan mennen nan gwo aksidan machin ak lanmò trajik. Lè w bwè alkòl, risk pou w fè yon aksidan vin senk (5) fwa pi elve. Lè w bwè alkòl ansanm ak marigwana, risk pou w fè yon aksidan vin douz (12) fwa pi elve.

Anplis de amann ki nan tablo anvan yo, w ap gen pou w peye nenpòt frè reentegrasyon RMV enpoze w anvan yo reba ou lisans ou.

Menm yon sèl bwason ki gen alkòl ka afekte fason w kondui nan inèdtan. Sa ka pi mal toujou si w fatige, ou boulvèse emosyonèlman, oswa ou pa manje. Pèsonn pa iminize kont alkòl. Aprè w fin bwè, kapasite w pou w kondui an sekirite diminye. Menm si ou eseye fè atansyon oswa ou konsantre. Ap toujou gen yon dwòg nan san w k ap afekte w fizikman ak mantalman.

Si w te bwè, oswa w previ al bwè alkòl, asire w ke ou gen yon opsyon ki sekirize pou w ale lakay ou. Chwazi yon chofè ki pap bwè, pran yon taksi, itilize yon aplikasyon transpò tankou Uber oswa Lyft, oswa rele yon zanmi oswa yon fanmi pou vin chèche w.

Kantite Alkòl ki nan San

Lè w bwè alkòl, kò w travay di pou l retire l nan sistèm ou. Ou *pa* dijere alkòl menm jan ou dijere manje. Kò w trete alkòl la nan fwa w ak nan ren w. Sa pran tan. Pa gen okenn fason rapid pou w desoule oswa pou w retire alkòl la nan san w. Bwè kafe nwa, benyen ak dlo frèt, fè egzèsis, oswa manje ka fè w santi w pi djanm aprè w fin bwè alkòl. Epoutan, okenn nan aksyon sa yo pa afekte vitès alkòl la kite san w.

Ideyalman, si w bwè *nenpòt* bwason ki gen alkòl, ou *pa* ta dwe kondui. Li ka difisil pou w konnen ki kantite alkòl ki "twòp" pou ou. Yo mezire kantite alkòl ki poko trete nan kò w la kòm **kantite alkòl ki nan san (BAC)**. Yo ka mezire l ak yon tès san oswa souf. BAC ou depann de plizyè faktè:

- Pwa kò w
- Kantite alkòl ou te bwè
- Kantite manje ou te manje anvan ou te bwè
- Depi konbyen tan w ap bwè alkòl la
- Vitès kò w trete alkòl (chak moun trete alkòl yon fason diferan)

Kalite bwason ou bwè a pa enpòtan. Sa ki enpòtan se kantite alkòl ou bwè nan yon peryòd tan. **Chak nan bwason sa yo gen apeprè menm kantite alkòl la** (apeprè 1/2 ons) (sous: National Institutes of Health):

- 12 ons byè
- Yon vè diven senk (5) ons
- Yon ti boutèy ki mezire yon ons edmi ki gen 80 prèv likè (40% alkòl) ladan l (menm si li melanje)

Nenpòt nan bwason sa yo ka fè nivo alkòl nan san yon moun an mwayèn monte de 0.02. Si w bwè plis pase yon boutèy nan inèdtan, nivo alkòl nan san w ap monte. Se sèlman tan ki ka retire efè alkòl la sou ou.

Tès Alkòl

Massachusetts gen yon Lwa sou Konsantman Enplisit. Tout chofè ki gen lisans nan eta a dwe dakò pou l fè yon tès souf (breathalyzer) oswa yon tès san nan kèk ka. Si yon polisye sispèk w ap kondui anba enfluyans alkòl, li gen dwa mande w pou w...

- Fè yon tès alkòl sou plas
- Sibi yon tès souf oswa san pou l kalkile BAC ou, si yo arete w

Ou kondui anlè limit legal la si ou gen yon BAC 0.08 oswa plis. Massachusetts gen yon lwa "zewo tolerans" pou chofè ki poko gen 21 an yo. Nenpòt chofè ki poko gen 21 an ap fè fas ak penalite si li gen yon BAC 0.02 oswa plis.

Si BAC ou a depase limit lalwa a OSWA si w refize fè yon tès souf oswa yon tès san, ofisye lapolis la dwe retire lisans ou. Y ap ba w yon avi sispansyon, ki antre an aplikasyon imedyatman. Gade tablo ki sou paj 69 ak 70 yo pou peryòd sispansyon yo.

Enfraksyon ki gen rapò ak Alkòl pou Moun ki poko gen 21 an yo
Chofè ki poko gen 21 an yo gen de (2) fwa plis chans pase lòt chofè yo pou yo enplike nan aksidan ki gen rapò ak alkòl. Sa se youn nan rezon ki fè lwa yo pi sevè pou chofè ki poko gen 21 an yo.

Massachusetts gen yon lwa "zewo tolerans". Si w poko gen 21 an epi yo kenbe w ak yon nivo alkòl nan san ou (BAC) ki osi ba ke 0.02 pandan w ap kondui, w ap pèdi lisans ou.

Aparèy Entèblokaj Demaraj

Si w te gen de (2) oswa plis kondanasyon pou kondui anba enfluiyans alkòl oswa lòt sibstans, epi w elijib pou yon lisans pou ka ijan oswa pou yo reentegre lisans ou, ou dwe genyen yon Aparèy Entèblokaj Demaraj. Fòk ou fè enstale l sou veyikil ou an sou pwòp depans ou.

Si w jwenn yon lisans pou ka ijan, ou dwe itilize aparèy la **pandan tout tan ou gen lisans lan**. Ou dwe kontinye itilize aparèy la **pou de (2) zan ankò aprè lisans ou fin reentegre**.

RMV rekòmande w pou w rive anvan 4:00 p.m. pou yon odyans sou Aparèy Entèblokaj Demaraj.

Egzamen pratik pou Aparèy Entèblokaj Demaraj yo

Si yo egzije w itilize yon Aparèy Entèblokaj Demaraj epi ou bezwen pran yon randevou pou yon egzamen pratik, ou ka pran l sou entènèt la nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/rmv) si w ka founi yon veyikil ki gen aparèy la enstale, ki gen yon fren nan konsòl santral la, epi ki gen yon chèz pou moun k ap sipèvize w la.

Si w gen yon veyikil ki gen yon Aparèy Entèblokaj Demaraj enstale, men li pa gen yon fren brek nan konsòl santral la, oswa li pa gen yon chèz pou moun k ap sipèvize w la, ou pa ka pran yon randevou pou egzamen pratik la sou entènèt. Ou dwe rele Sant Kontak RMV a epi mande pou yon sipèvize rele w pou pran randevou pou egzamen pratik la.

Achte, Posede, oswa Transpòte Alkòl

Si w gen mwens ke 21 an, li ilegal pou w...

- Achte alkòl oswa fè yon moun achte l pou ou
- Posede, pote, oswa transpòte alkòl sof si w akonpaye pa yon paran oswa yon gadyen

Yo pral sispann lisans ou pou 90 jou rive sou yon ane si w vyole youn nan lwa sa yo. Gen amann ak lòt penalite tou. **Si w gen mwens ke 21 an epi w achte, oswa eseye achte, alkòl, yo pral sispann lisans ou pou 180 jou.**

Lwa sou Boutèy ki Debouche

Ou pa gen dwa bwè alkòl pandan w ap kondui. Ou pa gen dwa gen yon boutèy alkòl ki debouche andedan machin ou, menm si se yon lòt moun k ap kenbe l. Si yo kondane w pou ofans sa a, w ap peye yon amann \$100 rive \$500. Si w gen mwens pase 21 an, y ap arete w, y ap ba w yon amann, epi y ap sispann lisans ou.

Lisans/Kat Idantite ki Fo oswa ki Chanje

Li ilegal pou w itilize yon fo lisans oswa kat idantite, pou w chanje yon lisans oswa yon kat idantite, oswa pou w itilize lisans oswa kat idantite yon lòt moun. Li ilegal tou pou w itilize fo enfòmasyon pou w jwenn yon lisans oswa yon kat idantite. Nan pifò ka, sa yo se krim grav ki gen gwo penalite. Ou ka fè fas ak penalite menm si ou pa eseye achte alkòl.

*M.G.L.c.90,§22(e) bay RMV dwa pou sispann lisans ou oswa dwa ou pou kondui nan Massachusetts pou jiska sis (6) mwa. **Ou pa bezwen kondane.** Si yo kondane w, lisans ou ap sispann pou en (1) an.*

Tanpri konnen ke achte fo lisans oswa kat idantite sou Entènèt la danjere e souvan sa lakoz vòl idantite.

Dwòg Ilegal, Medikaman, ak Lòt Sibstans Kontwole

Lwa pou kondui anba enfliyans alkòl la aplike tou pou dwòg. Prèske nenpòt dwòg ka afekte kapasite w pou kondui. Dwòg ilegal, medikaman sou preskripsyon, ak medikaman san preskripsyon ka fè li danjere pou w kondui.

Marigwana

Fimen oswa manje marigwana fè li pi difisil pou w reyaji ak sa w wè e ak sa w tande. Sa fè w danjere kòm chofè. Li diminye kapasite w pou w jere yon seri tach rapid. Pwoblèm ki pi grav la se lè w ap fè fas ak yon evènman ou pa t atann, tankou yon machin k ap soti nan yon wout segondè oswa yon timoun k ap kouri soti ant machin ki stasyon yo. Pwoblèm sa yo vin pi grav lè l fè nwa, paske marigwana lakoz yon gwo pèt nan vizyon lannuit tou.

Lalwa Massachusetts la dekriminalize kèk aspè nan posesyon ak/oswa itilizasyon marigwana. Epoutan, konduit yon veyikil pandan w anba enfluyans marigwana toujou ilegal!

Li enpòtan anpil pou tout chofè, kèlkeswa laj yo, konnen ke konduit yon veyikil pandan l anba enfluyans marigwana se yon enfraksyon kriminel.

Tablo "Pèn pou Konduit yon Veyikil sou Efè Alkòl oswa Dwòg" ki nan chapit sa a TOUJOU APLIKE POU MARIGWANA epi ou dwe revize l ak anpil atansyon.

Lòt Dwòg

Anpil lòt dwòg ak sibstans kontwòl ka diminye kapasite w pou konduit:

- Gwo dwòg ilegal, tankou asid lizèjik dietilamid (LSD), ewoyin, ak opyòm, fè w pèdi sans kote w ye. Ou santi anyen pa deranje w nonplis.
- Sedatif ak trankilizè sou preskripsyon fè w anvi dòmi. Sa fè w vin yon chofè danjere.
- Pifò medikaman ou pran pou grip, alèji, oswa tèt fè mal ka fè w anvi dòmi. Medikaman pou doulè ak medikaman ki gen kodeyin ka danjere anpil.

Yo ka konsidere w kòm OUI ak medikaman ki preskri. Li ilegal pou w konduit yon veyikil pandan w afekte pa *nenpòt* sibstans.

- Stimilan tankou konprime pou bay fòs, vitès, kokayin, ak konprime pou pèdi pwa fè w santi w pi reveye epi ou pi konsyan pou yon ti tan. Epoutan, aprè sa, ou toujou santi w fatige, ou vin strese, ou gen tèt vire, epi ou pa ka konsantre. Yo ka afekte vizyon w tou.
- Rale sibstans tankou sibstans chimik oswa vapè kòl nan nen w se yon gwo risk pou sante w. Sa ka fè w pa ka konduit yon veyikil motorize kòrèkteman.

Asire w ke ou li etikèt yo ak anpil atansyon epi konnen efè segondè medikaman ou achte sou preskripsyon oswa san preskripsyon yo. Mande doktè w oswa famasyen w lan plis detay si w gen dout.

Lè w konbine alkòl ak lòt dwòg, sa ogmante efè negatif yo anpil. Pa melanje alkòl, dwòg, ak konduit. Se yon erè ki ka fatal.

Rezon ki fè yo pa renouvle lisans

RMV ap refize renouvle lisans ou si ou genyen...

- Amann ki poko peye pou enfraksyon pakin
- Kontravansyon pou machin ki abandone
- Taks ou poko peye ke ou dwe nan kominote lokal ou a

- Manda arestasyon aktyèl
- Enfraksyon peyaj nan E-ZPass/Fast Lane nan Massachusetts, Maine, oswa New Hampshire ki poko peye
- Enfraksyon Tobin Bridge ki poko peye

Anvan yo renouvle lisans ou, ou dwe prezante fòmilè **liberasyon ofisyèl yo**. Fòk yo montre ke ou peye tout amann ak taks yo nan kominote lokal yo oswa ke manda ki te an atant yo satisfè. Pou yon manda tribinal ki an atant, yon avi rapèl ki soti nan tribinal la obligatwa. RMV pap aksepte okenn lòt dokiman.

Sispansyon Lisans

Ou pa ka renouvle lisans ou si li sispann oswa revoke. Gade seksyon *Sispansyon oswa Revokasyon Lisans* nan chapit sa a pou plis enfòmasyon.

Règ Wout yo

Vwayaj sou wout piblik yo kontwole pa siy, sinyal, mak sou wout la, ak lwa konduit yo. Kèlkeswa veyikil w ap konduit a oswa wout w ap pran an, ou *dwe* obeyi "règ wout yo".

Ou dwe konn kijan pou w konduit kòrèkteman nan:

- Ri, wout, riyèl, ak gran ri
- Kafou won
- Otowout, wout ekspès, ak otowout gratis

Ou dwe aprann kijan pou w konduit an sekirite tou nan:

- Travèse spesyal
- Kafou
- Danje nan sikilasyon

Danje Vitès

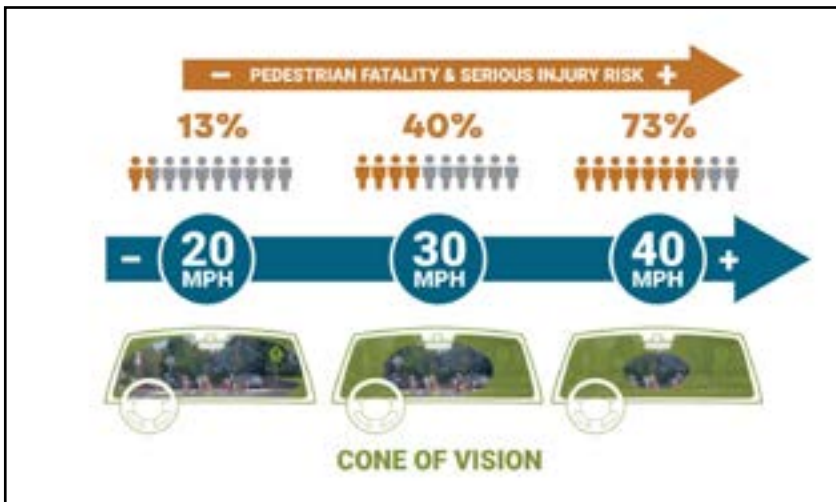
Vitès enpòtan nan yon aksidan. Anviwon youn sou twa nan moun ki mouri nan aksidan machin se akòz de vitès. Tank vitès la pi wo, se tank aksidan ap pi grav epi kantite moun ki mouri yo ogmante tou. Chofè k ap kondui vit pa wè byen, yo pa ka kanpe rapid, epi yo gen plis chans pou yo pèdi kontwòl machin nan. Ekipman sekirite machin ou an mwens efikas tou lè w ap kondui vit. Gade seksyon Frenaj ak Kanpe a nan Chapit De (2) a pou w jwenn plis enfòmasyon sou fason tan reyaksyon w afekte pa vitès w ap kondui a.

Menm anvan ou ka kòmanse frennen, tan reyaksyon w ap fè w pèdi anpil distans. Plis vitès la wo, se plis distans w ap kouri, epi se plis tan sa ap pran pou w kanpe machin ou an. Sa yo se moman enpòtan kote ou te ka evite yon aksidan.

Pi gwo menas pou sekirite pyeton yo se vitès machin yo. Lè w ap kouri ak 20 milyaj pa è, 13% pyeton yo blese grav oswa yo mouri nan yon aksidan. Lè w ap kouri ak 30 milyaj pa è, chif sa a monte rive 40% epi lè w ap kouri ak 40 milyaj pa è, li monte rive 73%.

Eksè vitès se yon gwo menas pou sante piblik ak sekirite. Li mete an danje non sèlman lavi w ak sekirite w, men tou lavi pasaje yo, pyeton yo, siklis yo, ak tout moun ki sou wout la bò kote w. Se responsablite w kòm chofè pou w asire w ou kenbe yon vitès ki sekirize pou pwoteksyon tout moun.

Eksè vitès koute w lajan tou. Ou itilize plis gaz lè w ap kouri pi vit. Ou ka responsab tou pou amann finansye ak ogmantasyon asirans ou.

Limit Vitès

Kondui twò vit (eksè vitès) se youn nan koz prensipal aksidan machin. Pou plis sekirite, yo fè respekte lwa sou vitès anpil nan Massachusetts. Si w ap fè eksè vitès, gen gwo pèn pou sa (gade *Chapit Twa (3)*).

1. Ou pa dwe janm kondui ak yon vitès ki pa sekirize. Sa se lwa fondamantal sou vitès. Menm si limit vitès la pi wo, vitès ou dwe baze sou sa ki annaprè yo.

- **Kondisyon sikilasyon** – kantite veyikil ki sou wout la ak vitès yo
- **Kondisyon wout la** – èske wout la graj oswa lis; konbyen dlo, glas, oswa nèt ki sou wout la; epi ki lajè wout la
- **Kondisyon meteyo ak vizibilite** – sitiyasyon ki fè li difisil pou w wè, tankou lapli, nèt, glas, pousyè, ak van
- **Moun k ap mache oswa siklis** - moun k ap vwayaje sou wout la oswa k ap travèse l pa gen pwoteksyon epi yo gen plis chans pou yo mouri oswa blese nan aksidan kote w ap kondui vit

Ou dwe diminye vitès ou si gen move kondisyon oswa si gen danje. Menm si limit vitès ki afiche a pi wo.

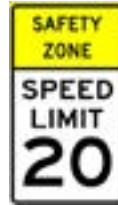
2. Pa janm kondui pi vit pase **limit vitès ki afiche a**. Men kèk egzanp siy limit vitès anba la a. Tout limit vitès yo baze sou kondisyon ideyal pou w kondui. Si kondisyon yo danjere, ou dwe kondui pi dousman. Pifò wout nan eta a gen limit vitès ki afiche. Limit vitès yo chanje pandan w ap kondui sou diferan kalite wout oswa lè w ap antre ak soti nan otowout yo. Otowout ki gen aksè limite, tankou wout entè-eta yo, gen limit vitès ki varye ant 50 ak 65 milyaj pa è. Wout ki pi piti yo gen limit vitès 55 milyaj pa è oswa pi ba.

Gen kèk wout ki ka gen limit vitès minimòm. Gen yon vitès minimòm 40 milyaj pa è sou Massachusetts Turnpike la. Gen yon vitès minimòm 20 milyaj pa è nan tinèl Boston Harbor yo (Callahan, Sumner, ak Ted Williams). Menm si pa gen yon vitès minimòm, yon polisye ka mande yon chofè pou l raze sou bò wout la si l ap ralanti sikilasyon an.

3. Amwenske gen yon afich ki di otreman, **vitès ou a pap rezonab e apwopriye si w kondui pi vit pase...**
 - 20 milyaj pa è nan yon zòn lekòl
 - 30 milyaj pa è nan yon zòn ki gen anpil moun k ap viv oswa yon zòn biznis (amwenske gen siy ki montre yon limit 25 milyaj pa è)
 - 40 milyaj pa è andeyò de yon zòn ki gen anpil moun k ap viv oswa yon zòn biznis
 - 50 milyaj pa è sou yon otowout andeyò de yon zòn ki gen anpil moun k ap viv oswa yon zòn biznis

Redui Vitès ou Devan

Si w ap kondui ak 40 mph nan yon gwo lapli sou yon otowout ki gen yon limit vitès 50 mph, yo ka ba w yon kontravansyon pou sa.

Yon "distri ki gen anpil bilding" se yon zòn kote bilding yo pa gen plis ke 200 pye ki separe yo sou yon distans 1/4 milyaj oswa plis.

Kèk komin gen yon limit vitès pou zòn ki gen anpil moun yo ki se 25 mph, sof si gen yon afich ki di otreman (daprè M.G.L. c90, Seksyon 17c). Afich yo sou tout antre vil ak vilaj sa yo.

Zòn Lekòl

Limit vitès sou wout ki toupre lekòl yo se 20 mph. Yo ka afiche sa nan divès fason. Panno limit vitès yo ka gen limyè jòn k ap klere oswa yo ka afiche pou kèk lè nan jounen an. Gade byen pou w wè panno ki di w ap pwoche oswa w ap antre nan zòn lekòl yo.

Kondui ak prekosyon lè w ap antre nan yon zòn lekòl. Fè atansyon ak timoun k ap travèse lari a oswa k ap kondui bekàn yo. Veye patwouy sekirite lekòl yo oswa ajan ki ede moun travèse yo.

Sinyal Trafik

Sinyal trafik se limyè ki kontwole sikilasyon machin ak pyeton, an jeneral nan kafou. Ou dwe konnen sa chak limyè vle di epi toujou obeyi sinyal li.

Sinyal pou Veyikil Motorize

An jeneral, sinyal trafik yo gen twa limyè won: yon wouj, yon jòn, ak yon vèt, soti anwo desann. Genyen lòt kalite sinyal tou, tankou limyè k ap limen etèn yo, flèch kolorye yo, ak sinyal ki gen 4 oswa 5 seksyon.

Limyè Wouj ki Fiks

Yon limyè wouj ki fiks vle di "kanpe." Pa avanse jiskaske limyè a vin vèt. Ou ka vire adwat nan yon limyè wouj *sèlman* aprè ou fin kanpe nèt epi bay pyeton oswa lòt veyikil ki nan chimen w yo pase. Ou *pa* gen dwa vire nan limyè wouj si gen yon pankat ki make **PA VIRE NAN LIMYÈ WOJ.**

Ou ka vire agoch nan yon limyè wouj lè w ap kondui nan yon lari a sans inik epi w ap vire agoch pou antre nan yon lòt lari a sans inik. Kanpe epi bay pyeton ak lòt veyikil pase anvan ou vire.

Flèch Wouj ki Fiks

Yon flèch wouj ki fiks vle di menm bagay ak yon sinyal limyè wouj ki fiks (gade seksyon anvan an sou *Siyal Wouj ki Fiks la*). Epoutan, li aplike sèlman pou veyikil ki nan direksyon flèch la. Menm règ pou "vire nan limyè wouj" yo aplike nan Massachusetts. Epoutan, lè w ap kondui andeyò de eta a, li ka diferan paske chak eta gen lwa pa yo.

Limyè Wouj k ap Limen Etèn

Yon limyè wouj k ap limen etèn vle di menm bagay ak yon siy **STOP**. Kanpe sèk. Respekte lwa sou dwa wout yo epi kontinye lè li sekirize. Si gen yon liy blan pou kanpe oswa yon liy pou pyeton pase, ou dwe kanpe **anvan** liy lan. Si pa gen okenn liy, ou dwe kanpe pi pre kafou a ke posib pou w ka wè sikilasyon an nan tou de (2) bò yo. Pa antre nan kafou an jiskaske ou fin fè yon arè total.

Limyè Jòn ki Fiks

Yon limyè jòn ki fiks vle di sinyal trafik la ap chanje soti nan vèt pou l al nan wouj. Ou dwe kanpe si sa sekirize. Si w gentan kanpe nan yon kafou oswa sou yon liy kanpe, ou *pa* gen dwa avanse.

Limyè Jòn K ap Limen Etèn

Yon limyè jòn k ap limen etèn se yon avètisman. Avanse ak pridans, epi ret vijilan. Gade sou tou de (2) bò yo lè w ap janbe yon kafou.

Flèch Jòn K ap Limen Etèn

Yon flèch jòn k ap limen etèn pèmèt ou vire agoch oswa adwat nan direksyon flèch la lè machin k ap vini yo gen limyè vèt men gen yon espas nan trafik la. Ou dwe byen gade si gen yon espas ki ase nan trafik k ap vini an epi asire w pa gen okenn pyeton sou wout la anvan ou vire.

Limyè Vèt ki Fiks

Yon limyè vèt ki fiks vle di "pase." Men anvan sa, ou dwe bay lòt machin, bekàn, oswa pyeton ki sou wout la pase. Si w ap travèse yon kafou, asire w ou gen ase espas pou w travèse. Pa janm bloke yon kafou. Ou ka vire toutotan ou gen ase espas pou w konplete vire a epi pou w pa kreye yon danje. Si w ap vire agoch

sou yon limyè vèt, ou dwe ranje kò w bay trafik k ap vini an. Fè atansyon ak chofè ki pa obeyi ak sinyal trafik yo oswa k ap fè kous nan kafou yo.

Flèch Vèt

Yon flèch vèt vle di ou ka fè yon vire "pwoteje" nan direksyon flèch la. Lè yon flèch vèt parèt pou vire w, pyeton ak machin k ap vini yo dwe

kanpe pou limyè wouj. Chèche siy ki di wout la se sèlman pou vire nan direksyon flèch la.

Limyè Rektangilè k ap Limen Etèn

Limyè Rektangilè k ap Limen Etèn yo aktive Manyèlman pa pyeton yo lè yo peze yon bouton oswa pa yon sistèm deteksyon pyeton. Ou souvan wè yo nan kafou ki pa gen limyè sikilasyon oswa nan pasaj pou pyeton ki nan mitan blòk la. Lè yo aktive, limyè jòn yo limen etèn yon fason ki pa regilye. Ou dwe kanpe pou pyeton yo lè limyè a ap limen etèn.

Limyè Ibrid pou Pyeton

Yon Limyè Ibrid pou Pyeton (PHB) pèmèt pyeton yo travèse yon wout an sekirite. Yon PHB fonksyone sèlman lè yon pyeton aktive li. Lè tout limyè yo etèn, ou ka pase ak prekosyon. Lè limyè jòn ki anba a ap limen etèn, ou dwe ralanti. Lè limyè jòn

ki anba a ret limen, ou dwe prepare w pou w kanpe. Lè de (2) limyè wouj ki anwo yo ret limen, ou dwe kanpe pou pyeton yo. Lè de (2) limyè wouj ki anwo yo ap limen etèn, ou dwe kanpe epi kontinye ak prekosyon si w wè wout la lib.

Sinyal pou Bekàn

Sinyal pou bekàn se limyè ki fèt spesyalman pou moun k ap kondui bekàn. Yo parèt sou fòm senbòl bekàn wouj, jòn, ak vèt ki limen fiks. Lè sinyal la vèt, siklis yo ka pase nan kafou ki gen anpil sikilasyon pandan machin yo kanpe, sa ki pwoteje yo kont machin k ap vire yo.

Lè Sinyal Trafik yo pa Fonksyone

Si siyal trafik yo pa fonksyone, y ap jis klere limyè wouj oswa jòn yo. Lè sa rive, suiv règ pou limyè k ap klere yo. Si sinyal yo etèn epi yo pa fonksyone, fè atansyon epi aji kòm si gen yon pankat stop nan tout direksyon. Pase lè li an sekirite.

Sinyal pou Pyeton

Yo souvan itilize sinyal spesyal ki gen limyè nan pasaj pou pyeton yo pou di moun k ap mache yo ki lè pou yo travèse yon wout. Moun k ap mache yo dwe obeyi sinyal blan ak jòn abriko **DON'T WALK** ak **WALK** yo. Gen kèk sinyal pasaj pou pyeton ki gen yon lè k ap konte. Moun k ap mache ki deja nan pasaj la lè lè a rive zewo gen dwa pase.

Lwa pou Chofè yo

- Ou dwe bay pyeton yo priorite lè y ap antre oswa lè y ap itilize yon pasaj pyeton ki sou wout ou.
- Pa janm kite machin ou bloke yon pasaj pyeton.
- Ou dwe bay pyeton yo priorite si limyè sikilasyon an wouj oswa si li wouj ak jòn.
- Pa janm double yon machin ki kanpe oswa k ap ralanti pou yon pyeton.
- Ou dwe bay pyeton yo priorite lè w ap vire nan yon antre kay oswa yon espas pakin.

Lwa pou Pyeton

- Sèvi ak yon pasaj pou pyeton si gen youn ki disponib.
- Nan pasaj pou pyeton ki gen siyal pou pyeton, peze bouton ki sou poto a epi tann siyal pou **WALK** a. Kafou ki pa gen bouton yo bay siyal pou **WALK** otomatikman.
- Lè siyal WALK la parèt, ou ka kòmanse travèse. Lè siyal DON'T WALK la parèt, ou pa dwe kòmanse travèse; si ou gentan nan pasaj pou pyeton an, ou dwe fin travèse.
- Anvan ou travèse yon wout, kanpe sou bò wout la epi gade agoch ak adwat pou wè si gen machin. *Rete vijilan*. Fè atansyon spesyalman ak machin k ap vire sou wout w ap travèse a.

Panno Sikilasyon

Panno sikilasyon yo kontwole sikilasyon an, avèti w sou danje, ede w rive kote w prale, epi enfòme w sou sèvis ki disponib sou wout la. Fòm ak koulè panno sikilasyon yo enpòtan. Men kisa koulè panno yo vle di:

WOUJ—kanpe oswa entèdiksyon

VÈT—direksyon, montre kote ou ka ale

JÒN—avètisman jeneral

NWA/BLAN—regilasyon

BLE—sèvis pou chofè moto (egz: gaz, manje, otèl), wout evakyasyon

MAWON—sit rekreatif, istorik, oswa kote ki gen bèl peyizaj

JÒN ABRIKO—avètisman konstriksyon oswa antretyen

JÒN-VÈT FLIYORESAN—zòn lekòl, avètisman pou bekàn, pyeton, ak koub

WÒZ FLIYORESAN—panno jesyon ensidan

MOV—panno koleksyon peyaj elektwonik

Rèlemantè

Pataje
wout la

Pa vire adwat

Pa vire agoch

Pa vire
nan lari a

Kamyon entèdi

Pyeton
Entèdi

Bekàn Entèdi

Pakin
entèdi
nan lè ki
Afiche a

Ou pa gen
dwa vire
adwat le w ap
soti nan yon
limyè wouj

Tout trafik dwe
ale agoch

Ret sou bò dwat
medyàn nan oswa liy
separasyon an

Trafik la deplase
nan direksyon
flèch la sèlman yon lòt veyikil

Avètisman

Zòn
lekòl

Zòn
lekòl

Liy lan ap fizyone
apati de bò dwat
la, veye lòt trafik

Otowout divize
kòmanse

Wout ki
gen anpil
koub devan

Wout la vire adwat

Travèse
lekòl

Travèse
lekòl

Tèren pou jwe

Wout divize a
fini

Kwazman
devan

Koub adwat devan

Travèse
lekòl

Travèse
pou pyeton

Arè devan

Trafik doub
sans

Wout ki antre
sou bò dwat

Zòn ki sou
wout tè mou -
danjere

Travèse
pou pyeton

Sinyal trafik
devan

Bò dwat la
fini - Wout la
vin piti

Wout la glise
lè li mouye

Wout la fini
nan yon kafou

Ou pa gen dwa
depase liy jòn nan

Travèse pou
pyeton devan

Kafou fòm
won devan

Trafik ka pase
sou tou de (2)
bò siy lan

Sèf ap
travèse

Wout tren
devan

Maximum height

Vwa adisyonèl

Gid ak Direksyon

Siy wout otowout entè eta yo

Enfòmasyon

Gaz

Telefòn

Manje

Siy wout otowout eta Massachusetts

Lopital

Lojman

Aksè pou moun ki gen andikap

Siy pou wout bekàn

Zòn piknik

Bay State Greenway

Sèvis pou chofè moto

Kwazman ak yon wout nimewote devan

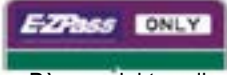
Direksyon pou destinasyon

Apèsi sou sòti otowout la, an mileyaj

Pwen enterè

Pèman elektwonik sèlman

Distans pou destinasyon, an mileyaj

Makè otowout an mileyaj

Enstalasyon pakin

Panno pou chanjman otowout

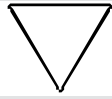

Zòn repo otowout

Chèche konn panno yo dapre aparans yo pou w ka rekonèt yo de lwen.

Arè

Pataje wout la

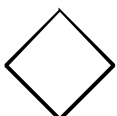
Gid/Enfòmasyon

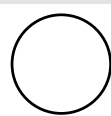
Zòn Entèdi Pou Double

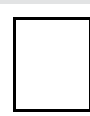
Zòn Lekòl

Avètisman

Travèse Wout Tren

Regilasyon

Otowout Entè eta

Panno Arè ak Priyorizasyon

Yon panno STOP toujou vle di "kanpe nèt" epi li aplike pou chak veyikil ki rive devan panno a. Lè w ap pwoche bò yon panno stop, ou dwe kanpe anvan nenpòt pasaj pou pyeton oswa liy arè ki pentire sou wout la. Kanpe nèt, bay pyeton oswa lòt veyikil pase, epi kontinye wout ou avèk prekosyon. Ralanti sèlman pa sifi. Si yon siy 4-WAY oswa ALL WAY ajoute sou yon siy STOP nan yon kafou, tout sikilasyon k ap rive nan kafou a dwe kanpe. Premye veyikil ki nan kafou a oswa ki nan four-way stop la gen dwa pase.

Lè w wè yon siy YIELD, ralanti epi prepare w pou w kanpe. Kite veyikil, siklis, ak pyeton pase anvan ou kontinye. Ou dwe kanpe nèt si kondisyon sikilasyon an egzije sa.

Panno Règleman

Panno reglemantè yo wouj oswa blan epi yo enfòme chofè yo sou lwa oswa règleman sikilasyon an. Gen kèk, tankou panno SPEED LIMIT, ki ka gen mo sèlman. Gen lòt, tankou panno NO U-TURN, ki itilize imaj sèlman. Gen kèk ki se yon konbinezon mo ak imaj. Panno ki itilize yon sèk wouj ak yon liy ki koupe l an dyagonal vle di gen yon bagay ki entèdi.

Pano Avètisman

Pano avètisman jòn ak vèt-jòn flouwo yo avèti w sou danje oswa chanjman nan kondisyon wout la devan w. Konfigirasyon wout la ka chanje, ou ka ap antre nan yon zòn lekòl, oswa ka gen yon sitiyasyon espesyal devan w. Ralanti epi obeye pano a.

Panno Oryantasyon

Nan kategori "pano oryantasyon" yo, gen makè wout, panno distans ak destinasyon, ak panno enfòmasyon. Panno vèt yo bay direksyon sou otowout epi gide w nan kafou otowout yo. Panno ble yo bay lis sèvis pou chofè yo, tankou gaz, manje, ak lojman. Panno mawon yo dirije w nan zòn lwazi piblik, pak eta ak nasyonal, pwen entèresan, ak sit ki gen bèl peyizaj. Nan Massachusetts, wout eta ki gen nimewo yo afiche sou panno blan, rektangilè ki gen lèt ak bòdi nwa a. Panno pou otowout entè eta yo se boukliye ble, wouj, ak blan.

Kwazman Wout Tren

An jeneral, gen yon siy won avètisman anvan yon kwazman wout tren. Lè w wè siy sa a, ralanti epi prepare w pou w kanpe. Si w wè oswa w tande yon tren k ap vini, pa akselere epi eseye pase anvan tren an nan kwazman an.

Pwen kote ray tren yo travèse yon wout make ak yon siy kwa blan. Si gen plis pase yon sèl ray k ap travèse yon wout, yo afiche kantite ray yo anba siy kwa a.

Yon pasaj tren ka genyen tou limyè wouj k ap limen etèn, yon

klòch, ak yon baryè a bann wouj e blan ki desann sou wout la lè gen yon tren k ap pase. Si limyè yo kòmanse klere, ou dwe kanpe omwen 15 pye anvan poto limyè a oswa baryè a. Ou dwe rete kanpe jiskaske baryè a leve epi limyè yo sispann limen. Si w pa kanpe, se yon vyolasyon ki gen yon gwo amann. Menm si ou pa wè yon tren k ap vini, *pa janm* pase bò kote yon baryè ki desann oswa inyore limyè k ap klere yo.

Wout Konstriksyon/Antretyen (Zòn Travay)

Nenpòt wout nan Massachusetts ka anba konstriksyon oswa bezwen antretyen nenpòt ki lè. Seksyon wout sa yo make epi pwoteje pa siy avètisman ak aparèy pou kontwole sikilasyon an. Yo ede gide w an sekirite atravè yon zòn travay epi pase bò kote nenpòt danje. Gen plizyè règ oswa pratik ou ta dwe konnen pou pwoteje tèt ou ak travayè wout yo.

Lè w ap pwoche yon zòn travay, diminye vitès ou. Fè atansyon ak sikilasyon ki bò kote w la ak nenpòt obstak oswa danje ou ka wè sou wout la oswa toupre l. Si gen yon polisye oswa yon sinyalè sivil ki la, suiv epi obeyi enstriksyon yo. Ou dwe toujou obeyi enstriksyon yon ofisye trafik, menm lè yo anile siy, sinyal, oswa makèsou wout la. PA kite sa k ap pase anndan yon zòn travay distrè w.

Kòmansman yon zòn travay endike ak yon siy avètisman oswa yon panno mesaj elektwonik. Siy sa a an jeneral fè referans ak travay sou wout/travay sèvis piblik k ap kòmanse nan yon distans ki pi devan sou wout la.

Yo konn itilize Sinyalè sivil tipikman sou wout ki gen vitès ki ba ak ti kantite trafik pou kontwole sikilasyon nan zòn travay la epi pou ede lòt itilizatè wout yo navige nan zòn nan.

Panno Avètisman pou Ajan Sikilasyon (500 pye)

Ajan sikilasyon nan zòn travay

Panno avètisman ki devan yo enfòme w sou kote travay la ye ak fason ou dwe deplase nan zòn travay la. Li epi swiv mesaj ki sou panno sa yo.

Panno sa a montre
ki vwa ki fèmen

Panno sa a vle di vwa dwat la
fèmen epi trafik la dwe deplase sou
bò goch la

Panno sa a vle di vwa yo
ap deplase sou bò dwat

Gen kèk aparèy (tankou barik, kòn, ak makè an fòm tib) yo itilize pou dirije sikilasyon an andeyò de zòn travay yo kote bò wout la oswa liy sikilasyon an fèmen. An jeneral, yo ranje yo sou yon fòm an ang pou deplase sikilasyon an depi nan kòmansman yon liy sikilasyon rive sou bò goch oswa dwat la. Ou dwe antre nan lòt chimen ki toupre a avèk prekosyon lè w wè aparèy sa yo sou wout la. Lè yon chimen fèmen pou sikilasyon, yo souvan itilize yon baryè pou bloke aksè nan zòn sa a.

Barik

Kòn

Makè tibilè

Barikad

Nan kèk ka, travay wout mande pou yo fèmen tout chimen yo nèt nan yon direksyon, oswa pou yo fèmen tout wout la nèt. Nan ka sa yo, yo mete panno detou. Yo bay direksyon pou w pa pase nan zòn travay la epi pou w retounen sou bon wout la.

Panno detou yo itilize sou wout detou a

Panno detou yo itilize nan
kòmansman wout detou a

Sou wout ki gen plizyè chimen, yo itilize panno flèch pòtab pou fè konnen ke bò wout la oswa chimen an fèmen epi ki chimen ki ouvè pou sikile. Yo plase aparèy sa yo anvan zòn travay la, nan chimen ki fèmen an, pou fè w konnen pou w antre machin ou an lè sa an sekirite.

Vwa dwat la fèmen - janbe
sou vwa goch la

Vwa nan mitan an fèmen - janbe sou vwa
dwat oswa goch la

Gen anpil lòt kalite aparèy kontwòl sikilasyon ou ka rankontre. Fè atansyon, pran prekasyon, rete vijilan, epi sèvi ak bon sans lè w ap kondui nan zòn travay yo. Gen gason ak fanm k ap travay pou amelyore wout yo pou piblik la itilize epi siy ak aparèy sa yo ki nan zòn travay la la pou gide chofè yo epi pwoteje travayè sa yo.

Lè w ap pwoche bò yon zòn travay, **PREMYE** bagay ou dwe fè se **RALANTI** epi chèche konnen kijan pou w travèse zòn nan an sekirite.

Divizyon Otowout la gen yon sèvis telefòn 511. Ou ka itilize l pou w jwenn enfòmasyon ajou sou sikilasyon an, kondisyon meteyo, ak pwojè konstriksyon yo. Ou ka rapòte pwoblèm sou wout la tou. Sèvis la disponib 24/7.

Rele 511 sou telefòn ou oswa 617-986-5511 (Metro-Boston), 508-499-5511 (Central Mass), oswa 413-754-5511 (Western Mass) sou yon liy fiks.

Pou plis enfòmasyon, vizite [Mass.Gov/Traffic-Information](https://www.mass.gov/Traffic-Information)

Makè sou Wout la

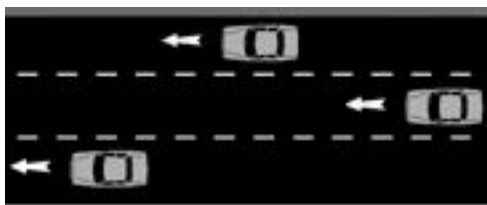
Yo souvan pentire liy, senbòl, ak mo sou wout la pou ede gide chofè yo epi kontwole sikilasyon an. Ou dwe konnen sa diferan liy ak koulè yo vle di epi obeyi yo.

Yo itilize liy blan ak jòn sou bò wout la ak ant bann yo pou kenbe veyikil yo sou liy. Liy yo ka solid oswa koupe (ti liy long), yo ka senp oswa doub. Yon liy blan solid oswa yon liy jòn solid ki tounen yon liy ti pwen (ti liy kout) se yon kontinyasyon liy lan nan yon kafou oswa yon chanjman otowout.

Sof si w ap vire, sòti nan yon otowout, oswa chanje liy, toujou rete ant liy yo.

Liy Blan Wout yo

Liy blan yo separe liy sikilasyon k ap kouri **nan menm** direksyon an. Yon sèl liy blan ka make bò dwat wout la tou.

Liy blan koupe yo separe chimen an nan menm direksyon an.

Liy Blan Koupe

Liy blan ki koupe yo separe liy sikilasyon k ap vwayaje nan menm direksyon an. Lè w fin bay sinyal epi li sekirize pou w fè sa, ou ka travèse liy sa a lè w ap chanje liy.

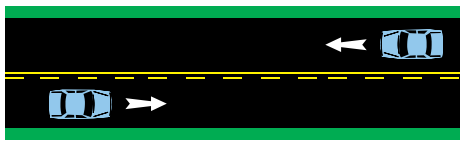
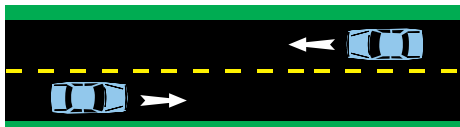
Liy Blan Solid

Yon liy blan solid make bò dwat wout la oswa separe liy sikilasyon k ap deplase nan menm direksyon an, sa gen ladan liy bekàn yo. Ou ka pase nan menm direksyon an sou tou de (2) bò liy sa a (eksepte bò wout la), men ou pa ta dwe travèse l sof si ou bezwen evite yon danje.

De (2) Liy Blan Solid

De (2) liy blan solid separe de (2) chimen sikilasyon k ap deplase nan menm direksyon an. Li pa otorize pou w travèse de (2) liy blan solid.

Liy Jòn Wout yo

Pa travèse yon liy jòn double sof si w ap vire agoch.

Liy jòn wout yo separe wout sikilasyon k ap deplase nan direksyon **opoze** a. Yon sèl liy jòn ka make tou sou bò goch wout la sou otowout ki divize yo ak lari a sans inik yo.

Liy Jòn Koupe

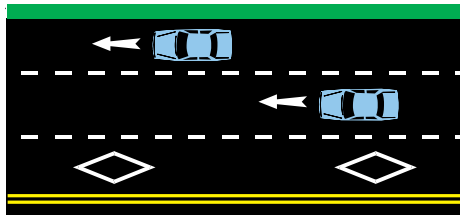
Yon liy jòn koupe separe de (2) liy sikilasyon ki kouri nan direksyon opoze. Rete sou bò dwat liy lan, sof si w ap double yon veyikil ki devan w. Lè w ap double, ou ka travèse liy sa a pou yon ti tan lè sa an sekirite pou w fè sa.

De (2) Liy Jòn: Youn Solid, Youn Koupe

Yon liy jòn solid ak yon liy jòn koupe separe liy sikilasyon ki ale nan direksyon opoze yo. Si liy jòn **solid** la pi pre ou, ou **pa** ka travèse liy yo. Si liy kase a pi pre ou, ou ka travèse liy la **sèlman** pou w double yon lòt veyikil lè li sekirize pou w fè sa.

De (2) Liy Jòn: Tou de (2) Solid

De (2) liy jòn solid entèdi veyikil travèse yo pou double yon lòt veyikil. Ou pa ka travèse liy sa yo sof si w ap vire agoch lè li sekirize pou w fè sa.

Nan desen twa vwa ki anwo a, vwa ki pi agoch la rezève pou veyikil ki gen anpil moun (HOVs), tankou sa yo itilize pou vwayaj pataje, oswa pou bis yo.

Mo ak Senbòl

Yo ka pentire mo oswa senbòl sou wout la pou ede gide, avèti, oswa reglemante chofè yo. Yo souvan itilize mo oswa senbòl sa yo ansanm ak panno sikilasyon, sinyal, ak lòt makè sou wout la. Flèch blan yo montre direksyon oswa restriksyon pou chimen yo.

Yon senbòl dyaman blan vle di gen yon restriksyon spesyal pou yon chimen, tankou "sèlman pou veyikil ki gen anpil pasaje (HOV)" oswa "sèlman pou bis."

Makaj Wout Pataje yo (Sharrows)

Makaj Wout Pataje yo (yo rele tou Sharrows) ede siklis yo pozisyonè tèt yo yon bon kote ak nan bon direksyon an lè yo ap pataje wout la ak veyikil motorize yo. Lè yo suiv makaj sa yo, siklis yo ka evite frape nan pòt yon veyikil ki stasyonè oswa kwense bò kot yon veyikil nan yon wout ki piti. Lè w wè yon Makaj Wout Pataje, ou dwe veye prezans siklis yo epi asire w ke ou kite ase espas pou yo lè w ap double yo. Makaj Wout Pataje yo pa menm ak senbòl yo itilize pou make liy bekàn yo.

Liy Bekàn yo

Liy bekàn yo se yon pati nan wout la ki fèt pou siklis yo itilize epi an jeneral yo make yo ak yon liy blan solid, ki ankonpaye ak makè wout la ak siy. Yo gen senk (5) pye lajè. Machin yo gen dwa sèlman pase sou liy sa yo lè y ap antre oswa soti sou wout la. Anvan ou travèse yon liy bekàn, ou dwe gade byen si pa gen siklis, epi ou dwe travèse ak prekosyon.

Liy Bekàn Fòse

Liy bekàn fòse yo vin pi kouran nan lari ki twò piti pou liy bekàn konplè yo, men ki toujou gen anpil siklis k ap pase sou yo. Yo gen liy koupe sou youn oswa tou de (2) bò yo pou endike ke veyikil motorize yo ka itilize espas sa a lè sa nesesè, men yo dwe toujou priorize siklis yo.

Asfalt Vèt

Yo itilize asfalt vèt nan zòn kote ka gen konfli pou pataje wout la ant veyikil motorize ak bekàn yo. Ou dwe fè anpil atansyon epi gade byen si pa gen siklis anvan w travèse asfalt vèt la. Lè limyè wouj, ou pa dwe kanpe sou asfalt vèt la. Gade seksyon *Lwa pou Siklis ak Chofè yo lè gen Siklis* nan chapit sa a pou plis enfòmasyon sou wout vèt la.

Liy Bis yo

Yo itilize asfalt wouj pou liy sikilasyon oswa stasyon arè ke sistèm transpò piblik yo konn itilize. Sa gen ladan l bis, tram, tòlè, tren lejè, ak flòt transpò rapid.

Liy Arè, Liy Prioritè, ak Pasaj Pyeton yo

Yon kafou oswa yon pasaj pou pyeton ki gen yon siy stop oswa yon limyè sikilasyon ka gen yon liy blan solid **STOP** ki pentire sou li. Yon kafou ki gen yon siy priorite ka gen yon liy **YIELD** ki pentire sou li. Yon liy **YIELD** sanble ak yon seri triyang ki pentire youn kot lòt.

Yon pasaj pou pyeton se de (2) liy blan, oswa lòt mak oswa materyèl ki distenge sou wout la, ki pentire atravè yon wout pou gide pyeton yo soti

sou yon bò wout la pou ale sou lòt la. Yon pasaj pou pyeton ki pentire avèk liy tou avèti chofè yo ke pyeton ka ap travèse wout la. Pasaj pou pyeton yo ka gen liy dyagonal oswa vètikal ki pentire ant de (2) liy prensipal yo. Souvan, pasaj pou pyeton yo twouve yo nan kafou, men yo ka jwenn yo tou nan lòt zòn, tankou stasyon bis, lekòl, pasaj sou santye, zòn komèsyal, ak zòn ki gen anpil pyeton.

Ou dwe kanpe dèyè liy stop yo, liy priorite yo, ak liy pasaj pyeton yo si yon siy stop/priorite, yon limyè sikilasyon, oswa yon pyeton nan pasaj la mande sa.

Liy Arè

Pasaj pyeton

Liy priorite

Zòn Kanalizasyon

Yon zòn kanalizasyon se yon zòn santral sikilasyon oswa yon mak sou wout la ki gide sikilasyon an sou kèk chimen epi ki anpeche sikilasyon sou lòt zòn nan wout la. Ou pa ka kondui oswa pakin yon veyikil sou okenn zòn kanalizasyon, sof si yon polisye ba ou lòd pou w fè sa.

Gad Woutye

Nan dènye ane sa yo, plizyè gad woutye nan Massachusetts mouri oswa blese pandan y ap travay lè veyikil frape yo. Antan ke chofè, ou dwe gade siy avètisman ki endike gad woutye ak timoun ki nan wout la epi prepare w pou w kanpe. Gad woutye yo konte sou chofè yo pou yo rete vijilan epi obeye siyal yo. Fè atansyon lè w wè bagay sa yo:

- Pasaj pou pyeton/ Panno pasaj pou pyeton - Sa yo se pasaj pou pyeton blan ki pentire sou wout la, oswa panno pasaj pou pyeton ki plase nan mitan wout la oswa sou kote wout la.
- Vès Reflektif - Gad woutye yo mete rad ki gen koulè vivan e ki reflektif anpil pou yo ka byen parèt.
- Panno Stop - Sa yo se panno stop ou ka kenbe nan men ke gad woutye yo leve pandan y ap antre nan lari a pou avèti chofè yo ke gen timoun k ap travèse.

Vwa, Kafou, ak Viraj

Seksyon sa a eksplike règ konduit ki aplike pou nenpòt wout oswa kafou. Anplis de vwa sikilasyon nòmal yo, genyen...

- Vwa spesyal pou vire
- Vwa ki fèt pou bis, machin pataje, ak bekàn
- Vwa pou veyikil anpàn sou bò dwat otowout ak wout ekspres yo

Sinyalman

Lè w ap kondui sou yon wout, yo atann ou pou w kondui dwat devan, sof si w montre otreman. Se poutèt sa ou dwe itilize sinyal chak fwa ou kanpe oswa fè *nenpòt* mouvman nan sikilasyon an. Sinyal ou yo avèti pyeton ak chofè sou sa w ap fè epi yo ba yo tan pou yo reyaji.

Kèlkeswa kalite veyikil w ap kondui a, ou dwe itilize sinyal. Si sinyal elektwonik sou veyikil ou a pa mache, ou dwe itilize twa sinyal men ki montre yo. Fòk ou fè sinyal yo nan fenèt bò chofè a. Ou dwe konnen siyal sa yo pou w pase egzamen wout la.

Ou dwe bay siy nan kèk sitiyasyon:

- Lè w ap chanje liy
- Lè w ap vire nan yon kafou oswa nan yon antre kay
- Lè w ap soti sou bò twotwa a
- Lè w ap kanpe sou bò wout la
- Lè w ap antre oswa soti nan yon otowout

Lè w fin fè mouvman w lan, ou dwe etèn sinyal la. Chak fwa ou vle vire, antre nan yon lòt liy, patisipe nan sikilasyon an lè w te kanpe, oswa chanje liy, ou dwe...

1. Tcheke nan retwovizè w yo pou w wè si gen sikilasyon dèyè w epi tcheke pwen avèg ou sou bò kote w ap deplase oswa vire a.
2. Bay sinyal entansyon w pou w deplase.
3. Fè mouvman w lan.

Viraj agoch

Viraj adwat

Ralanti oswa arè

Moun ki sou bekàn yo ka itilize kèlkeswa bra pou bay sinyal.

Itilizasyon Vwa yo

Toujou itilize vwa sikilasyon yo jan makè wout la ak panno yo defini yo. Anpil kafou genyen vwa spesyal ki make pou vire. Suiv règ wout yo, itilize vwa ki kòrèk yo pou vire ak pou kondui dwat devan.

Sou wout ki gen de (2) vwa oswa plis nan direksyon w ap vwayaje a, itilize vwa dwat la pou kondui sof si...

- W ap double yon lòt veyikil.
- W ap vire agoch.
- Vwa dwat la bloke.

Men kèk lòt règ jeneral pou w byen itilize vwa yo:

- Pa janm chanje liy nan mitan yon kafou. Sa ilegal epi li danjere.
- Antan ke yon règ jeneral, *pa* itilize vwa sekou sou otowout la pou w kondui oswa pou w double. Epoutan, sou kèk otowout, ou ka itilize vwa sekou a pou w kondui nan kèk lè.
- Si w rive nan yon koub nan wout la epi w pa ka wè devan, rete sou bò dwat la epi ralanti.

Itilizasyon vwa sekou yo antan ke vwa pou kondui limite anpil, epi lè yo ka itilize yo afiche klèman.

Règleman spesyal pou moto:

- Pa kondui sou liy asfalt yo, ant vwa sikilasyon yo.
- Pa kondui ak plis ke de (2) moun sou menm liy lan (kotakot).
- Sof si moto ou a ka kouri an sekirite nan vitès minimòm yo bay la, pa vwayaje sou otowout oswa sou wout eksprès.

Vwa ki gen Restriksyon

Ou pa dwe kondui nan vwa ki gen panno restriksyon yo, sof lè w ap prepare pou w vire. Chèche siy tankou sa ki sou bò dwat la.

Kondui sou Otowout

Yon otowout divize gen wout separe pou sikilasyon nan direksyon opoze yo. Souvan, gen plizyè vwa sou chak bò. Limit vitès sou otowout yo an jeneral ant 45 a 65 milyaj pa è (mph).

Gen kèk otowout ki travèse lòt wout epi se sinyal trafik ki kontwole yo. Gen lòt ki se "aksè kontwole," sa vle di yo pa gen sinyal oswa kafou. Ou antre epi soti nan otowout sa yo atravè ranp. Yo rele otowout sa yo "wout eksprès" oswa "otowout san peyaj," epi ou antre oswa soti nan yo atravè "echanjè" yo. Nan Massachusetts, Wout Entè eta 90 ak 495 ak Otowout Eta 128 yo se egzanp wout eksprès.

Kondui sou otowout ka fè nenpòt nouvo chofè strese. Men kèk konsèy itil pou w kondui sou otowout:

Antre ak Sòti nan Otowout la

- Asire w ke ou nan bon vwa a davans pou w ka antre oswa sòti nan otowout la san danje.

- Bay chofè ki deja sou otowout la priyorite.
- Lè w ap antre nan yon otowout, ogmante vitès ou pou w ka al nan menm vitès ak machin ki deja sou wout la.
- **Si w rate sòti w la, pa kanpe. Pa janm fè bak sou otowout la.** Sòti nan otowout la nan **pwochen** sòti a epi chèche siy ki montre w kijan pou w reantre nan wout la nan lòt direksyon an.
- Asire w ke ou sinyale sòti w la omwen 500 pye anvan w rive sou ranp sòti a.
- Nan lè trafik la chaje yo, sòti yo ka gen gwo blokis. Fè atansyon spesyalman ak trafik ki ralanti oswa ki kanpe toupre ranp yo.
- Lè w ap kite otowout la epi w ap kondui sou ranp sòti a, ralanti pou w respektè limit vitès ki afiche pou ranp sòti a.

Kondui sou Otowout

- Asire w ke machin ou an anfòm epi li kapab kondui nan vitès otowout la.
- Rete sou bò dwat epi sèlman itilize vwa goch la pou w double. Sou yon otowout ki gen twa vwa oswa plis nan direksyon w lan, itilize vwa ki pi adwat la pou w kondui pi dousman, liy nan mitan an pou w kondui pi vit, epi liy ki pi agoch la pou w double.
- Kondui nan mitan vwa ou an, rete ant de (2) liy yo.
- Sèvi ak retwovizè w la, tcheke pwen mò w yo, epi sèvi ak sinyal ou yo lè w ap chanje liy. Sonje twa (3) etap sa yo: **(1) gade, (2) sinyale, (3) double.**
- Pa kondui nan pwen mò yon lòt chofè. Si w nan pwen mò yon lòt chofè, soti nan pwen mò a san danje osi vit ke ou kapab.
- Li fasil pou yon machin oswa yon moto kache nan pwen mò yon gwo veyikil. **Pa** kole dèyè yon kamyon oswa yon bis. Lè w ap kondui toupre yon gwo veyikil, fè atansyon ak pwen mò ki sou bò dwat, bò goch, devan ak dèyè yo. Pa antre nan espas ki toupre yon gwo veyikil la menm.
- Fè atansyon ak veyikil k ap antre sou otowout la ak nenpòt veyikil oswa pyeton ki sou vwa sekou a.
- Pa fè zig-zag nan trafik la.
- Fè atansyon ak siy konstriksyon wout yo, ekip travay, ak siy ki mande pou w diminye vitès oswa chanje liy yo.
- Evite "ipnoz otowout yo." Si w ap kondui depi lontan epi w santi w fatige, ou ta dwe soti nan otowout la nan pwochen sòti a, espas repo a, oswa zòn sèvis la.

Desen ki akonpaye a montre "pwen mò" yo ozalantou veyikil ou a, kote ou pa ka wè ak retwovizè veyikil ou a.

Fè plis atansyon lè w ap soti nan yon otowout ki itilize vwa sekou yo kòm vwa sikilasyon. Gade sou bò dwat ou epi tcheke pwen mò sou bò dwat la anvan w soti.

- Si w gen entansyon kondui al lwen, kanpe epi detire kò w chak de (2) zèdtan oswa chak 100 milyaj.
- Si machin ou an pran pàn, mete l nan vwa sekou a oswa sou bò wout la, epi mete l pi lwen wout la otan ou kapab. Rete nan machin ou. Pa kanpe toupre wout la oswa nan vwa sekou a. Anpil moun mouri pandan yo kanpe toupre oswa pandan y ap travay sou yon machin.

Divizyon Otowout la gen yon sèvis telefòn 511. Ou ka itilize li pou jwenn enfòmasyon ajou sou kondisyon trafik, meteyo ak pwojè konstriksyon yo. Ou ka rapòte pwoblèm sou wout la tou. Sèvis la disponib 24 sou 24, 7 jou sou 7.

Rele 511 sou telefòn ou oswa 617-986-5511 (Metro-Boston), 508-499-5511 (Central Mass), oswa 413-754-5511 (Western Mass) sou yon liy fiks.

Pou plis enfòmasyon, vizite [Mass.Gov/Traffic-Information](https://www.mass.gov/Traffic-Information)

Kafou

Kafou se kote de (2) wout oswa plis rankontre. Souvan, se sinyal, pankat, ak/oswa makè wout la ki kontwole sikilasyon nan kafou yo. De (2) pwochen seksyon nan chapit sa a, *Règleman sou viraj ak Dwa de Pasaj*, dekri règ ak pwosedi ou dwe suiv nan kafou yo.

Gen kèk wout ki gen plizyè vwa pou vire. Lè w sou wout sa yo, ou dwe suiv siy wout oswa makè ki aplikab yo.

Kafou yo enpòtan anpil pou sikilasyon ak sekirite trafik la. **Li ilegal pou bloke yon kafou ak machin ou.** Lè w ap kondui nan yon kafou, ou dwe obeyi tout siy oswa sinyal trafik yo. **Ou ka antre nan yon kafou oswa travèse yon pasaj pou pyeton sèlman si gen ase espas pou w pase an sekirite. Bloke chimen lòt veyikil oswa pyeton nan yon kafou oswa nan yon pasaj pou pyeton se yon bagay ki danjere. Sa lakoz blokis epi li vyole lwa sikilasyon an.**

Lè w ap kondui nan yon kafou, fè spesyalman atansyon ak siklis yo. Bayo ase espas epi toujou tcheke de (2) fwa si gen siklis k ap pwoche anvan w pase. Si w ap vire, ou dwe kite siklis k ap pase dwat nan kafou a pase. Pa janm kwaze devan yon siklis.

Viraj

Anpil aksidan veyikil motorize rive akòz de move viraj. Suiv etap sa yo pou w vire an sekirite.

1. Planifye viraj la. Pa vire sanzatann.
2. Pase sinyal la omwen 100 pye anvan w vire. Sou yon otowout, pase sinyal la omwen 500 pye anvan yon viraj. Li pi bon pou w pase sinyal la anvan w frennen, konsa lòt chofè yo ap konnen entansyon w.
3. Diminye vitès ou.
4. Tcheke miwa ou yo pou w wè si gen trafik dèyè w epi tcheke pwen mò ki sou bò w ap vire a.
5. Bay dwa de pasaj lè sa apwopriye (gade seksyon Règleman sou *Dwa de Pasaj*).
6. Fè viraj la avèk prekosyon, epi asire w ke ou antre nan bon liy lan.

Desen wout ki anba yo montre kijan pou w fè viraj kòrèkteman. Li enpòtan anpil pou w vire soti nan bon vwa a pou w antre nan bon vwa a. Gade liy jòn oswa blan sou wout la ki make wout w ap antre a. Si w bezwen chanje vwa, fè sa *aprè* w fin vire.

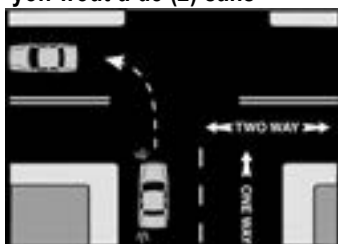
Viraj adwat

Viraj agoch soti nan yon wout a de (2) sans pou w antre nan yon wout a de (2) sans

Viraj agoch soti nan yon wout a de (2) sans pou w antre nan yon wout a sans inik.

Viraj agoch soti nan yon wout a sans inik pou w antre nan yon wout a de (2) sans

Men kèk règ:

- Vire apati de liy ki pi pre liy ou vle antre a. Pou w vire adwat, vire apati de liy ki pi adwat la. Pou w vire agoch, vire apati de liy ki pi pre liy santral la.
- Pa kite machin ou an soti nan liy lan lè w ap vire oswa fè yon gwo koube nan kafou a. Kenbe machin ou nan mitan liy w ap kite a ak liy w ap antre a.
- Depi ou kòmanse vire nan yon kafou, ou dwe fin vire. Pa kanpe pandan w ap vire a pou w chanje direksyon. Si w deside pa fè vire a, tou senpleman kondui rive nan pwochen kafou a epi kase tèt tounen.

Vire nan Limyè Wouj

Ou dwe kanpe nèt devan yon limyè wouj. Aprè sa, ou ka vire *adwat* sof si gen yon pankat ki make **PA VIRE NAN LIMYÈ WOJ**. Ou dwe bay pyeton ak lòt machin dwa de pasaj anvan. Ou ka vire *agoch* nan yon limyè wouj *sèlman* si w ap soti nan yon lari a sans inik pou w antre nan yon lòt lari a sans inik. Menm règ ki aplike pou vire adwat yo aplike pou vire agoch yo tou.

Kase Tèt Tounen

Kase tèt tounen se yon viraj agoch ki mete w nan direksyon opoze a. Ou ka kase tèt ou tounen si wout la lib epi li sekirize pou w fè sa. Ou pa ka kase tèt ou tounen si gen yon pankat NO U-TURN sou wout la.

- Ou ka kase tèt tounen sèlman nan liy ki pi pre liy santral la.
- Asire w ke ou gen ase espas pou w kase tèt tounen an. Pa kreye yon danje pou machin k ap vini yo.
- Pa kase tèt tounen sou tèt yon ti mòn, toupre yon koube, oswa nenpòt kote ou menm oswa lòt chofè yo pa byen wè rive 500 pye.

Vire Agoch apati de Liy Santral yo

Sou kèk wout a de (2) sans, yon liy santral ka konsidere kòm yon liy pou vire agoch pou machin

k ap soti nan tou de (2) direksyon yo. Ou pa gen dwa kondui nan yon liy santral ki fèt pou vire.

Vire nan Twa (3) Pwen

Lè pa gen ase espas pou w kase tèt tounen, ou ka fè yon vire nan twa (3) pwen. Sa ap mete w nan direksyon opoze a. Ou dwe sèlman fè vire sa a lè tout kondisyon sa yo ranpli:

- Lari a kwense
- Ou gen bon vizibilite
- Pa gen antre pwopriyete piblik pou w vire anndan l
- Pa gen anpil trafik
- Viraj la legal
- Pa gen okenn lòt opsyon

Men etap pou w fè yon vire nan twa (3) pwen.

1. Raze w pi pre bò dwat wout la ke posib. Bay sinyal pou w vire agoch. Tcheke si gen trafik ak pyeton nan tou lè de (2) direksyon yo (sa gen ladan pwen mò ou a). Tann jiskaske w gen yon espas 20 a 30 segond pou w fè viraj la.
2. Bouje dousman epi vire volan an rapid sou bò goch la. Sa ap mete veyikil la an pèpandikilè parapò ak lari a, apeprè de (2) pye ak bò twotwa a. Kanpe nèt.
3. Vire volan an nèt sou bò dwat la. Tcheke si gen trafik nan de (2) direksyon yo (pwen mò ou a enkli). Mete w sou reverse epi kòmanse rale bak, pandan w ap gade bò dwat ou.
4. Fè bak rive jiska twotwa ki anfas la, epi kanpe anvan w rive sou li.
5. Tcheke ankò si gen trafik nan tou de (2) direksyon yo (pwen mò ou a enkli). Pase sinyal goch. Mete w sou drive (oswa pou machin Manyèl, premye vitès) epi akselere pou w rive nan vitès ki apwopriye a.

Fè Bak

Sèvi ak etap sa yo lè w ap fè bak:

1. Raze w pi pre bò dwat la ke posib.
2. Tcheke si gen trafik nan de (2) direksyon yo (pwen avèg ou a enkli).
3. Mete w sou reverse epi kòmanse rale bak, pandan w ap gade sou bò dwat ou. Kenbe yon vitès ki sekirize e stab pandan w nan liy ou an.

Règleman sou Dwa de Pasaj

"Règleman sou dwa de pasaj" yo ede chofè yo jere sityasyon sikilasyon ke siy oswa sinyal pa kontwole. Règleman sa yo baze sou sekirite ak koutwazi. Yo pa ba ou okenn "dwa." Sonje, dwa de pasaj se yon bagay ou bay, se pa yon bagay ou pran. Menm si yon lòt chofè pa suiv règleman sa yo, pa fè menm jan avè l.

Seksyon sa a dekri anpil règ sou dwa de pasaj. Gen lòt règ, tankou bay veyikil ijans yo dwa de pasaj, ke n ap abòde pi devan nan chapit sa a.

Pyeton

Ou dwe toujou bay pyeton yo dwa de pasaj lè yo sou wout la.

Note règ sa yo tou konsènan pyeton yo:

- Si w kanpe nan yon limyè ki vin vèt, ou dwe bay moun ki te deja nan pasaj pou pyeton yo dwa de pasaj.

- Lè w ap vire, veye pyeton yo. Pyeton yo gen dwa de pasaj si yo sou twotwa a oswa y ap pase devan yon antre machin oswa yon ti lari.
- Toujou bay moun ki gen pwoblèm nan je (avèg) ki ap travèse yon lari dwa de pasaj. Ou dwe rete kanpe jiskaske moun nan fin travèse an sekirite. Pa klaksonnen oswa fè moun nan siy pou l pase. Pa janm double yon lòt veyikil ki kanpe. Moun ki avèg k ap mache ka itilize yon baton blan oswa yon chen gid. Lwa sou Baton Blan an di ke yon chofè dwe kanpe nèt lè yon moun ki avèg ap travèse yon lari.
- Sou yon wout ki gen plizyè vwa, pa janm double yon lòt veyikil ki kanpe bò yon pasaj pou pyeton san w pa tcheke si gen pyeton anvan.

Kafou ki pa gen Siy oswa Sinyal pou Kontwòl yo

Ralanti nan yon kafou ki pa san kontwòl. Gade agoch ak adwat pou w wè si gen trafik k ap vini epi kontinye si wout la lib. Epoutan:

- Ou dwe bay dwa de pasaj a nenpòt veyikil ki antre nan kafou a soti sou bò dwat oswa k ap vini adwat ou.
- Veye trafik k ap vini sou bò goch la. Menm si se ou ki gen dwa de pasaj legal la, asire w ke lòt chofè a ba w pase anvan ou kontinye.

Ou dwe bay dwa de pasaj nan wout prensipal.

Kafou kat (4) Chimen

Nan yon kafou ki gen yon siy stop nan tout direksyon yo, ou dwe bay dwa de pasaj la ak...

- Yon lòt veyikil ki **gentan** kanpe nèt
- Yon veyikil ki **adwat** ou ki kanpe **an menm tan** avè w

Kafou kat (4) chimen yo ka kreye konfizyon. Eseye fè kontak vizyèl ak chofè lòt veyikil yo pou w ka konprann entansyon yo epi evite aksidan.

Nan yon kafou kat (4) chimen, machin yo dwe pase nan lòd yo te kanpe a. Sa k te kanpe an premye a se li k pase an premye. Si w pa sonje, bay chofè ki sou bò dwat ou a priorite.

Vire Agoch

Lè w ap fè *nenpòt* viraj agòch, ou dwe bay dwa de pasaj la ak nenpòt...

- Veyikil k ap vini anfas ou
- Veyikil ki deja nan kafou a
- Pyeton oswa siklis k ap travèse chimen ou vle pran an

Wout Prive, Antre Prive, ak Wout ki pa Asfalte

Lè w ap soti nan yon wout prive, yon antre prive, oswa yon wout ki pa asfalte pou w antre sou yon wout asfalte, ou dwe kanpe. Aprè sa, ou dwe bay pyeton, siklis, oswa veyikil ki sou wout ou ap antre a dwa de pasaj.

Wout Prensipal

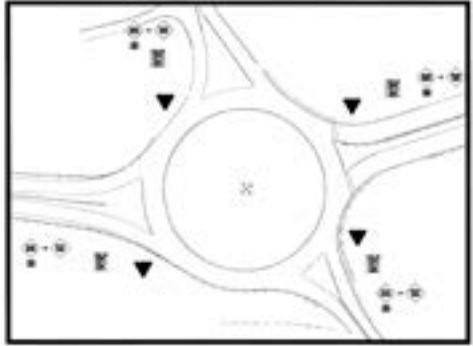
Lè w sou yon wout prensipal, ou dwe bay dwa de pasaj ak trafik ki sou wout prensipal la anvan ou vire.

Kafou Wout ki gen Youn (1) oswa De (2) Vwa yo ak Wout ki gen Plizyè Vwa yo

Si w sou yon wout ki gen youn (1) oswa de (2) vwa epi w rive nan yon kafou ki gen yon otowout divize oswa yon wout ki gen twa (3) vwa oswa plis, ou dwe bay dwa de pasaj.

Kafou Won yo

Kafou won yo pi kouran nan Massachusetts pase nan lòt zòn nan peyi a. Yon kafou won se yon kafou kote plizyè wout rankontre soti nan plizyè direksyon. Li pèmèt ou kontinye wout ou san ou pa oblije kanpe devan yon siy STOP oswa yon limyè sikilasyon. Gen siy yeild nan antre yon kafou won. Gen yon baryè fizik (Zile Santral la) nan mitan ki fòse sikilasyon an pase toutotou li. Gwo kafou won yo fèt pou jere sikilasyon k ap kouri jiska 40 milyaj pa è yo.

Trafik nan yon kafou won depase nan sans kontrè egui yon revèy.

Règleman Sikilasyon nan yon Kafou Won

Sikilasyon an fèt nan sans kontrè egui yon revèy nan yon kafou won. Toujou bay machin ki deja nan kafou won yo (sof si siy yo oswa polisye yo di ou fè l yon lòt jan) ak pyeton yo dwa de pasaj. Sèvi ak sinyal ou yo menm jan ak nan nenpòt lòt kafou. Pase nan kafou won an epi, lè w pare pou w soti, sèvi ak sinyal dwat ou a.

Chwazi yon Vwa

Si kafou won an gen yon sèl vwa, ou dwe itilize vwa dwat wout ou soti a pou w antre. Ou dwe soti sou vwa dwat wout ou gen entansyon pran an.

Si kafou won an gen plizyè vwa, gade siy ki la pou ede w chwazi vwa ki kòrèk la. Si pa gen siy, ou ta dwe fè sa ki annapre yo:

- Si w ap fè yon ka (1/4) viraj, oswa ou prale tou dwat (2/4) nan kafou a, antre nan kafou won an apati de vwa dwat la. Rete nan vwa sa a, epi soti sou vwa dwat la.
- Si w ap fè twa ka (3/4) viraj, oswa w ap vire nan tout kafou a (4/4), antre nan kafou won an apati de vwa goch la. Pase nan vwa ki nan mitan an oswa vwa ki pi anndan an. Soti sou liy dwat la. Si w te soti sou yon wout ki gen yon sèl vwa, ou dwe rete nan vwa dwat la pandan tout vire a.

Nan yon kafou won ki gen plizyè vwa, ka gen trafik sou tou de (2) bò

veyikil ou a. Pa eseye kite vwa w la jiskaske li sekirize pou w fè sa. Si w rate sòti w la, pa fache. Tcheke trafik bò kote w la. Si li sekirize pou w fè sa, fè yon lòt tou epi pozisyon veyikil ou a pou w soti nan kafou won an kòrèkteman epi an sekirite. **Pa kanpe nan yon kafou won.**

Ti Kafou Won

Ti kafou won yo sanble ak kafou won òdinè yo. An jeneral, yo pi piti pase kafou won òdinè yo epi yo gen yon baryè santral ki pi piti. Pifò ti kafou won gen liy priyorite sou wout la ak pasaj pou pyeton. Yo itilize ti kafou won yo nan lari ki gen anpil sikilasyon yo epi ti gwosè yo a fòse veyikil yo diminye vitès yo a 25 milyaj pa è oswa mwens. Ti kafou won yo diminye nesesitye pou chanje vwa. Gade siy yo lè w ap pwoche bò yon ti kafou won pou w konnen nan ki vwa pou w antre. Lè w ap antre nan yon ti kafou won epi w ap chwazi yon vwa, ou dwe suiv menm règ ki pou kafou won òdinè yo. Lè w ap kouri dousman nan kafou won yo, siklis yo pi sekirize.

Aksidan Koutwazi

Pafwa, chofè k ap eseye janti ka lakoz konfizyon ki vin tounen "aksidan koutwazi".

Lè w ap bay moun pase devan w nan mitan trafik ki kanpe, oswa lè yon moun ba w pase nan mitan trafik la, sa kreye yon sityasyon danjere e sa ka lakoz yon aksidan fasilman. Fè yon viraj dwe depann de trafik la ak vizibilite a. Si w wè pa gen okenn machin k ap vini, oswa si tout machin k ap vini yo kanpe, ou ka fè viraj la san danje. Sonje byen, machin k ap vini yo gen priyorite, kèlkeswa si yon moun ba w pase ou pa.

Règ pou Double

An jeneral, lalwa egzije pou w kondui sou bò dwat wout la. Lè w ka double, ou dwe double sou bò goch la. Double sou bò dwat otorize sèlman nan kèk sityasyon.

Ou dwe double yon pyeton, yon siklis, oswa yon veyikil motorize *sèlman* lè sa nesesitye e sekirize pou w fè sa. **Ou pa gen dwa depase limit vitès la lè w ap double.** Si w gen nenpòt dout, pa double.

Pa janm itilize yon vwa sekou a, arebò wout la, oswa yon twotwa pou w double yon lòt veyikil.

Li fasil pou yon machin oswa yon moto kache nan pwen mò yon gwo veyikil. Se poutèt sa, pa suiv yon kamyon oswa yon bis twò pre. Lè w ap kondui toupre yon gwo veyikil, fè atansyon ak pwen mò chofè a ki sou bò dwat la, bò goch la, devan an, ak dèyè a.

Double sou Bò Goch

Sou yon wout ki gen plizyè vwa nan menm direksyon an, ou dwe itilize vwa ki nan mitan an ak vwa goch la pou w double. Yon liy jòn koupe sou yon wout a de (2) sans pèmèt ou travèse pou w antre nan vwa machin k ap vini yo pandan yon ti tan pou w double yon veyikil, **si sa sekirize**.

Etap ki annapre yo mache ak desen ki adwat la:

1. Kenbe yon distans ki sekirize ant ou menm ak veyikil ou vle double a. Tcheke vwa pran pou w double a pou w asire w ke li lib. Si w ap travèse yon liy jòn koupe pou w double, ou dwe kapab wè klèman **omwen 400 pye** devan w. Tcheke miwa w ak pwèn mò w.
2. Pase sinyal agoch la epi deplase tou dousman nan vwa w ap pran pou w double a.
3. Kenbe menm vitès la jiskaske ou fin double lòt veyikil la an sekirite, aprè sa, bay sinyal adwat.
4. Asire w ke gen ase distans ant ou menm ak lòt veyikil la anvan ou retounen sou vwa dwat la. Tann omwen jiskaske ou ka wè limyè devan veyikil la nan retwovizè w la.
5. Ou dwe retounen sou vwa dwat la anvan nenpòt veyikil k ap vini anfas ou rive a mwens pase 200 pye bò kote w. Etèn sinyal ou lè ou fin retounen sou vwa dwat la.

Si w ap kondui yon moto, ou gen dwa double sèlman lè w pou kont ou.

Double sou Bò Dwat

Double sou bò dwat otorize sèlman nan kèk sikonstans. Ou ka fè sa sèlman lè wout la lib epi li laj ase pou de (2) oswa plis ranje machin. Ou ka double sou bò dwat nan sikonstans sa yo:

- Machin w ap double a ap vire agoch, oswa li pral vire agoch.
- Ou ap kondui sou yon wout a sans inik.
- Ou ap kondui sou yon wout kote sikilasyon an ap deplase nan yon sèl direksyon (tankou yon otowout ki gen plizyè vwa).

Lè yo double w

Si yon lòt veyikil ap double w, ou dwe ralanti epi rete sou bò dwat la. Kite lòt chofè a double w an sekirite. *Pa akselere*.

Lwa "move-over" la (Chapit 418 nan Lwa 2008 yo) egzije ke si w ap pwoche bò kote yon veyikil ijans ki kanpe ak limyè ijans li limen, ou dwe avanse ak prekosyon epi diminye vitès ou ak yon vitès rezonab ki sekirize selon kondisyon wout la. Si w sou yon otowout ki gen omwen kat (4) vwa (omwen de (2) ladan yo vwayaje nan menm direksyon w ap pran an), bay dwa de pasaj la lè w "deplase sou kote" an sekirite nan yon vwa ki pa bò kot vwa ke veyikil ijans, otowout, oswa sekou a okipe a.

Sa vle di, kite yon vwa vid ant veyikil ou a ak veyikil ijans ki kanpe a. Tou depan de kote machin ijans lan kanpe, ou ka bezwen deplase sou bò dwat oswa sou bò gòch. Si li pa posib pou w "deplase sou kote", ou dwe toujou kontinye avèk prekosyon epi redui vitès ou ak yon vitès ki rezonab e ki sekirize pou kondisyon wout la.

Double Veyikil ki Kanpe

Pa double veyikil ki kanpe oswa k ap vire (ni nan kafou ni lòt kote). Yo ka kanpe akòz de yon lòt veyikil, yon moun, oswa yon bèt ou pa wè.

Respè sou Wout la/Pataje Wout la

Wout yo fèt pou chofè, siklis, ak pyeton. Yo atann pou tout moun k ap itilize wout la aji avèk koutwazi. Chofè yo dwe fè plis atansyon paske itilizatè ki pi vilnerab yo ka blese grav oswa mouri. Nou mande w pou w respekte moun w ap pataje wout yo. Pa kite kòlè kontwòl w.

Kòman Ou Ka Idantifye Chofè Agresif yo?

Chofè Agresif yo souvan fè bagay sa yo:

- Kwaze devan lòt moun
- Depase limit vitès la
- Chanje vwa san yo pa bay sinyal
- Kole dèyè lòt machin
- Boule limyè wouj
- Anpeche lòt chofè moto pase devan yo

Kisa Ou Ka Fè Lè w Kontre ak yon Chofè Agresif?

- Eseye retire kò w sou wout li.
- Pa defye moun sa a.
- Evite gade l nan je.
- Inyore vye jès li yo.
- Mete senti sekirite w. L ap pèmèt ou gen kontwòl veyikil ou epi pwoteje w si gen yon aksidan.

Pa tounen yon chofè agresif!

Kontwòlè kòlè w epi pa kite sityasyon an vin pi mal. Pa poze kesyon sou kijan lòt chofè a ka agresif. Si w gen yon telefòn, rele Lapolis Eta a nan 911 pou w rapòte yon sityasyon ijans.

Lapolis Eta a patwouye otowout yo nan machin ki pa gen mak. Yo chèche chofè agresif ki mete tout moun an danje. Si yo arete w paske w ap kondui yon fason ki agresif, RMV ka revize ka w la. RMV ka sispann lisans ou ak anrejistreman veyikil ou a anvan dat pwosè w la si w se yon menas pou sekirite piblik la.

Se pou w yon chofè ki pridan, se pou w janti, epi toujou trete lòt chofè yo jan w ta renmen yo trete w. Antan ke chofè yon Machin, yon vàn, yon ti kamyon, oswa yon moto, ou dwe toujou pataje wout la ak lòt moun ak lòt veyikil.

Bis Skolè

Bis skolè jòn yo gen yon limyè wouj k ap limen etèn ak yon panno stop ki soti bò kot chofè a. Veyikil ki transpòte elèv lekòl, tankou vàn yo, ak lòt veyikil ki long yo gen yon limyè wouj k ap limen etèn ak yon panno SCHOOL BUS anlè yo. Chofè yo itilize sinyal avètisman sa yo lè y ap fè elèv yo monte ak desann.

Si yon bis skolè oswa yon veyikil ki transpòte elèv gen yon limyè k ap limen etèn ak yon siy stop ki lonje deyò, ou dwe kanpe. Se lalwa. Sou nenpòt bò wout ou ye a. Rete kanpe jiskaskel limyè yo etèn oswa siy stop la pliyè antre.

Respekte sinyal bis skolè yo kèlkeswa bò wout la.

Premye fwa ou vyole lwa sa a, yo ka sispann lisans ou epi ba ou yon amann \$250.

Menm aprè sinyal avètisman yo fin kanpe, ou ta dwe kontinye avanse dousman epi kontinye veye timoun yo.

Sèl eksepsyon pou lwa sa a se si yon bis skolè kanpe sou lòt bò yon otowout ki divize ki gen yon baryè ki separe direksyon sikilasyon yo. Nan ka sa a, ou pa oblije kanpe.

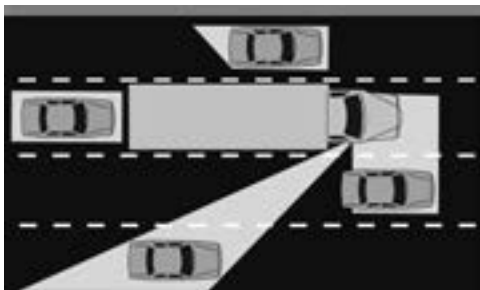
Kamyon ak Lòt Gwo Veyikil

Youn nan pi gwo pwoblèm "pataje wout la" se ant gwo veyikil, tankou kamyon ak bis, ak sa ki pi piti yo, tankou machin ak moto.

Men kèk règ pou w kondui an sekirite nan mitan kamyon, trelè, ak bis:

- **Pwen Mò** — Li fasil pou yon machin oswa yon moto kache nan pwen mò yon gwo veyikil. Se poutèt sa, **pa** janm kole deyè yon kamyon oswa yon bis. Lè w ap kondui toupre yon gwo veyikil, fè atansyon ak pwen mò chofè a ki sou bò dwat, bò gòch, devan, ak deyè a.

- **Kole dèyè lòt veyikil** — Si w pa ka wè retwovizè yon kamyon, sa vle di ou twò kole avè l. Sa danjere. Lè w twò pre yon veyikil, w ap pèdi espas sekirite w bezwen an si machin nan frennen sanzatan.

Desen sa a montre plizyè pwèn mò yon trelè genyen

- **Kwaze Devan** — Chofè gwo veyikil yo eseye kenbe yon espas sekirite ozalantou yo. Yon gwo kamyon ka bezwen de (2) fwa plis distans pou l kanpe pase yon machin oswa yon moto, sitou lè wout yo mouye oswa glase. Pa kondui nan espas ki toupre yon gwo veyikil. Pa antre devan yon gwo veyikil pou w ralanti oswa pou w kanpe sanzatan. Chofè a pap gen ase espas pou l kanpe epi l ap frape woswa li ka riske fè "jackknifing" si l ap eseye kanpe sèk ak gwo vitès sou otowout la.

Si w ap panse pou w double, sonje yon trelè ka rale plis ke yon kontenè.

Etid Konsèy Nasyonal Sekirite a ak Enstitisyon Asirans pou Sekirite sou Otowout la montre ke yon kamyon semi-remòk ki chaje nèt ka pran de (2) fwa plis distans pou l kanpe ke yon Machin.

- **Kondui Twò Dousman** — Sou yon otowout ki gen plizyè vwa, kamyon ak bis yo ka kondui sèlman nan de (2) vwa ki sou bò dwat yo. Yo itilize vwa ki pi adwat la pou yo vwayaje nòmalman epi dezyèm vwa a pou yo double. Si w ap kondui nan dezyèm liy lan, kenbe menm vitès ak trafik la epi pa kondui pi ba ke limit vitès minimòm nan. Lè w kondui twò dousman nan liy sa a, sa ka kreye yon blokis pou gwo veyikil yo. Sa ka ogmante danje yo nan sikilasyon an. Si chofè yon kamyon oswa yon bis vle double w, deplase sou kote lè sa an sekirite epi kite veyikil la pase.
- **Double sou Bò Goch** — Sa pran plis tan pou w double yon trelè oswa yon bis ke yon lòt machin oswa yon moto. Fòk ou konnen ke gwo veyikil yo kouri pi lan lè y ap monte epi pi vit lè y ap desann.
- **Double sou Bò Dwat** — Pa double yon kamyon oswa yon bis sou bò dwat sof si sa nesèsè. **Gwo veyikil yo fè gwo vire, e pafwa yo oblije deplase sou bò goch anvan yo fè yon gwo vire sou bò dwat.** Si w toupre yon kamyon oswa yon bis, gen anpil chans pou w

nan yon pwen mò. Fè atansyon pou posib viraj a dwat yo epi rete an sekirite dèyè jiskaske w konprann sa chofè a ap fè.

- **Yon Kamyon oswa yon Bis k ap Pwoche** — Si yon gwo veyikil ap vini sou ou sou yon wout ki pa separe, rete sou bò dwat la. W ap evite l pa frape w sou kote oswa pou w pa sibi chòk akòz de vag lè a. Nan kafou, fè plis atansyon pou w byen estime vitès machin k ap vini an. Kamyon ak bis pa ka ralanti fasil si w kwaze devan yo pou w vire.

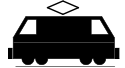
Bis ak tram yo

Fè anpil atansyon toupre bis transpò piblik ak tram yo. Bis kanpe souvan. Se pou w gen jantiyès epi kite bis k ap bay sinyal yo avanse pou yo kite arè yo. Fè atansyon ak pyeton k ap antre oswa k ap soti nan bis oswa tram yo.

Lalwa eta a trè presi sou kondui toupre tram yo ak ray yo:

- Ou pa dwe kondui pi pre pase uit (8) pye de yon tram lè l ap pran oswa depoze pasaje.
- Gade pou w wè si gen tram k ap vini anvan w travèse nenpòt ray. Pa vire devan yon tram si gen youn k ap pwoche.
- Kenbe yon distans ki sekirize ant machin ou an ak yon tram si tram nan ap pataje sou wout la.

Sonje, chimen yon tram limite ak ray yo. Chofè yon tram pa ka vire pou l evite ou.

Veyikil k ap Kouri Dousman

Pifò veyikil agrikòl, machin konstriksyon, ak lòt veyikil k ap kouri dousman gen siy avètisman jòn abriko ki kole nan dèyè yo. Si w ap pwoche bò kot youn, diminye vitès ou epi fè atansyon. Trete yo menm jan ak siklis ak pyeton. Kite anpil espas bò kot veyikil la si w gen entansyon double l.

Kòtèj Antèman yo

Yon kòtèj antèman se de (2) oswa plis veyikil, ki gen ladan l yon veyikil ki an tèt oswa yon veyikil eskòt, k ap deplase pandan lajounen ak kò oswa sann yon moun ki mouri. Se M.G.L. Ch. 85, Seksyon 14A ki etabli règ pou kondui nan yon pwosèsyon antèman ak ozalantou l.

Kòtèj antèman yo gen dwa de pasaj nan kafou yo, EKSEPTÈ lè yon veyikil ijans ki limen limyè li oswa sirèn li bezwen pase nan wout la, oswa lè lapolis bay lòd. Si veyikil ki nan tèt kòtèj antèman an (ki ka yon machin sèkèy oswa yon veyikil lapolis) pase legalman nan yon kafou, tout lòt veyikil ki nan kòtèj la gen dwa pase tou, menm si yon limyè sikilasyon chanje koulè oswa gen yon siy pou kanpe.

Si w ap kondui nan kòtèj antèman, ou dwe:

- Kondui ak prekosyon toutan. Ou ka suiv machin ki devan w lan osi pre ke posib depi sa sekirize.
- Veye pyeton oswa lòt machin lè w ap antre nan yon kafou. Toutotan ke sa sekirize pou w fè sa, ou ka suiv machin ki devan an nan yon

kafou, kèlkeswa si gen yon limyè sikilasyon oswa yon siy stop.

- Pa kondui pi vit pase 55 MPH sou yon otowout ki gen yon limit vitès 55 MPH oswa plis. Ou pa dwe kondui plis pase 5 MPH an mwens de limit vitès la sou nenpòt lòt wout piblik la.
- Kenbe limyè devan ak limyè dèyè machin ou an limen.
- Kite limyè sinyal danje yo limen, si se ou ki premye oswa dènye veyikil nan kòtèj la.

Si machin ou an pa fè pati de kòtèj la:

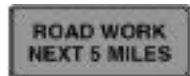
- Ou pa gen dwa kondui ant machin kòtèj yo sof si se enstriksyon lapolis ba ou oswa si w ap kondui yon machin ijans ak sirèn ak limyè k ap limen etèn.
- Ou pa gen dwa rantre nan kòtèj la.
- Ou pa ka double yon kòtèj sou yon otowout ki gen plizyè vwa sou bò dwat kòtèj la, sof si kòtèj la nan vwa ki pi agoch la.
- Ou pa gen dwa travèse yon kafou, menm si limyè w vèt pandan yon kòtèj antèman ap pase nan yon limyè wouj, sof si w ka fè sa san w pa kwaze chimen kòtèj la.

Yon veyikil ki pou yon antrepriz fineray oswa direktè antrepriz la ka gen dwa afiche yon limyè mov k ap limen etèn (okenn lòt koulè) lè se pwopriyetè oswa anplwaye oswa moun antrepriz fineray la angaje k ap kondui l pandan yon kòtèj antèman.

Travayè Wout ak Ekip Reparasyon yo

Nasyon Alman an 2023, 898 moun te mouri nan aksidan ki te rive nan zòn travay yo.

Malgre sit konstriksyon ak antretyen wout yo souvan byen afiche ak yon siy avètisman, ou dwe pran plis prekosyon pou w pwoteje nenpòt moun k ap travay sou wout la. Siy avètisman jòn abriko ak ekipman travay yo an jeneral vle di ke gen moun k ap mache toupè a. Suiv siy travay wout yo ak anpil atansyon, epi rete vijilan. Veye chanjman sanzatann nan direksyon oswa kondisyon wout la. Prepare w pou w kanpe. **Si yo ba w yon amann paske w ap kouri vit nan yon "zòn travay", amann lan ap double.**

Bèt ak Charyo Chwal yo

Toujou bay dwa de pasaj pou bèt moun ap mennen, monte, oswa kondui. Bèt yo souvan pè veyikil motorize yo. Lè w ap pwoche bò kot yon bèt oswa yon charyo chwal, fè atansyon epi fè sa ki annapre yo.

- Ralanti.
- Kanpe si bèt la oswa charyo a ap vini sou ou oswa l ap travèse wout

- ou. Kite bèt la pase.
- Si bèt la oswa charyo a ap deplase nan menm direksyon avèk ou, kite ase espas pou w pase an sekirite. Kondui ak yon vitès rezonab.
- Pa klaksonnen oswa fè yon gwo bri.
- Si bèt w ap double a parèt pè, ou dwe raze veyikil ou a sou kote epi kanpe.
- Kontinye sèlman lè li sekirize.
- Ou dwe kanpe si moun ki sou chwal oswa sou charyo a mande w sa.

Lalwa a aplike pou chwal, bèf, ak nenpòt lòt bèt ki ka rale chay.

Nan zòn riral yo, fè plis atansyon lè w ap double yon charyo. An jeneral, se bèt ki rale yo epi yo chaje ak pasaje.

Pakin

Kanpe ak pakin machin ou reglemante. Li enpòtan pou w asire sekirite ak yon sikilasyon ki byen mache. Ou ta dwe pratike manèv pakin yo epi konnen lwa sou pakin yo.

Men kèk règ jeneral sou kanpe ak pakin:

- Ou pa dwe kreye yon danje pou sikilasyon an pandan w ap pakin oswa pandan machin ou kanpe.
- Ou dwe toujou asire w ke ou kite omwen yon wout ki lajè 12 pye, ki lib pou sikilasyon an pase.
- Lè w kite machin ou poukont li, lalwa egzije pou w etèn motè a, rale fren brek la, asire w kontak la fèmen, retire kle a, epi fèmen pòt yo.
- Lè w ap demare, ou dwe tann veyikil ki nan vwa sikilasyon an pase. Aprè sa, ou dwe bay siy ke w ap soti epi antre nan sikilasyon an dousman.
- Si w pakin nan yon zòn komèsyal oswa rezidansyèl, distans ant machin ou an ak bò wout la pa dwe plis pase 12 pous. Sèl eksepsyon an se si yo otorize pakin an ang.

Pakin an paralèl

1. Chwazi yon espas ki ase long pou veyikil ou a. Asire w pakin nan legal.
2. Avanse veyikil ou a bò kote veyikil ki nan espas la. Kite anviwon de (2) a twa (3) pye ant veyikil ou a ak sa ki pakin a. Pozisyon veyikil ou a yon fason pou defans dèyè w la oswa chèn devan yo aliyen ak defans dèyè oswa chèn devan lòt veyikil la.
3. Gade dèyè w sou *tou lè de* (2) bò yo pou w tcheke si gen pyeton ak lòt trafik.
4. Rale bak tou dousman epi vire volan an nèt nan direksyon bò wout la. Mete pye w lejèman sou fren an. Gade dwat deyò nan fenèt dèyè w la. Pa itilize retwovizè w yo.

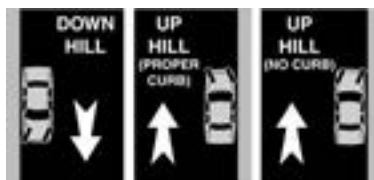
Etap pou pakin an paralèl

5. Lè devan machin ou an depase defans dèyè machin ki stasyon a, vire volan an nan sans opoze a epi kontinye avanse dèyè.
6. Lè w fin avanse dèyè ase, met kawotchou w dwat epi avanse. Asire w ke ou kite ase espas devan ak dèyè w pou lòt machin yo ka soti.
7. Mete w sou paking.

Pakin sou Mòn

Toujou rale fren brek ou epi kite machin ou an sou vitès lè w ap pakin sou yon mòn si w gen yon transmisyon Màyèl. Si w gen yon transmisyon otomatik, rale fren pakin ou epi mete w sou paking. Ou dwe vire kawotchou devan yo nan bon direksyon an pou w anpeche l woule desann si fren an pa ta mache.

- **Pa gen twotwa** — Vire wou yo *pa anndan*, nan direksyon twotwa a.
- **Pa Anwo Anfas yon Twotwa** — Vire wou yo *pa deyò*, nan direksyon vwa sikilasyon an.
- **Pa Anba Anfas yon Twotwa** — Vire wou yo *pa anndan*, nan direksyon twotwa a.

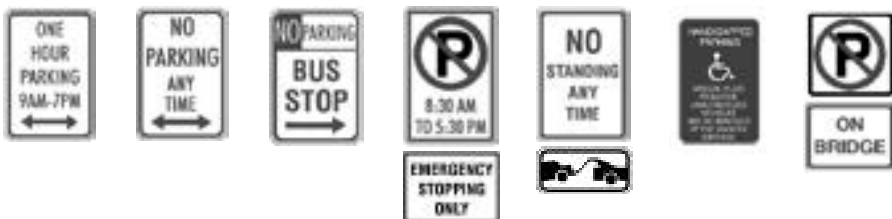
Règleman Pakin

An jeneral, se lwa eta a ki detèmine règleman pakin yo epi se vil ak komin lokal yo ki aplike yo. Lè minisipalite yo adopte règleman sa yo, souvan, men se pa toutan, yo sanble ak règleman eta a. Souvan, espas pakin yo make ak liy blan wout la. Ou dwe pakin veyikil ou a ant liy sa yo. Ou pa gen dwa pran yon moso nan de (2) espas. Nan Massachusetts, ou *pa* gen dwa pakin veyikil ou a nan kèk kote:

- Nan yon zòn ki gen yon panno ki make NO PARKING, NO STANDING, oswa NO STOPPING
- Sou yon vwa siklis
- Nan yon stasyon bis (amann pou pakin nan yon stasyon bis ki gen siy se \$100)
- Nan yon stasyon taksi
- Nan yon zòn ak nan yon lè ki endike pou netwayaj lari a
- Nan yon zòn chajman ki afiche sa
- Ak 20 pye anvan yon kafou
- Sou yon pasaj pou pyeton, devan yon antre kay, oswa devan yon ramp pou moun andikape
- Nan yon zòn ki afiche pou pakin HP-DV sèlman (sof si w gen plak oswa panno pou moun andikape, oswa plak pou veteran andikape). Premye amann nan se \$300. Amann pou move itilizasyon yon plak oswa panno pou moun andikape oswa veteran se yon minimòm \$500.

- Nan yon zòn ki gen liy kwaze sou li ki toupre yon espas HP-DV, menm si ou gen plak oswa yon plakèt pou moun andikape
- Ak dis (10) pye anvan yon bouch ponp oswa yon pasaj pou ponpye
- Sou yon twotwa, yon bò wout, yon zile santral, oswa yon medyàn
- Pandan yon ijans meteyo oswa yon ijans sou wout la
- Fas a fas ak move direksyon sikilasyon an
- Sou yon otowout eta oswa entè eta, sof si w otorize
- Sou Massachusetts Turnpike lan (amann yo varye ant \$15 ak \$100)
- Sou yon wout nan yon zòn riral oswa andeyò de yon zòn ki gen anpil moun
- Nan yon liy sikilasyon ki bò kot yon ranje machin ki stasyon ("doub pakin")
- Pou w fè reparasyon ki pa ijan nan machin ou

Ou ka resevwa yon tikè ak yon amann pou vyolasyon règleman pakin yo. Amann pou pifò vyolasyon ki nan lis anwo a fikse pa òdonans vil la oswa minisipalite a epi yo varye selon vil la oswa minisipalite a. Tikè pakin ki pa peye ka anpeche w renouvle lisans ou oswa anrejistremen machin ou.

Mezi Pakin

Anpil espas pakin piblik fonksyone ak mezi ki pran pyès monnen. Règleman ak limit tan yo an jeneral aplike pandan jou ak lè ki afiche yo.

Si w pakin pi lontan ke sa ki otorize a oswa si w pa peye frè pakin nan, yo ka ba w yon tikè parkin.

Pèmi Pakin

Anpil vil ak komin bay rezidan yo pèmi pakin spesyal. Gen kèk lari ki gen panno ki make **REZIDAN AK PÈMI SÈLMAN**. Si w pa gen yon pèmi oswa yon plak spesyal pou vizitè, ou pa gen dwa pakin la. Kontakte vil oswa komin kote w rete a pou w konnen kijan pou w jwenn yon pèmi.

Lòt Règleman Divès sou Wout la

Men yon lis lwa nou poko wè ansanm. **Li ilegal pou...**

- Kondui pou yon paryaj
- Fè kous machin
- Jete nenpòt bagay deyò fenèt ou pandan w ap kondui
- Jete fatra oswa vè sou wout la oswa sou tè piblik oswa prive

- Jete sigarèt ki limen oswa nenpòt bagay ki ka lakòz dife toupre yon forè oswa yon jaden ki pa gen pyebwa
- Retire oswa koupe sistèm silansye yon veyikil

Ou dwe tounen bay luil motè ou fin itilize, luil transmisyon, ak lòt materyèl danjere yo kote ou te achte yo a. Se garaj oswa magazen ki te vann ou yo a ki responsab pou jete yo.

Règleman pou Pyeton

Pyeton yo dwe sonje règleman sa yo:

- Lalwa egzijè pou w itilize yon pasaj pou pyeton lè gen youn ki disponib. Si yon kafou gen yon limyè sikilasyon, peze bouton an epi tann sinyal **WALK** la. Kafou ki pa gen bouton pou peze yo bay sinyal **WALK** la otomatikman. Fòk ou gen pasyans!
- Pa travèse si sinyal la di **DON'T WALK**.
- Anvan ou travèse yon wout, kanpe sou bò wout la, gade agoch, gade adwat, epi regade agoch pou wè si gen trafik. Fè sa menm nan yon lari a sans inik. Fè atansyon pandan w ap travèse. Fè plis atansyon toujou nan kafou kote machin yo ap vire adwat lè limyè wouj la limen.
- Si ou dwe antre nan lari a ant machin ki stasyon yo, kanpe epi gade anvan ou travèse.
- Ou dwe itilize yon twotwa lè gen youn. Lè pa gen twotwa, ou dwe mache sou bò wout la **fas ak** sikilasyon an.
- Pa janm mache oswa travèse sou wout eksprès, otowout entè eta, oswa wout peyaj.
- Mete rad ki gen gwo koulè oswa ki reflektif, sitou lèswa.

Lwa pou Siklis ak Chofè yo lè gen Siklis

(jan Chapit 525 Lwa 2008 la modifiye l la)

Moun k ap kondui bekàn gen dwa sèvi ak tout wout piblik nan eta sa a, eksepte otowout eta ki gen aksè limite oswa wout eksprès kote gen siy ki entèdi bekàn spesyalman. Lè yo sou bekàn sou wout piblik, moun k ap kondui bekàn yo dwe obeyi menm lwa ak règleman de baz sikilasyon ki aplike pou chofè veyikil motorize yo. Règleman pou bekàn yo (ki gen ladan amannman yo) site isit la.

Antan ke yon siklis: (soti nan Chap. 85, Seksyon 11B)

- Ou ka itilize **tout lajè vwa a** nenpòt kote, nenpòt lè, ak sou nenpòt lari (eksepte sou otowout eksprès eta oswa otowout ki gen aksè limite kote gen siy ki entèdi bekàn spesyalman), menm si gen yon vwa pou bekàn.

- Ou dwe woule nan menm direksyon ak sikilasyon an sof si gen siy oswa makè ki endike otreman.
- Ou dwe kanpe devan limyè wouj ak siy stop yo.
- Ou ka rete sou bò dwat la lè w ap double yon veyikil motorize k ap sikile nan menm liy lan.
- Ou dwe fè siy entansyon w ak men w pou w kanpe oswa vire. Epoutan, siy lan pa oblije kontinye oswa ou pa bezwen fè l ditou si ou bezwen tou de (2) men w pou w ka kondui bekàn la an sekirite.
- Ou ka monte sou twotwa andeyò de zòn komèsyal yo pou sekirite, sof si sa entèdi lokalman.
- Si w sou yon twotwa oswa yon chimen pataje, ou dwe bay pyeton yo priorite epi bay yon siy moun ka tandè anvan w double oswa pase kote yo (pa itilize sirèn oswa siflèt).
- Pa dwe gen plis pase de (2) bekàn k ap woule kotakot. Sou yon wout ki gen plis pase yon (1) vwa nan direksyon w ap vwayaje a, siklis k ap woule kotakot yo dwe rete nan yon sèl vwa epi yo pa dwe anpeche yon veyikil k ap pase double yo san rezon.
- Ou dwe kenbe yon distans sekirite ak lòt siklis yo, sitou lè w ap pwoche bò kot yon kafou.
- Ou dwe ralanti lè w ap pwoche bò kot pasaj pou pyeton yo, sitou lè gen anpil trafik.
- Ou dwe kondui pandan w chita sou yon chèz pèmanan ki fikse sou bekàn nan. Yon pasaje dwe monte sou yon chèz pèmanan ki fikse sou bekàn nan tou oswa sou yon ti charyo ke bekàn nan ap trennen.
- Ou pa ka pote yon moun ki gen ant en (1) an ak kat (4) an oswa ki peze 40 liv oswa mwens sof si se nan yon "chèz tibebe" ki fikse nan bekàn nan. Moun nan dwe gen senti sekirite, chita dwat, epi men ak pye li dwe pwoteje pou yo pa frape nan ray jant yo. Yon moun ka chita sou yon chèz bekàn si moun nan ka rive touche pedal yo ak gidon an. Ou pa ka pote yon timoun ki poko gen en (1) an sou yon bekàn.
- Yon moun k ap kondui bekàn oswa yon pasaje ki gen mwens ke 16 an dwe mete yon kas bekàn Komisyon Sekirite Pwodui Konsomatè Etazini an (U.S. Consumer Product Safety Commission) apwouve. Kas la dwe byen plase sou tèt moun nan lè l ap kondui bekàn nan sou yon wout piblik oswa yon chimen bekàn, sof si pasaje a byen chita an sekirite nan yon ti charyo ki fèmen e ki pwoteje tèt li.
- Ou dwe bay yon avètisman moun ap ka tandè (ki pa ni sirèn ni siflèt) lè sa nesesè pou w asire yon konduit sekirize.
- Ou ka stasyonè bekàn ou sou wout la oswa sou twotwa a, men sèlman si li pa bloke sikilasyon machin oswa pyeton yo.
- Ou pa ka kite yon lòt veyikil rale bekàn nan epi ou ka sèlman trennen yon ti charyo pou bekàn dèyè w.
- Ou pa ka pote okenn objè ki ka deranje sikilasyon sekirize bekàn nan epi ou dwe kenbe yon men sou gidon an toutan.

- Ou dwe gen yon sistèm fren ki fonksyone byen pou w ka kanpe pandan w t ap kouri ak 15 milyaj pa è nan yon distans 30 pye.
- Soti 30 minit aprè solèy kouche rive 30 minit anvan solèy leve, ou dwe gen yon limyè blan devan ki vizib jiska 500 pye ak yon limyè wouj dèyè a oswa yon reflektè ki vizib jiska 600 pye.
- Soti 30 minit aprè solèy kouche rive 30 minit anvan solèy leve, ou dwe gen yon materyèl reflektif sou chak pedal oswa sou cheviyè ou, oswa yon materyèl reflektif sou ou menm oswa sou bekàn nan. Materyèl reflektif yo dwe vizib jiska 600 pye sou tout kote.
- Gidon bekàn ou an pa dwe pi wo pase zepòl ou lè w kenbe l, epi ou pa ka lonje fouchèt la pi long ke jan moun ki fè l la te mete l la.
- Ou dwe rapòte nenpòt aksidan ki lakoz blesi pèsònèl ak nenpòt aksidan ki lakoz domaj materyèl ki depase \$100 bay lapolis nan minisipalite kote sa rive w la.

Anplis de lwa ki site anwo yo, moun k ap kondui bekàn yo ta dwe fè bagay sa yo tou:

- Kondui dwat pou chofè ak pyeton yo ka konprann entansyon w.
- Kondui ak yon vitès ki apwopriye sou chimen ak lari pataje yo. Si w ap woule sou yon twotwa kote lalwa otorize sa, ou dwe woule ak vitès yon moun k ap mache epi bay pyeton yo priyorite.
- Pa itilize telefòn ou lè w ap kondui. Pa voye mesaj pandan w ap kondui.
- Bay pyeton yo priyorite. Rete vijilan epi pare pou w kanpe pou yo.
- Ralanti lè w ap pwoche bò kote pyeton yo konn travèse lari a.
- Woule andeyò de "zòn pòt machin yo" (omwen twa (3) pye parapò ak machin ki stasyon yo) epi veye pòt machin k ap ouvri yo.
- Bay lòt siklis espas. Double lòt siklis sou bò goch, pa sou bò dwat. Pa kwaze devan lòt siklis ki kanpe nan yon kafou.
- Nan kafou yo, sipoze ke chofè yo pa ka wè w. Ralanti epi eseye fè kontak vizyèl ak chofè a. Antisipe lè chofè yo ka vire. Pa eseye fè kous ak yon chofè nan yon kafou. Kenbe yon vitès ki sekirize.
- Bay bis, kamyon, ak lòt gwo veyikil espas epi evite woule bò kote yo oswa double yo. Yo fè gwo vire, sa pran tan pou yo kanpe nèt, epi yo gen gwo pwèn mò. Fè spesyalman atansyon ak pwèn mò dèyè a epi pa sipoze ke chofè a ka wè w. Pa janm double yon trelè k ap kouri sou bò dwat la.
- Pa double bis sou bò dwat. Ou ka frape yon moun k ap desann bis la oswa yo ka kwense w sou bò wout la. Si w ap double yon bis sou bò goch, fè atansyon epi atann ou ke l ap antre nan vwa li ankò.
- Pa mete kas nan tou de (2) zòrèy ou pandan w ap kondui bekàn.

Lè w mete yon kas bekàn ki apwopriye, sa redui anpil risk pou w mouri oswa blese grav nan aksidan bekàn.

Antan ke yon chofè ki bò kot bekàn:

- **Pa Koupe Wout yo Lè w Fin Double:** Lè w ap double yon bekàn ki ap woule nan menm direksyon avè w e ki sou bò dwat ou, ou pa dwe retounen sou bò dwat la jiskaske w fin double bekàn nan nèt san danje. (Chapit 89, Seksyon 2)
- **Pa Fè yon Viraj Bridsoukou Lè w Fin Double:** Lè w ap double yon bekàn toupre yon kafou oswa yon antre kote w vle vire adwat, ou pa ka vire sof si w nan yon distans ki sekirize parapò ak siklis la epi ou ka fè viraj la nan yon vitès ki rezonab e ki apwopriye. (Chapit 90, Sek 14)
- **Pa Kwense Bekàn yo nan yon Vwa ki Piti:** Si yon vwa twò piti pou w double yon bekàn ak yon distans ki sekirize, Pran **PASYANS** jiskaske w ka itilize yon vwa ki sekirize oswa **RETE TANN** jiskaske li sekirize pou w double nan vwa w ap pataje avè l la. (Chapit 89, Seksyon 2) Ou dwe gen omwen kat (4) pye distans lè w ap double.
- **Pa neglije bay priorite lè w ap vire agoch:** Lè w ap vire agoch nan yon kafou oswa nan yon riyèl, yon wout prive, oswa yon antre kay, ou dwe bay dwa de pasaj ak yon veyikil k ap vini nan direksyon opoze a, sa gen ladan l yon bekàn, si li nan kafou a oswa si li ase pwòch ou pou l reprezante yon danje imedyà. (Chap. 90, Sek 14)
- **Veye bekàn sou bò dwat ou yo:** Bekàn gen dwa legal pou yo woule sou bò dwat trafik machin yo. Lwa a di ke yon chofè ki fè aksidan ak yon bekàn paske bekàn nan t ap woule sou bò dwat li paka defann li. (Chap. 85, Sek 11B)
- **Pa Ouvri yon Pòt San w Pa Gade Anvan:** Chofè ak pasaje yo ka pran yon amann jiska \$100 paske yo ouvri pòt yon veyikil sou yon bekàn k ap vini. (Chap. 90, Sek 14) Anvan ou ouvri pòt ou, ou ta dwe toujou tcheke dèyè ou pou w asire w ke pa gen okenn siklis k ap vini.
- **Konnen ke siklis yo gen dwa woule kotakot.** Epoutan, sou yon wout ki gen plis pase yon sèl vwa nan direksyon w ap vwayaje a, yo dwe rete nan yon sèl vwa. (Chap. 85, Sek. 11B)
- **Konnen ke siklis yo Pa Oblije Toujou bay sinyal lè y ap vire!** Siklis yo dwe sinyale entansyon yo ak men yo lè y ap kanpe oswa vire. Epoutan, siy lan pa oblije kontinyèl, oswa li pa bezwen fèt ditou si tou de (2) men yo nesesè pou siklis la kondui bekàn nan an sekirite. (Chap. 85, Sek. 11B)

Danje Pòt Machin ki Ouvri pou Siklis yo

Pòt machin ki ouvri reprezante yon gwo danje pou siklis yo. Lè y ap ouvri yon pòt machin, chofè a ak pasajè yo dwe fè sa ki annapre yo:

1. Tcheke retwovizè anndan.
2. Tcheke retwovizè sou kote yo.
3. Ouvri pòt la ak men ki pi lwen pòt la.

Yo rele metòd sa a "metòd Olandè a" paske li soti nan Peyiba. Li fòse kò w vire, sa ki pèmèt ou wè pi byen siklis k ap vini yo. Li anpeche pòt machin nan ouvri twò vit tou. Sa pa sèlman pwoteje siklis yo, men li ka anpeche pòt ou a andomaje oswa dechire pa yon machin k ap vini tou.

Siklis yo ta dwe woule omwen twa (3) pye distans de machin ki stasyonè yo pou evite pòt, ni nan lari ki gen vwa siklis ni nan sa ki pa genyen yo. Sa ap kenbe siklis yo andeyò de "zòn pòt" la epi sa ap pwoteje yo pou pòt machin ki ouvri pa frape yo.

"Metòd Olandè" a pou lè w ap ouvri pòt Veyikil.

Bwat Bekàn yo

Bwat bekàn se mak sou wout la yo enstale nan kafou yo pou pèmèt siklis yo vire an sekirite lè y ap pwoche bò kot limyè wouj. Bwat bekàn yo vèt epi yo gen imaj yon siklis yo. Nan kafou yo, yo pentire yo sou wout la anvan pasaj pou pyeton an epi yo kouvri tout liy sikilasyon an.

Chofè yo dwe kanpe dèyè bwat bekàn nan (menm lè li vid) epi tann limyè vèt la.

Siklis k ap vire agoch yo dwe kanpe nan bwat bekàn nan, deplase sou bò goch bwat la, bay sinyal pou vire a, epi tann limyè vèt la. Siklis ki prale dwat oswa k ap vire adwat yo dwe rete sou bò dwat bwat bekàn nan, nan

yon pozisyon dekale, epi tann limyè vèt la.

Siklis yo ka itilize bwat bekàn yo tou pou fè yon viraj agoch an de (2) etap. Yon viraj agoch an de (2) etap pèmèt siklis yo vire agoch nan de (2) etap separe, olye ke yo travèse plizyè vwa sikilasyon:

Etap 1: Travèse dwat nan kafou a lè limyè vèt la limen epi kanpe nan bwat bekàn nan pou wout ou pral pran an.

Etap 2: Tann limyè vèt la epi pase dwat nan kafou a.

Egzanp de yon bwat bekàn

Vwa Separe pou Siklis yo

Vwa separe pou siklis yo, yo rele tou tras siklis ak vwa pwoteje pou siklis, separe fizikman siklis yo ak lòt machin yo. Kote vwa pou siklis yo travèse yon kafou, souvan yo make yo ak yon wout vèt ki gen imaj yon siklis. Vwa pou siklis yo pa fèt pou pyeton, ki dwe rete sou twotwa a.

Nan kafou yo, chofè yo dwe kanpe sou liy arè a pou pèmèt pyeton ak siklis yo travèse an sekirite. Lè w ap vire adwat, chofè yo dwe bay pyeton ak siklis ki ap travèse yo priorite.

Chofè yo dwe toujou tcheke si gen siklis k ap vini lè y ap vire nan yon vwa siklis. Sa ka mande pou w gade sou kote ak dèyè veyikil la.

Siklis yo dwe woule nan bon direksyon an sou vwa siklis yo. Nan kafou yo, siklis yo ta dwe woule nan vwa ki travèse kafou a, pandan y ap veye veyikil k ap vire yo. Siklis yo dwe bay pyeton k ap travèse yo priorite.

Sitiyasyon Kolizyon Bekàn ki Kouran

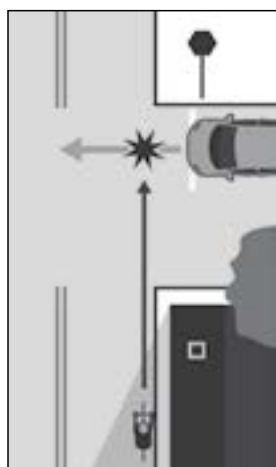
Imaj ki sou pwochen paj la montre sitiyasyon kolizyon ki kouran ant veyikil motorize ak siklis. Veyikil motorize a antò nan tout kolizyon sa yo e chofè yo dwe toujou vijilan ak bekàn ki ka kache pa lòt veyikil oswa bilding. Chofè yo dwe fè atansyon tou pou yo pa souzestime vitès yon siklis oswa kantite espas ki nesèsè pou double. Nan tout senaryo sa yo, siklis yo ka ogmante vizibilite yo epi diminye risk pou yon aksidan rive lè yo avanse pi goch sou vwa a.

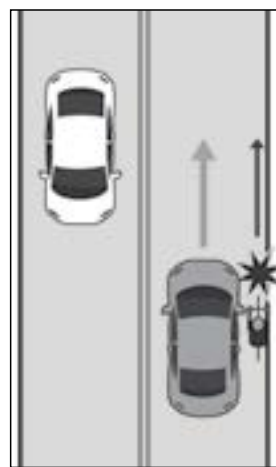
Travèse agoch

Travèse adwat

Soti nan Liy lan

Frape sou Kote

Sitiyasyon Konduit Spesyal yo

Se sèlman pratik ak eksperyans ki ka fè w vin yon bon chofè. Anviwon 40 pousan nan aksidan sou otowout yo gen yon chofè ki gen mwens ke 25 an ki enplike (Depatman Done Aksidan RMV a). Pifò nan aksidan sa yo se mank eksperyans chofè yo ki lakoz yo. Pou w vin yon bon chofè, ou dwe suiv règ sa yo.

- Bay konduit tout atansyon w. Pa ret distrè pandan w ap konduit a. Pale ak pasaje yo, fè mizik nan machin nan, oswa manje kapab danjere.
- Konduit defansivman, epi kenbe je w sou wout lan devan. Lè w rete vijilan, w ap wè danje yo epi w ap gen tan pou w evite yo.
- Aprann konduit nan diferan sitiyaasyon. Pratike konduit sou otowout, konduit lannwit, ak jan pou w jere yon machin nan diferan kondisyon meteyo.
- Konnen kijan pou w jere sitiyaasyon ijans, tankou lè w glise oswa lè yon kawotchou pete.
- Konnen, konprann, epi obeyi règ wout yo.

Chapit sa a eksplike sa konduit defansif ye ak kijan pou w jere sitiyaasyon konduit spesyal yo. Li di w tou kisa pou w fè si gen yon aksidan, menm si se sèlman yon temwen ou ye.

Veyikil Ijans k ap Pase

- Toujou bay dwa de pasaj pou kamyon ponpye, anbilans, machin lapolis, ak lòt veyikil ijans k ap itilize sirèn ak/oswa limyè ijans yo.
- Si yon veyikil ijans ap vini nan nenpòt direksyon, ou dwe rale machin ou pi pre bò dwat wout la otan ke posib. Rete kanpe jiskaske veyikil la fin pase. Li pa akseptab pou w ap woule tou dousman.
- Tcheke retwovizè w yo epi jwenn yon kote ki sekirize pou w rale sou bò dwat la. Ou pa dwe rale machin ou sou bò goch ni frennen bridsoukou. Pa kanpe bridsoukou. Sèvi ak sinyal bò dwat ou a.
- PA janm kanpe nan mitan yon kafou. Pase nan kafou a epi kanpe sou kote osi vit ke ou wè sa sekirize.
- Aprè veyikil ijans lan fin pase, pase sinyal goch ou epi asire w ke liy vwa lib. Asire w ke pa gen lòt veyikil ijans k ap pwoche. Aprè sa, ou ka reantre nan sikilasyon an.
- Li ilegal pou w ap kouri a mwens ke 300 pye dèyè yon veyikil ijans k ap fè yon entèvansyon.

Veyikil Ijans ak Antretyen ki Kanpe

- Ou dwe ralanti epi rete vijilan lè w wè yon "veyikil entèvansyon ijans" ki kanpe devan w ak limyè ijans li yo limen. Sa gen ladan l ponpye, machin lapolis, anbilans, ak "veyikil sekou pou katastwòf" (an jeneral pou sipòte lòt veyikil ak sèvis ijans). Sa gen ladan l tou machin antretyen otowout oswa machin sekou (kamyon depànaj, kamyon ak ranp, elatriye) ki gen limyè ijans yo ki limen. Ou dwe fè atansyon pou sekirite pa w ak sekirite lòt moun.
- Lwa "**move-over**" a (Chapit 418 Lwa 2008 yo) egziye pou w pran prekosyon epi redui vitès ou a yon vitès ki rezonab e ki sekirize pou kondisyon wout la lè w ap pwoche bò kot yon machin ijans ki kanpe ak limyè li limen. Sou yon otowout ki gen omwen kat (4) vwa (omwen de (2) nan menm direksyon w ap pran an), kite wout la lè w "deplase sou kote" an sekirite pou w al nan yon vwa ki pa bò kot vwa veyikil ijans lan. Sa vle di, kite yon vwa vid ant veyikil ou a ak veyikil ijans ki kanpe a. Tou depan de kote veyikil ijans lan kanpe, ou ka bezwen deplase sou bò dwat oswa sou bò gòch. Si li pa posib pou w "deplase sou kote", ou dwe toujou rete pridan epi diminye vitès ou nan yon vitès ki rezonab e ki sekirize.
- Toujou pare pou w kanpe si sa nesesè lè w ap double yon veyikil ijans.
- Lè l fè nwa, asire w ke ou bese gwo limyè machin ou yo.
- Si w bezwen èd, kanpe devan machin polis la epi mande èd. Pa janm kanpe dèyè yon machin polis. *(Pa pwoche bò kote yon polisye k ap*

entèraji ak yon chofè ki kanpe. Rete kanpe bò machin ou sou bò wout la jiskaske polisye a fin fè sa l gen pou l fè.)

- Li ilegal pou w pase oswa pou w pakin nan yon distans 800 pye bò kot yon dife. Pa pase sou yon tiyo ponpye ki pa pwoteje, sof si yon ponpye a oswa yon responsab sekirite piblik ba w enstriksyon pou w fè sa.

Règleman Jeneral si yon Polisye Kanpe w

Lwa eta a egzije pou w raze sou kote wout la epi kanpe lè yon polisye fè w siy. Ou dwe rale kò w sou kote kit polisye a nan yon machin polis oswa li ap mache. Lè yon polisye fè w kanpe, sa ka lakoz enkyetid pou ou menm ak pou li. Ou ka enkyete pou w pa pran yon amann oswa si w pa konnen poukisa yo kanpe w. Polisye yo raman konnen kisa pou yo atann de yon chofè oswa de pasaje yo. Akoz de sa, yo ka enkyete pou pwòp sekirite pèsònèl yo.

Aksyon ou pandan yon kontwòl woutye ka detèmine reyaksyon polisye a. Diskite, inyore enstriksyon oswa demann polisye a, sigjere ke polisye a ta ka pi pwodiktif si l te kanpe lòt chofè, oswa mete men ou anba chèz la oswa nan zòn moun pa ka wè nan machin nan, se pa konpòtman ki apwopriye. Aksyon sa yo ka ogmante enkyetid polisye a.

Fè respekte lwa sikilasyon se youn nan devwa ki pi enpòtan yon polisye genyen. Yo ede asire sikilasyon an fèt yon fason òdone epi anpeche moun mouri oswa blese sou wout piblik nou yo. Li klè ke gen yon bezwen pou yo toujou ap fè respekte lwa yo. Chak ane, gen plis moun ki mouri ak blese nan aksidan machin Etazini ke nan tout lòt fòm vyolans yo mete ansanm. Nan lane 2022 (dènye ane kote gen chif ki disponib), 42,514 moun (chofè, pasaje, pyeton, ak siklis) te mouri e plis pase 2,382,000 te blese Etazini nan aksidan (National Highway Traffic Safety Administration-NHTSA). An 2022, Massachusetts te gen 413 moun ki mouri ak 30,611 moun ki blese nan aksidan (RMV Crash Data Department).

Lapolis gen rezon pou yo enkyete pou sekirite yo pandan y ap fè respekte lwa sou wout yo. Chak ane Etazini, gen yon kantite polisye ki mouri e plizyè milye lòt ki sibi atak. Pandan ane 2021 an sèlman, 5 polisye te mouri e 4,687 lòt te sibi atak pandan pousuit ak kanpe machin (Federal Bureau of Investigation-Uniform Crime Reports).

Pou ede diminye nivo enkyetid ou, ou ta dwe fè bagay sa yo pandan yon kontwòl woutye.

- Pa inyore siy ofisye a oswa fè sanblan ou pa wè l.
- Mete sinyal ou a epi tcheke retwovizè ou yo. Avèk prekosyon epi dousman, deplase machin ou nèt sou bò dwat wout la. PA raze sou bò goch. Si ofisye a pase epi li pa kanpe, retounen nan liy sikilasyon an lè sa sekirize.

- Pa kanpe machin ou nan yon kafou, devan yon antre kay, oswa nan yon vwa sikilasyon. Si ofisye a ba ou lòd pou w kanpe yon kote, kanpe kote li di w la.
- Mete machin nan sou "park" (si li otomatik) oswa sou "neutral" epi rale fren brek la (si li mànhyèl). Etèn motè a ak radyo a.
- Rete nan machin nan (ni ou menm, ni pasaje w yo). Sèlman desann si ofisye a ba w lòd pou sa. Si yo mande w desann nan machin nan, rete lwen sikilasyon an epi kenbe men w kote moun ka wè yo.
- Si li fè nwa, kite limyè devan machin nan limen epi limen limyè anndan an.
- Bese vit la pandan ofisye a ap pwoche bò kote w.
- An jeneral, ofisye a ap esplike w poukisa yo te kanpe w. Si l pa an inifòm, ofisye a ap montre w idantifikasyon l oswa ou ka mande pou w wè l.
- Tann jiskaske ofisye a mande w lisans ou ak papyè machin nan anvan ou (oswa yon pasaje) mete men nan bwat gan an. Pa mete men w nan rad ou sanzatann pandan ofisye a ap pwoche oswa li la. Menm si ou konnen se sèlman dokiman ki apwopriye yo w ap chèche, ofisye a ka wè mouvman w yo kòm yon tantativ pou w pran yon zam oswa pou w kache yon bagay. Ofisye a ka santi l menase epi li ka reyaji yon fason ou pa t atann. Remèt ofisye a dokiman yo lè li mande yo epi pa montre yo nan yon bous oswa yon etui. Chapit 90, Seksyon 11 nan Lwa Jeneral yo egzije pou w gen lisans ou ak papyè anrejistremman ou yo sou ou lè w ap kondui yon veyikil. Gen yon amann \$35 pou premye enfraksyon an si w pa prezante youn nan dokiman sa yo. Si w pa gen lisans ou ak papyè anrejistremman w, ofisye a ka mande w non w ak adrès ou epi, si se pa ou ki pwopriyetè machin nan, li ka mande w non ak adrès pwopriyetè a. Si w pa obeyi, oswa si w bay yon fo non oswa yon fo adrès, yo ka ba w yon amann \$100 (Chapit 90, Seksyon 25). Yo ka arete w tou epi w ka fè fas ak akizasyon kriminel si w refize.
- Andeyò de Massachusetts, yon ofisye ka mande w tou pou w montre "prèv asirans" (dapre lwa jiridiksyon sa a). Papyè anrejistremman w lan idantifye konpayi asirans ou an epi li eksplike ke lwa Massachusetts la pa egzije pou yo ba w yon kat asirans.
- Kenbe men w kote ofisye a ka wè yo klè epi di pasaje w yo pou yo fè menm bagay la.
- Bay ofisye a tout atansyon w epi pa itilize telefòn ou pandan kontwòl la.
- Pa fè okenn mouvman oswa jès bridsoukou ki ka parèt menasan. Pa egzanp, pa mete men w anba chèz yo oswa nan zòn machin nan ki pa klere. Asire w ke pasaje w yo pa fè sa non plis.
- Rete nan machin ou lè ofisye a retounen nan machin lapolis la. Si w gen yon kesyon, tann jiskaske ofisye a retounen. Si w jwenn sa ofisye a te mande a, lonje l deyò nan fenèt la epi tann ofisye a retounen.
- Reponn kòrèkteman si ofisye a mande si gen zam nan machin nan.

- Se pou w janti lè ofisye a remèt ou lisans lan ak papyè machin nan. Si ofisye a ba w yon tikè, pa diskite. Yon fwa ke yo fin bay yon tikè, ofisye a oblije anrejistre l epi li pa ka pran l tounen. Ou gen dwa konteste tikè a nan tribinal. Si w gen kesyon sou tikè a, ou ka mande ofisye a pou l klarifye. Nan Massachusetts, yo **pa** egzije pou w siyen yon bilten, men gen lòt jiridiksyon ki fè sa. Li bilten an anvan w siyen. Siyati w la dwe sèlman konfime ou resevwa bilten an, se pa yon prèv ou te fè yon vyolasyon.
- Lè ofisye a di w ou ka ale, mete sinyal ou, tcheke retwovizè w yo, epi retounen nan vwa sikilasyon an. Si w sou yon otowout, ale ak yon vitès ki sekirize nan vwa sekou a anvan w reantre nan sikilasyon an.

Sonje ke yon polisye pa janm konnen ak kisa pou l atann lè l ap kanpe yon chofè. Pa kite emosyon w oswa mouvman sanzatan ki pa gen espikasyon (oswa mouvman pasaje w yo) lakoz plis enkyetid. Polisye a gen plis chans pou l koute w epi l ap gen mwens chans pou l santi l menase si w suiv konsèy sa yo.

ENPÒTAN: Si w kwè ke yon polisye te kanpe w akòz de ras ou oswa sèks ou, oswa si w kwè ke konpòtman polisye a pandan li te kanpe w la pa t apwopriye, ou ka pote plent pou li lè w kontakte depatman polis la oswa ajans ranfòsman lwa ofisye ki te kanpe w la.

Sitiyasyon Ijans nan Kondui

Nan nenpòt sitiyasyon ijans, li enpòtan anpil pou w panse klè epi pa panike. Souvan, ou gen sèlman yon ti tan pou w reyaji. Li seksyon sa a pou w aprann sa pou w fè lè gen yon ijans. Sa ka sove yon vi.

Pèdi Kontwòl

Ou dwe jere yon pèt kontwòl menm jan pou ni machin ki gen motè devan ni sa ki gen motè dèyè:

- Retire pye w sou pedal gaz la dousman epi mete machin nan an sou net.
- Pa peze fren an. Sa ap fè glisman an vin pi mal.
- Vire volan an nan **menm direksyon machin nan ap glise a**. Si kawotchou dèyè yo ap glise sou goch, vire volan an sou goch. Si yo ap glise sou dwat, vire sou dwat.
- Ou ka bezwen vire sou goch ak sou dwat plizyè fwa jiskaske ou rebran kontwòl machin nan nèt.

Si machin ou glise, toujou vire volan an nan menm direksyon ak glisad la.

Lè w Soti sou Wout Asfalte a

Si w soti sou wout asfalte a epi w monte sou bò wout la:

- Kenbe volan an byen sere epi retire pye w sou pedal gaz la dousman.
- Peze fren an dousman pou w diminye vitès ou.
- Tcheke si gen trafik dèyè w, aprè sa, vire volan an dousman pou w retounen sou wout la.

Kawotchou Plat, Eklatman Kawotchou, oswa Kawotchou Ki Soti

Si w gen yon kawotchou ki plat, ki eklate, oswa ki soti:

- Kenbe volan an byen sere epi retire pye w sou pedal gaz la dousman.
- Peze fren an dousman.
- Si w kòmanse glise, vire volan an nan **menm direksyon w ap glise a**.
- Dousman, mete machin nan dwat. Pa peze fren jiskaske w gen kontwòl machin nan.
- Raze machin ou sou kote wout la osi vit ke posib lè sa sekirize.

Pàn Fren

Si veyikil ou a gen fren anti blokaj epi fren yo pa reyaji lè w ap peze pedal la, ou dwe fè sa ki annapre yo:

- Rantre yon vitès ki pi ba, epi kontinye desann jiska pi ba vitès la, si sa nesesè.
- Rale fren brek la dousman. Kenbe leve fren an sizoka veyikil ou a ta kòmanse pèdi kontwòl.
- Si w pa ka ralanti veyikil ou a, klaksonnen epi fè limyè w yo limen etèn pou w avèti chofè oswa pyeton ki bò kote w yo.

Si machin ou an pa gen fren anti blokaj, ou ta dwe peze pedal fren an plizyè fwa byen rapid pou w ogmante presyon likid fren an. **Pa ponpe fren anti blokaj yo.** Si sa pa mache, ou ta dwe suiv etap ki endike anwo yo.

Ou ka konnen ki kalite fren ou genyen lè w tcheke endikatè ki sou tablo de bò ou a oswa lè w konsilte Mònyèl itilizatè machin ou an.

Pedal gaz ki kole

Si pedal gaz ou a kole:

- Mete machin nan sou net epi peze pedal fren an pou w ralanti.
- Eseye dekole pedal gaz la ak pye w.
- Si pedal gaz la pa dekole, peze fren an ankò.
- Kite je w sou wout la.
- Lè w an sekirite, raze machin ou sou kote wout la epi kanpe l.

Veyikil k ap vini an fas ou

Si gen yon veyikil k ap vini an fas ou sou vwa ou ye a:

- Ralanti epi raze w sou bò dwat la.
- Klaksonnen pou w avèti lòt chofè a.

Limyè Devan ki pa Fonksyone

Si limyè devan w yo etèn sanzatan:

- Limen limyè pakin ou yo, limyè sekou w yo, oswa sinyal ou yo.
- Eseye relimen limyè devan yo plizyè fwa.
- Raze sou bò wout la osi vit ke posib epi kite limyè sekou w yo limen.

Veyikil ki bloke sou ray tren

Si machin ou an bloke sou ray tren epi gen yon tren k ap vini:

- Fè tout moun soti nan machin nan IMEDYATMAN epi deplase osi lwen ke posib parapò ak ray yo.
- Pou w evite moso tren yo frape w, kouri nan yon ang 45 degre parapò ak ray yo nan menm direksyon tren an ap vini an, epi rele 911 tousuit.

Si machin an ou kanpe sou ray tren an epi PA gen tren k ap vini:

- Bese vit ou yo oswa ouvri pòt ou pou w tande si gen tren.
- Eseye demare motè a.
- Si machin ou an pa vle demare, mete l sou net epi eseye pouse l pou l soti sou ray yo.
- Si w pa ka deplase machin ou an sou ray yo, rele nimewo gratis Sistèm Notifikasyon Ijans lan (ENS) ki make sou panna ki gen fòm kwa oswa sou bwat an metal ki toupre pasaj ray la. Bay konpayi ray tren an nimewo lokalizatè pasaj ray DOT la ki make sou panno an tou. Asire w ke ou presize gen yon machin sou ray la epi suiv enstriksyon y ap ba ou yo.

Ou ta dwe rele nimewo ENS la tou si w wè nenpòt bagay ki sispèk (tankou si yon moun ap jwe nan switch ray yo) bò yon ray tren.

Pàn

• Mete machin ou sou kote wout la epi kanpe l.

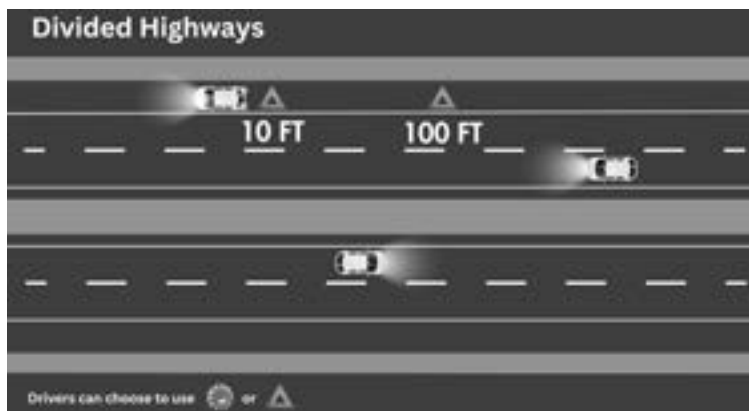
- Pa janm pakin sou yon mòn oswa yon koub kote lòt moun pa ka wè w. Si w pa ka retire machin ou sou wout la, fè tout pasaje yo soti nan machin nan epi fè yo kite wout la.
- Sou yon otowout ki gen yon vwa sekou oswa yon bò wout, deplase machin ou an osi lwen ke posib parapò ak liy sikilasyon an. Rete nan machin ou. Pou evite blese grav, pa kanpe toupre vwa sikilasyon an oswa nan vwa sekou a.

- **Depi machin ou an fin stasyone epi ou toujou anndan machin nan:**

- Limen limyè avètisman (limyè sekou) ou yo. Lè l lannuit, limen limyè anndan machin ou yo tou.
- Chèche kote vès sekirite ou an ak triyang avètisman w yo oswa flach LED ou yo ye (si w genyen yo).
- Mete vès sekirite w la sou ou pandan w toujou anndan machin nan.

- **Mete Ekipman Sekirite an Plas:**

- Evalye si li sekirize pou w soti nan machin nan. Panse pou w soti sou bò machin nan ki pi lwen trafik k ap deplase a.
- Mare yon moso twal blan nan antèn ou an oswa nan manch pòt ou a (itilize yon moso twal wouj lè gen nèj).
- Leve kapo machin ou an.
- Si w kanpe sou yon otowout ki gen separasyon, mete triyang avètisman w yo oswa flach LED yo:
 - 10 pye dèyè machin ou an
 - 100 pye dèyè machin ou an

- Si w kanpe sou yon wout ki gen de (2) vwa kote machin ap pase nan tou de (2) sans yo oswa sou yon wout ki pa separe, mete triyang avètisman w yo oswa flach LED ou yo:
 - 10 pye dèyè veyikil ou a
 - 100 pye dèyè veyikil ou a
 - 100 pye devan veyikil ou a

Patwouy Asistans Otowout (HAP) bay èd pou chofè ki anpàn. Li fonksyone pa Divizyon Otowout MassDOT la epi li sponsorize pa MAPFRE | Commerce Insurance.

Pou plis enfòmasyon, vizite MassDOT.State.MA.US/Highway/TrafficTravelResources/EmergencyRoadsideAssistance.aspx

Machin ki Pran Dife

Si w wè lafimen k ap soti anba kapo machin ou an:

- Raze sou kote, etèn motè a, epi ale lwen machin nan.
- Rele ponpye yo oswa sèvis ijans yo.
- Pa eseye etèn dife a sof si w gen yon aparèy pou sa.

Machin ki Tonbe nan Dlo

Si machin ou an tonbe nan dlo:

- Detache senti sekirite w epi pase nan yon fenèt pou w soti.
- Si w gen fenèt elektrik, ouvè yo rapid anvan dlo a fè yo sispann mache.
- Pa ouvri yon pòt. Sa ap fè dlo a antre rapid epi machin ou an ka chavire.

Si machin ou an koule anvan ou reyisi soti, pase sou chèz dèyè a. Yon pòch lè ka fòme la. Lè veyikil la stabilize, pran yon gwo souf epi soti nan fenèt la.

Kondui nan Tinèl

Sekirite Piblik se yon priyorite pou MassDOT. Tanpri, suiv konsèy sekirite enpòtan sa yo lè w ap vwayaje nan tinèl nou yo.

Si w fè yon aksidan oswa si yon veyikil anpàn nan yon tinèl:

Pifò gwo tinèl nan Massachusetts yo siveye pa Sant Operasyon Otowout la. Lapolis eta ak anplwaye MassDOT yo toupatou nan sistèm tinèl la pou reponn ak ensidan sa yo pi vit ke posib.

- Raze sou kote wout la, si w kapab.
- Limen limyè sinyal danje w yo.
- Rele 911 epi suiv enstriksyon yo.
- Rete nan machin ou an si sa sekirize.
- Tann pèsonèl ijans yo pou ede w.

Lè w ap Antre nan yon Tinèl:

- Rete vijilan!
- Limen limyè devan machin ou.
- Respekte tout siy ak sinyal yo.
- Koute radyo a pou jwenn dènye enfòmasyon sou sikilasyon an.
- Pa antre si w remake lafimen toupre antre a oswa si machin ou an ap bay lafimen oswa ap boule.
- Kenbe yon distans sekirite lè w ap kondui.
- Materyèl danjere entèdi, tankou pwopàn.

Nan Gwo Trafik:

- Koute radyo a pou w jwenn dènye enfòmasyon yo.
- Kenbe yon distans ki sekirize ak lòt veyikil yo, menm si trafik la ap deplase dousman.
- Remake kote sòti ijans yo ye.
- Suiv enstriksyon ofisyèl MassDOT yo, Lapolis Eta, ak panno mesaj yo.

Si Gen Dife:

- Kanpe, etèn motè a, epi soti nan veyikil ou a.
- Pou ede pèsonèl ijans yo, kite kle w yo nan veyikil la.
- Pou sekirite w, kite afè w yo nan machin nan.
- Rele 911.
- Suiv enstriksyon Depatman Ponpye a, Lapolis Eta, ofisyèl MassDOT yo, ak panno mesaj yo.
- Soti nan antre tinèl ki pi pre a, sof si yo di w fè yon lòt bagay.
- Ede lòt moun, si w kapab.

Tanpri sonje: Dife ak lafimen ka mòtèl. Sove lavi w anvan machin ou.

Aksidan Trafik

Nan lane 2022, te gen 134,472 aksidan machin nan Massachusetts. Ou ka diminye chans pou w fè yon aksidan lè w obeye règ wout yo, swiv enstriksyon ki nan Manyèl sa a, epi aprann kondui yon fason defansif. Si w patisipe nan yon aksidan oswa si w temwen youn, lalwa eta a egzije pou w fè sa ki annapre yo.

Si w Patisipe nan yon Aksidan

Lè w enplike nan yon aksidan, menm si li pa gwo, ou dwe kanpe machin ou. **Pa janm kite sèn yon aksidan.** Sa kont lalwa. Yo ka akize w pou yon vyolasyon "frape epi kouri".

Domaj Materyèl Sèlman

1. Deplase machin ou sou kote wout la, si sa posib. Si pa gen blesi, Lwa sou Retire Chofè a egzije pou yo deplase veyikil yo soti nan vwa sikilasyon yo pou mete yo yon kote ki sekirize.
2. Echanje non, adrès, nimewo lisans, anrejistreman machin, ak enfòmasyon asirans avèk tout chofè oswa pwopriyetè ki enplike yo. Ou dwe montre lisans ak papyè anrejistreman w lan, si yo mande w.
3. Si w te fè domaj nan yon machin ki te stasyon oswa yon lòt pwopriyete, **ou dwe eseye jwenn pwopriyetè a pou rapòte aksidan an oswa fè lapolis lokal la konnen.**
4. Nan senk (5) jou aprè aksidan an, ou dwe fè yon rapò aksidan ni bay RMV a ni bay depatman lapolis lokal la. Ou dwe rapòte *nenpòt* aksidan ki gen \$1,000 oswa plis domaj sou pwopriyete a.
5. Si ou blese yon chat, yon chen, oswa nenpòt lòt bèt, **fè lapolis lokal la konnen epi, si sa posib, fè mèt bèt la konnen.**

Si w gen yon telefòn, ou ka kontakte lapolis eta pou rapòte nenpòt ijans lè w rele 911.

Aksidan ki Gen Blese

1. Tcheke pou w wè si gen moun ki blese.
2. Rele lapolis epi mande yon anbilans oswa sekou medikal ijans (EMT), si sa nesesè.
3. Si sa posib, deplase veyikil ou a sou kote wout la.
4. Echanje non, adrès, nimewo lisans, papyè anrejistreman veyikil la, ak enfòmasyon asirans ou ak nenpòt moun ki blese ansanm ak tout lòt chofè ki enplike yo. Ou dwe montre lisans ou ak papyè anrejistreman machin ou, si yo mande w sa.
5. Nan senk (5) jou aprè aksidan an, ou dwe fè yon rapò aksidan ni nan RMV ni nan depatman lapolis lokal la. Ou dwe rapòte *nenpòt* aksidan ki te lakoz blesi oswa lanmò oswa ki te lakoz \$1,000 oswa plis domaj nan pwopriyete a.
6. Fè konpayi asirans ou an konnen.

Konsèy Premye Swen pou Ijans

- Pa deplase yon moun ki blese sof si sa absoliman nesesè. Si ou oblije deplase yon moun akòz de yon sitiyasyon ki ka menase lavi l, kenbe tèt li ak kolòn vètebral li byen dwat.
- Tcheke pou w wè si moun nan ap respire. Si moun nan pa respire epi

ou gen sètifikasyon nan reanimasyon kadyopilmonè (CPR), kòmanse fè CPR la imedyatman.

- Si moun nan ap senyen, mete presyon dirèkteman sou blesi a. Kenbe presyon an jiskaske sekou rive.
- Kouvri moun ki blese a ak yon dra oswa yon manto pou ba li chalè epi anpeche chòk.

Aksidan kote chofè a kouri (Kite yon Sèn Aksidan San Idantifye Tèt Ou)

Nan lane 2022, te gen 13,829 aksidan kote chofè yo te kite sèn nan san yo pa kanpe pou idantifye tèt yo.

Lè w kite yon sèn aksidan, sa ka gen gwo konsekans, ni pou ou chofè a (lè yo fin kenbe w), ni pou nenpòt viktim ou te kite sou sèn nan.

Lè w enplike nan yon aksidan, menm si li pa gwo, ou dwe kanpe machin ou an. **Pa janm kite yon sèn aksidan ki gen ladan l yon lanmò, blesi pèsònèl, ak/oswa domaj materyèl san ou pa kanpe epi idantifye tèt ou. Ou dwe rete sou sèn nan, idantifye tèt ou kòrèkteman, bay èd si sa posib, epi rele sekou ijans si sa nesèsè.**

Si w kite sèn nan aprè yon aksidan san ou pa idantifye tèt ou kòrèkteman, yo ka akize w kriminelman pou yon vyolasyon "kite sèn" epi w ap riske fè fas ak penalite maksimòm sa yo.

- Jiska \$200 oswa jiska de (2) zan prizon, oswa tou lè de, pou kite sèn nan aprè yon aksidan ki lakoz domaj nan yon lòt veyikil oswa lòt pwopriyete (M.G.L. c.90, Seksyon 24 (2) (a))
- Jiska \$1000 ak anprizònman jiska de (2) zan pou kite sèn nan aprè yon aksidan ki lakoz blesi pèsònèl nan kò nenpòt moun (ki pa lakoz lanmò) (Seksyon 2 (a) ½ (1))
- Jiska \$5000 ak anprizònman jiska 2 zan edmi nan gadavi oswa jiska 10 zan nan penitansye pou kite sèn nan aprè yon aksidan ki lakoz blesi pèsònèl ki lakoz lanmò (Seksyon 2 (a) ½ (2))

Si w frape epi blese oswa touye yon chat oswa yon chen epi w pa fè mèt bèt la oswa lapolis lokal la konnen, yo ka ba w yon amann dapre M.G.L. Chapit 272, Seksyon 80H.

Nenpòt kondanasyon kriminel ka lakoz ou peye frè pwobasyon epi ou ka oblije peye yon sipleman sou asirans ou pou jiska sis (6) zan. Yo ka sispann lisans ou tou. Gade peryòd sispansyon lisans yo ak frè pou reentegrasyon yo nan "*Tablo Ofans Kriminèl ak Sispansyon*" ki nan Chapit Twa (3) Mànnyèl sa a.

Si Ou Temwen yon Aksidan

Si w ap pase bò kot yon aksidan epi gen lapolis ak lòt veyikil ijans ki la, aji avèk bon jijman. Diminye vitès ou epi kondui ak prekosyon. Veye moun ak ekipman ki nan wout la. Pa kanpe oswa ralanti pou w "gade sa k pase a." Sa danjere epi l ap lakoz yon pwoblèm sikilasyon.

Si w wè yon aksidan epi pa gen lapolis oswa veyikil ijans:

1. Pakin machin ou sou kote wout la. Limen limyè sekou w yo pou w avèti lòt chofè yo.
2. Tcheke pou w wè si gen moun ki blese.
3. Si w gen yon telefòn, rele lapolis. Si w pa genyen, mande pwochen moun ki gen telefòn ki kanpe a pou l rele lapolis, oswa eseye fè yon machin k ap pase kanpe epi mande chofè a pou l chèche èd.
4. Si yon moun gen flach sekou, triyang ijans, oswa reflektè, mete yo a 200 pye oswa plis devan ak dèyè kote aksidan an fèt la pou w avèti lòt chofè yo.
5. Suiv konsèy premye swen ijans ki nan paj 129 la.
6. Si sa posib, mete tout veyikil ki enplike nan aksidan sou kote wout la.
7. Etèn tout veyikil ki enplike nan aksidan an.

Pa pwoche bò okenn fil elektrik ki tonbe akòz de yon aksidan. Si gen fil elektrik ki tonbe sou yon veyikil, di moun ki anndan l yo pou yo rete anndan jiskaske pèsònèl ijans lan rive. Pa manyen veyikil la.

Rapòte yon Aksidan

Ou dwe rapòte nenpòt aksidan veyikil motorize ou enplike ki lakoz lanmò oswa blese, oswa ki lakoz \$1,000 oswa plis domaj nan yon pwopriyete. Ou dwe depoze yon rapò sou papyè nan RMV nan yon delè senk (5) jou aprè aksidan an. Si yo egzijè w pou w depoze yon rapò aksidan, men ou pa fè l, yo ka ba w yon amann epi yo ka sispann oswa anile lisans ou.

Jis rapòte yon aksidan bay konpayi asirans ou a pa sifi. Ou dwe suiv tout enstriksyon ki nan seksyon sa a.

Ou ka jwenn yon Rapò Chofè pou Aksidan Veyikil Motorize nan stasyon polis lokal ou a, nan yon Sant Sèvis RMV, oswa lè w rele Sant Kontak RMV a. Ou ka telechaje rapò a tou sou sit nou an nan [Mass.Gov/RMV](https://www.mass.gov/RMV).

Ki kote pou w voye rapò ki ranpli yo:

1. Veye yo pa lapòs oswa livre yon kopi bay depatman lapolis lokal la nan vil oswa vilaj kote aksidan an te fèt la.
2. Veye yon kopi bay Konpayi Asirans ou an.
3. Veye yon kopi bay RMV nan adrès ki anba a.

**Crash Records, Registry of Motor Vehicles,
P.O. Box 55889, Boston, MA 02205-5889**

Ou ta dwe kenbe yon kopi rapò a pou pwòp dosye pa w.

Ou ka mande yon kopi rapò aksidan lapolis te ranpli a sou entènèt nan Mass.Gov/RMV pou \$20.

Kondui Entèlijan epi Ekonomize - Konsèy pou "Konduit Vèt"

Gen anpil fason ou ka ekonomize lajan sou gaz epi redui anprent kabòn ou, epi ou ka fè sa ak nenpòt ki veyikil! Konsèy senp sa yo (ki soti nan commute.com/commuter-options/drive-smart-and-save) ap ede w ekonomize lajan.

- **Kondui Mwens** - Eseye pran transpò piblik, mache oswa monte bekàn, oswa pran transpò pataje ak lòt moun. Vwayaj kout yo anpatikilye bon pou mache oswa monte bekàn – w ap fè egzèsis, w ap ekonomize gaz, w ap diminye izaj motè w la, epi w ap ka pwofite de peyizaj la. Epi, si w gen anpil kote pou w ale, eseye fè tout vwayaj ou yo youn dèyè lòt pou w ekonomize tan ak gaz – lè w ap fè plizyè arè, ale nan destinasyon ki pi lwen an anvan pou w chofe motè w la pi vit pou w ka ekonomize gaz pi byen.
- **Mete l sou 60** - Konsomasyon gaz la ogmante anviwon senk (5) pousan pou chak senk (5) milyaj pa è ou kondui anlè 60 milyaj pa è a. Se kòm si w ap peye 30 santim anplis pou chak galon! Mete kontwòl kwazyè a sou 60 epi kòmanse ajoute sou ekonomi w yo.
- **Pa al Twò Fò ak Pedal yo** - Demaraj rapid ak fren sèk ka ogmante konsomasyon gaz la ak 40 pousan, men li diminye tan vwayaj la sèlman ak kat (4) pousan. Akselere tou dousman. Kenbe menm vitès. Lage machin nan sou wilib lè w kapab. Epi pa bliye pran transponder E-ZPass ou a pou w evite blokis nan peyaj yo: sa ka fè w ekonomize anpil tan ak gaz.
- **Fèmen l** - Lè motè a ap mache pandan w kanpe, ou fè zewo milyaj pa galon. Donk, lè w kanpe, etèn motè a. Sa fè w ekonomize gaz, epi se lalwa: lwa eta Massachusetts la entèdi motè k ap mache pou plis pase senk (5) minit aprè machin nan fin kanpe. Si w vrèman bezwen kite motè a mache san w pap kouri, mete l sou net, konsa motè a pap travay sou fren w lan epi l pap konsome anpil gaz.
- **Byen Sere Bouchon an** - Bouchon tank gaz ki lach, ki andomaje, oswa ki pèdi lakoz 147 milyon galon gaz evapore chak ane. Asire w ke bouchon an byen sere pou w ka ekonomize anviwon \$120 pa ane.
- **Tcheke Van nan Kawotchou yo** - Milya galon gaz gaspiye lè w ap kondui ak kawotchou ki pa byen gonfle. Yon kawotchou ki byen gonfle pi sekirize, li pwolonje lavi kawotchou yo, epi li ka ba w yon ekonomi jiska 3% pou chak lè w fè gaz.